

Täysistunto

Torstai 19.12.2019 klo 10.00—21.03

Täysistunto alkoi klo 10.00. Täysistunto keskeytettiin klo 12.06. Täysistuntoa jatkettiin klo 15.59. Täysistunto päättyi klo 21.03.

Puhetta johtivat puhemies Matti Vanhanen (10.00—12.06), toinen varapuhemies Juho Eerola (15.59—17.56) ja ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne (17.56—21.03).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2020 talousarvioesityksen (HE 29/2019 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 29/2019 vp

Hallituksen esitys HE 89/2019 vp

Talousarvioaloite TAA 1-392/2019 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 20/2019 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Matti Vanhanen: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 20/2019 vp. Asian käsittely keskeytettiin 18.12.2019 pidetyssä täysistunnossa.

Siirrytään pääluokkakohdaisiin äänestyksiin.

Asian käsittely keskeytettiin.

2.1. Pääluokka 24 Ulkoministeriön hallinnonala

Puhemies Matti Vanhanen: Pääluokka 24, ulkoministeriön hallinnonala.

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyn menettelytavan mukaisesti keskustankansliaan kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

1. Kai Mykkänen kok Timo Heinosen kok kannattamana 24.01.01: Vähennetään 102 000 euroa ulkoasiainhallinnon poliittisten esikuntien määrärahoista. (TAA 381)
 2. Ville Vähämäki ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 24.01.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus siirtää taloudellisia ja henkilöresursseja kaikissa ulkomaisissa edustustoissa vientimme edistämiseen ja Suomeen matkailun kasvattamiseen." (Vastalause 1)
 3. Timo Heinonen kok Kai Mykkäsen kok kannattamana 24.30.66: Vähennetään 20 000 000 euroa kehitysyhteistyön määrärahoista kehitysavun korotuksen pienennyksestä. (Vastalause 2)
 4. Ville Vähämäki ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 24.30.66: Vähennetään 300 000 000 euroa varsinaisen kehitysyhteistyön määrärahasta. (Vastalause 1)
 5. Antero Laukkanen kd Sari Tanuksen kd kannattamana 24.30.66: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin siirtääkseen kehitysyhteistyön painopistettä finanssisijoituksista kansalaisjärjestöjen tekemän kehitysyhteistyön tukemiseen." (Vastalause 3)
 6. Ville Vähämäki ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 24.30.66: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus vähentää kehitysyhteistyön maakohtaisia tukia ja painottaa finanssisijoituksia kehitysyhteistyön muotona." (Vastalause 1)
 7. Ville Vähämäki ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 24.30.66: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus painottaa kehitysavun tarkoituksena konfliktien ehkäisemistä ja ratkaisemista sekä toimintamalleja, joissa kohdemaita autetaan tulemaan toimeen omillaan." (Vastalause 1)
 8. Ville Vähämäki ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 24.30.66: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää, kuinka Suomen T&K-panostuksia voitaisiin hyväksyä OECD:n ODA-laskennassa kehitysavuksi sikäli, kun innovaatiot ovat kestävän kehityksen mukaisia." (Vastalause 1)
 9. Timo Heinonen kok Kai Mykkäsen kok kannattamana 24.30.89: Lisätään 20 000 000 euroa sijoitusmuotoiseen kehitysyhteistyyöhön. (Vastalause 2)
 10. Toimi Kankaanniemi ps Mika Niikon ps kannattamana 24.90.50: Lisätään 200 000 euroa kristittyjen vainojen vastaiseen työhön Open Doors Finland ry:lle ja Marttyyrien Ääni ry:lle. (TAA 118)
- Mietintö ”jaa”, Kai Mykkäsen ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 77; poissa 14 (äänestys 1). Eduskunta hyväksyi mietinnön.
- Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 146, ei 37; poissa 16 (äänestys 2). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Timo Heinosen ehdotus 3 ja Ville Vähämäen ehdotus 4 koskevat samaa määrärahaa, joten ensin äänestetään Ville Vähämäen ehdotuksesta 4 Timo Heinosen ehdotusta 3 vastaan ja sen jälkeen voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Timo Heinosen ehdotus 3 ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 4 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 145, ei 36; poissa 18 (äänestys 3). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Timo Heinosen ehdotuksen.

2) Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 3 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 72; poissa 15 (äänestys 4). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Antero Laukkasen ehdotus 5 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 158, ei 16; poissa 25 (äänestys 5). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 6 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 145, ei 37; poissa 17 (äänestys 6). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 7 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 147, ei 37; poissa 15 (äänestys 7). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 8 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 146, ei 36, tyhjiä 1; poissa 16 (äänestys 8). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 9 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 151, ei 34; poissa 14 (äänestys 9). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Toimi Kankaanniemen ehdotus 10 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 121, ei 49, tyhjiä 2; poissa 27 (äänestys 10). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 24 mietinnön mukaisena.

2.2. Pääluokka 26 Sisäministeriön hallinnonala

Puhemies Matti Vanhanen: Siirrytään käsittelemään pääluokkaa 26, sisäministeriön hallinnonala.

Tehtiin seuraavat lisätalousarviota koskevat, hyväksytyt menettelytavan mukaisesti keskuskansliaan kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

1. Kai Mykkänen kok Timo Heinosen kok kannattamana 26.01.01: Vähennetään 169 000 euroa sisäministeriön poliittisen esikunnan määrärahoista. (TAA 383)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

2. Sanna Antikainen ps Ritva Elomaan ps kannattamana 26.01.50: Lisätään 35 000 euroa ja lisätään momentin perusteluihin maininta, että määrärahaa voi käyttää Suomen Poliisi-koirayhdistyksen toiminnan kehittämiseen. (TAA 14)
3. Sanna Antikainen ps Ritva Elomaan ps kannattamana 26.01.50: Lisätään 35 000 euroa ja lisätään momentin perusteluihin maininta, että määrärahaa voi käyttää Rajan koiramiehet -yhdistyksen toiminnan kehittämiseen. (TAA 15)
4. Veijo Niemi ps Ritva Elomaan ps kannattamana 26.10.01: Lisätään 200 000 euroa sisä-Suomen poliisilaitokselle lähipoliisitoiminnan kehittämiseen. (TAA 205)
5. Ritva Elomaa ps Ville Vähämäen ps kannattamana 26.10.01: Lisätään 500 000 euroa eläinsuojelurikoksiin keskittyvien tutkintaryhmien perustamisen tukemiseen kaikissa Suomen poliisilaitoksissa. (TAA 22)
6. Olli Immonen ps Mari Rantasen ps kannattamana 26.10.01: Lisätään 500 000 euroa län-sirajan yli kasvaneen huumeiden salakuljetusrikollisuuden torjumiseksi. (TAA 78)
7. Päivi Räsänen kd Sari Essayahin kd kannattamana 26.10.01: Lisätään 5 000 000 euroa poliisin toimintamenoihin harmaan talouden torjumiseksi. (Vastalause 3)
8. Ville Vähämäki ps Olli Immosen ps kannattamana 26.10.01: Lisätään 50 000 000 euroa poliisin toimintamenoihin. (Vastalause 1)
9. Timo Heinonen kok Kai Mykkäsen kok kannattamana 26.10.01: Lisätään 55 000 000 euroa uusien poliisien palkkaamiseen, poliisien koulutuksen laajentamiseen ja poliisin toi-mintakyvyn parantamiseen erityisesti tietotekniikan ja muun välineistön hankinnoilla. (Vastalause 2)
10. Timo Heinonen kok Kai Mykkäsen kok kannattamana 26.10.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin poliisien määrän nostami-seksi nykytasolta noin 1 000 poliisilla yli 8 000 henkilötyövuoteen." (Vastalause 2)
11. Ville Vähämäki ps Olli Immosen ps kannattamana 26.10.01: Lausumaehdotus: "Edus-kunta edellyttää, että hallitus vahvistaa poliisin toimintaedellytyksiä niin, että sisäinen tur-vallisuus varmistetaan koko maassa ja rikosten selvitysaste nousee nykyisestä. Tämä edel-lyttää, että poliisien määrä nostetaan vuoteen 2025 mennessä pysyvästi vähintään 8 000:een." (Vastalause 1)
12. Ville Vähämäki ps Olli Immosen ps kannattamana 26.10.01: Lausumaehdotus: "Edus-kunta edellyttää, että hallitus panostaa talousrikollisuuden ja harmaan talouden vastaiseen tutkintaan ja torjuntaan." (Vastalause 1)
13. Ville Vähämäki ps Olli Immosen ps kannattamana 26.10.01: Lausumaehdotus: "Edus-kunta edellyttää, että hallitus varmistaa, että kaikki lapsiin kohdistuvat seksuaalirikokset tutkitaan nopeasti ja tehokkaasti." (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

14. Ville Vähämäki ps Olli Immosen ps kannattamana 26.10.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus varmistaa poliisille riittävän resursoinnin nettipedofilian ja verkkorikollisuuden torjuntaan." (Vastalause 1)
15. Olli Immonen ps Mari Rantasen ps kannattamana 26.10.02: Lisätään 1 500 000 euroa islamististen ääriliikkeiden toiminnan valvomiseen ja niiden muodostaman uhkan torjumiseen. (TAA 79)
16. Ville Vähämäki ps Olli Immosen ps kannattamana 26.20.01: Lisätään 10 000 000 euroa rajavartiolaitoksen toimintamenoihin. (Vastalause 1)
17. Ville Vähämäki ps Olli Immosen ps kannattamana 26.20.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus laatii suunnitelman ottaa rajatarkastukset nopeasti käyttöön Suomen kaikilla ulkorajoilla, mikäli tilanne sitä edellyttää." (Vastalause 1)
18. Ville Vähämäki ps Olli Immosen ps kannattamana 26.30.01: Lisätään 1 000 000 euroa pelastustoimen toimintamenoihin. (Vastalause 1)
19. Mari Rantanen ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 26.30.01: Lisätään 3 000 000 euroa valtion edellyttämien tietojärjestelmien käyttöönotosta kunnalliselle pelastustoimelle aiheutuviin kustannuksiin. (TAA 229)
20. Mari Rantanen ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 26.30.01: Lisätään 10 000 000 euroa kansallisen suuronnettomuusvalmiuden ylläpitämiseen sekä suuronnettomuustilanteiden erikoiskaluston hankintaan ja sijoittamiseen pelastuslaitoksiin. (TAA 230)
21. Ville Vähämäki ps Olli Immosen ps kannattamana 26.30.02: Lisätään 5 000 000 euroa Häätakeskuslaitoksen toimintamenoihin. (Vastalause 1)
22. Ville Vähämäki ps Olli Immosen ps kannattamana 26.30.02: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus varmistaa häätakeskuslaitosten riittävän resursoinnin yhtäältä henkilöstön työssäjaksamisen turvaamiseksi ja toisaalta hätäpuheluihin vastaamisen vasteaikojen pitämiseksi sellaisella tasolla, jolla kansalaisten turvallisuus ei vaarannu." (Vastalause 1)
23. Timo Heinonen kok Kai Mykkäsen kok kannattamana 26.40.01: Lisätään 8 000 000 euroa Maahanmuuttoviraston työperäisten oleskelulupien jonojen purkamiseen. (Vastalause 2)
24. Ville Vähämäki ps Olli Immosen ps kannattamana 26.40.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus teettää puolueettoman ja perusteellisen selvityksen vuosina 2015 ja sen jälkeen toiminnassa olleiden vastaanottokeskusten rahan käytöstä ja hallinnosta ja tuo selvityksen eduskunnan käsittelyyn." (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

25. Ville Vähämäki ps Olli Immosen ps kannattamana 26.40.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus tehostaa kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden, luvattomasti maassa olevien henkilöiden poistamista Suomesta." (Vastalause 1)

26. Ville Vähämäki ps Olli Immosen ps kannattamana 26.40.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää ja julkaisee viipymättä turvapaikan hakijoista aiheutuvat vuotuiset ja elinaikaiset kokonaiskustannukset." (Vastalause 1)

27. Ville Vähämäki ps Olli Immosen ps kannattamana 26.40.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus korjaa pikaisesti Maahanmuuttoviraston toiminnassa havaitut viivästymiset käsiteltäessä erikoisasiantuntijoiden työperäisiä oleskelulupia." (Vastalause 1)

28. Ville Vähämäki ps Olli Immosen ps kannattamana 26.40.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että maassa laittomasti oleskelevien henkilöiden seurantaa ja maasta karkottamista tehostetaan sekä lakkautetaan maassa laittomasti oleskelevien henkilöiden kunnalliset palvelut." (Vastalause 1)

29. Toimi Kankaanniemi ps Ritva Elomaan ps kannattamana 26.40.21: Vähennetään 100 000 000 euroa pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminnan kustannuksiin ehdotetusta määrärahasta. (TAA 330)

30. Ville Vähämäki ps Olli Immosen ps kannattamana 26.40.63: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin turvapaikanhakijoina tulevien henkilöiden vastaanottorahan vähentämiseksi sellaiselle tasolle, ettei se muodosta vetovoimatekijää muihin Euroopan maihin verrattuna, sekä ryhtyy toimenpiteisiin, joilla saavutetaan turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten kuluista merkittävät säästöt vastaanotto toiminnan palvelutarjontaa ja kustannustasoa karsimalla." (Vastalause 1)

Mietintö "jaa", Kai Mykkäsen ehdotus 1 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 103, ei 77; poissa 19 (äänestys 11). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Sanna Antikaisen ehdotus 2 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 117, ei 56, tyhjiä 10; poissa 16 (äänestys 12). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Sanna Antikaisen ehdotus 3 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 121, ei 54, tyhjiä 10; poissa 14 (äänestys 13). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Ritva Elomaan ehdotus 5 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 53, tyhjiä 7; poissa 23 (äänestys 14). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Veijo Niemen ehdotus 4 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 119, ei 58, tyhjiä 7; poissa 15 (äänestys 15). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Olli Immosen ehdotus 6 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 64, tyhjiä 3; poissa 17 (äänestys 16). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Mietintö ”jaa”, Päivi Räsänen ehdotus 7 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 119, ei 61, tyhjiä 5; poissa 14 (äänestys 17). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 8 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 75; poissa 16 (äänestys 18). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 9 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 77; poissa 14 (äänestys 19). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 10 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 77; poissa 15 (äänestys 20). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 11 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 77; poissa 15 (äänestys 21). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 12 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 77; poissa 14 (äänestys 22). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 13 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 77; poissa 15 (äänestys 23). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 14 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 77; poissa 15 (äänestys 24). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Olli Immosen ehdotus 15 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 113, ei 64, tyhjiä 4; poissa 18 (äänestys 25). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 16 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 64, tyhjiä 4; poissa 17 (äänestys 26). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 17 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 142, ei 39, tyhjiä 1; poissa 17 (äänestys 27). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 18 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 66, tyhjiä 4; poissa 15 (äänestys 28). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mari Rantasen ehdotus 19 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 62, tyhjiä 5; poissa 16 (äänestys 29). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mari Rantasen ehdotus 20 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 117, ei 62, tyhjiä 3; poissa 17 (äänestys 30). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 21 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 65, tyhjiä 3; poissa 17 (äänestys 31). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 22 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 75, tyhjiä 1; poissa 14 (äänestys 32). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 23 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 142, ei 41, tyhjiä 2; poissa 14 (äänestys 33). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 24 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 117, ei 59, tyhjiä 5; poissa 18 (äänestys 34). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 25 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 74, tyhjiä 1; poissa 16 (äänestys 35). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 26 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 133, ei 48, tyhjiä 1; poissa 17 (äänestys 36). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 27 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 75, tyhjiä 1; poissa 15 (äänestys 37). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 28 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 43, tyhjiä 4; poissa 22 (äänestys 38). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Toimi Kankaanniemen ehdotus 29 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 144, ei 37; poissa 18 (äänestys 39). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 30 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 120, ei 54, tyhjiä 8; poissa 17 (äänestys 40). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 26 mietinnön mukaisena.

2.3. Pääluokka 27 Puolustusministeriön hallinnonala

Puhemies Matti Vanhanen: Seuraavaksi käsittelemme pääluokan 27 eli puolustusministeriön hallinnonalan.

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyn menettelytavan mukaisesti keskuskansliaan kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

1. Kai Mykkänen kok Timo Heinosen kok kannattamana 27.01.01: Vähennetään 67 000 euroa puolustusministeriön poliittisen esikunnan määrärahoista. (TAA 385)
2. Ville Vähämäki ps Sami Savion ps kannattamana 27.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että puolustushallintoa alueellistetaan muun muassa avaamalla uudestaan Kontiolahden ja Kauhavan varuskunnat." (Vastalause 1)
3. Jukka Kopra kok Timo Heinosen kok kannattamana 27.10.01: Lisätään 2 000 000 euroa puolustusvoimien sopimusotilaiden palkkaamiseen. (TAA 151)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

4. Ville Vähämäki ps Sami Savion ps kannattamana 27.10.01: Lisätään 2 000 000 euroa sopimussotilaiden rekrytointiin ja koulutustarkoituksiin. (Vastalause 1)
 5. Timo Heinonen kok Sari Multalan kok kannattamana kok 27.10.01: Lisätään 3 000 000 euroa sopimussotilaiden määrän lisäämiseen varusmiesten riittävän kouluttajamäärän varmistamiseksi ja kertausharjoitusten harjoitustoiminnan rahoituksen turvaamiseen, jotta 19 200 reserviläisen kertausharjoitusmäärä voidaan vuonna 2020 saavuttaa. (Vastalause 2)
 6. Ville Vähämäki ps Sami Savion ps kannattamana 27.10.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin uusien vakituisten virkojen lisäämiseksi Puolustusvoimissa, jotta henkilöstövaje ja kouluttajapula saadaan korjattua pysyvällä tavalla." (Vastalause 1)
 7. Ville Vähämäki ps Sami Savion ps kannattamana 27.10.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus varaa riittävät resurssit reservin kertausharjoitusten tason ja määrän pitämiseksi riittävällä tasolla." (Vastalause 1)
 8. Ville Vähämäki ps Sami Savion ps kannattamana 27.10.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla edistetään nuorten liikuntaharrastuksia ja yhteistyössä maanpuolustusjärjestöjen kanssa pyritään kohottamaan asepalvelukseen astuvien kuntoa." (Vastalause 1)
 9. Ville Vähämäki ps Sami Savion ps kannattamana 27.10.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin Suomen eroamiseksi jalkaväkimiinat kieltävästä Ottawan sopimuksesta." (Vastalause 1)
 10. Ville Vähämäki ps Sami Savion ps kannattamana 27.10.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin varusmiesten päivärahan nostamiseksi." (Vastalause 1)
 11. Ville Vähämäki ps Sami Savion ps kannattamana 27.10.18: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus suuntaa puolustusvoimien hankinnat mahdollisimman laajasti kotimaassa tuotettuihin ja valmistettuihin tuotteisiin työllisyyden, yrittäjyyden ja huoltovarmuuden edistämiseksi." (Vastalause 1)
 12. Ville Vähämäki ps Sami Savion ps kannattamana 27.10.19: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle selonteon Hornetien suorituskykyä vastaavan HX-hävittäjähankinnan rahoituksesta." (Vastalause 1)
 13. Jari Koskela ps Sami Savion ps kannattamana 27.10.50: Lisätään 50 000 euroa Varsinais-Suomessa toimivien maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen. (TAA 85)
- Mietintö ”jaa”, Kai Mykkäsen ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 77; poissa 15 (äänestys 41). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 142, ei 41, tyhjiä 1; poissa 15 (äänestys 42). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Matti Vanhanen: Jukka Kopran ehdotus 3 ja Ville Vähämäen samansisältöinen ehdotus 4 sekä Timo Heinosen ehdotus 5 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään Timo Heinosen ehdotuksesta 5 Jukka Kopran ja Ville Vähämäen samansisältöisiä ehdotuksia 3 ja 4 vastaan ja sen jälkeen voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Jukka Kopran ehdotus 3 ja Ville Vähämäen ehdotus 4 ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 5 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 147, ei 36, tyhjiä 2; poissa 14 (äänestys 43). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Jukka Kopran ehdotuksen 3 ja Ville Vähämäen ehdotuksen 4.

2) Mietintö ”jaa”, Jukka Kopran ehdotus 3 ja Ville Vähämäen ehdotus 4 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 76; poissa 15 (äänestys 44). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 6 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 76; poissa 14 (äänestys 45). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 7 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 75; poissa 15 (äänestys 46). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 8 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 133, ei 51, tyhjiä 1; poissa 14 (äänestys 47). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 9 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 125, ei 53, tyhjiä 2; poissa 19 (äänestys 48). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 10 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 113, ei 53, tyhjiä 5; poissa 28 (äänestys 49). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 11 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 76; poissa 14 (äänestys 50). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 12 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 142, ei 40, tyhjiä 1; poissa 16 (äänestys 51). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Koskelan ehdotus 13 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 44, tyhjiä 4; poissa 21 (äänestys 52). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 27 mietinnön mukaisena.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

2.4. Pääluokka 28 Valtiovarainministeriön hallinnonala

Puhemies Matti Vanhanen: Siirrytään käsittelemään pääluokkaa 28 eli valtiovarainministeriön hallinnonala.

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyn menettelytavan mukaisesti keskusteluun kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

1. Kai Mykkänen kok Pihla Keto-Huovisen kok kannattamana 28.01.01: Vähennetään 124 000 euroa valtiovarainministeriön poliittisen esikunnan määrärahoista. (TAA 386)
2. Ville Vähämäki ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 28.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus julkistaa keskeisten esitystensä taustaoletukset ja laskentaperusteet lähteineen kattavasti ja kansantajuisesti talousarvioesitysten ja julkisen talouden suunnitelmien yhteydessä." (Vastalause 1)
3. Ville Vähämäki ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 28.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, jotka lisäävät omistusten julkisuutta erityisesti julkisesti listattujen yhtiöiden osalta. Omistustietoihin tutustumisen tulisi olla mahdollista nykyistä laajemmin ja kohtuullisin kustannuksin. Mahdollisuus tähän voitaisiin toteuttaa esimerkiksi aluehallintovirastojen yhteydessä. Kun eduskunta sääti uutta lakia arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta, eduskunta päätti samalla lisätä omistusten julkisuutta." (Vastalause 1)
4. Peter Östman kd Antero Laukkasen kd kannattamana 28.10.01: Lisätään 5 000 000 euroa Verohallinnon toimintamenoihin harmaan talouden torjunnan tehostamiseen. (Vastalause 3)
5. Ville Vähämäki ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 28.10.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus lisää Verohallinnon resursseja erityisesti arvonlisäverotuksen valvonnan kehittämiseksi ja talousrikollisuuteen puuttumiseksi. Valvonnan tehostamiseksi ja harmaan talouden torjumiseksi Verohallinnossa on käynnistettävä hanke lohkokeitjuteknologiaan perustuvan arvonlisäverotuksen valvontajärjestelmän ottamiseksi käyttöön ensi tilassa." (Vastalause 1)
6. Ville Vähämäki ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 28.10.02: Lisätään 5 000 000 euroa Tullin toimintamenoihin. (Vastalause 1)
7. Ville Vähämäki ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 28.10.02: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla varmistetaan, että Tullilla on käytössään riittävät resurssit, jotta erityisesti rajat ylittävää talousrikollisuutta sekä sähköiseen kaupankäyntiin liittyvää rikollisuutta pystytään torjumaan tehokkaasti." (Vastalause 1)
8. Pihla Keto-Huovinen kok Timo Heinosen kok kannattamana 28.20.88: Lisätään 500 000 euroa Vantaan vankilan laajentamisen suunnitteluun. (TAA 139)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

9. Toimi Kankaanniemi ps Petri Hurun ps kannattamana 28.40.03: Lisätään 300 000 euroa seutukaupunkien valtionhallinnon palvelujen kehittämiseen. (TAA 121)
10. Peter Östman kd Antero Laukkasen kd kannattamana 28.70.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin hallinnon digitalisaation edistämiseksi ja hankintaosaamisen vahvistamiseksi hallinnon tietojärjestelmien hankinnoissa ja ylläpidossa." (Vastalause 3)
11. Petri Huru ps Rami Lehdon ps kannattamana 28.70.05: Eduskunta säilyttää momentin 28.70.05 ja osoittaa sille 3 200 000 euroa liikkuvien päivystyspalveluiden — Combilanssi — kehittämishankkeen edistämiseen. (TAA 68)
12. Timo Heinonen kok Kai Mykkäsen kok kannattamana 28.70.05: Vähennetään 100 000 000 euroa maakuntauudistuksen valmistelurahoista. (Vastalause 2)
13. Ville Vähämäki ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 28.80.30: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla Ahvenanmaan tasotusmaksun taso lasketaan kohtuulliselle tasolle maakunnan velattomuus ja Manner-Suomeen verrattuna erittäin hyvä taloudellinen tilanne huomioiden." (Vastalause 1)
14. Timo Heinonen kok Kai Mykkäsen kok kannattamana 28.90.30: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla kotihoitoon ja ympärivuorokautiseen hoivaan saadaan molempiin tuhat hoitajaa lisää." (Vastalause 2)
15. Antero Laukkanen kd Päivi Räsänen kd kannattamana 28.90.30: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin yksityisten opetuksen järjestäjien kotikuntakorvauksen korottamiseksi." (Vastalause 3)
16. Päivi Räsänen kd Sari Tanuksen kd kannattamana 28.90.30: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen omaishoidon tuen korottamiseksi." (Vastalause 3)
17. Päivi Räsänen kd Sari Tanuksen kd kannattamana 28.90.30: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin vanhustenhoidon akuuttien ongelmien korjaamiseksi sekä riittävän rahoituksen turvaamiseksi vanhustenhoidon tason parantamiseen ja hoitajamitoituksen täyttämiseen nopealla aikataululla." (Vastalause 3)
18. Sari Tanus kd Sari Essayah'n kd kannattamana 28.90.30: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin sisäilmapoliklinikkojen perustamiseksi yliopistollisiin keskussairaaloihin." (Vastalause 3)
19. Sari Tanus kd Sari Essayah'n kd kannattamana 28.90.30: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin mielenterveystyön parantamiseksi ja laajentamiseksi erityisesti ottaen huomioon lasten ja nuorten tilanteen." (Vastalause 3)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

20. Ville Vähämäki ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 28.90.32: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus kannustaa kuntia ja kuntayhtymiä edistämään hallinnon digitalisaatiota ja osoittaa valtionavustuksia hankkeisiin, joilla taloushallintoprosesseja yhtenäistetään ja pyritään yhtenäistämällä saavuttamaan taloushallintoprosesseissa digitalisaation mahdollistamat kustannussäästöt täysimääräisinä." (Vastalause 1)

21. Ville Vähämäki ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 28.90.32: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy viipymättä toimenpiteisiin kuntatalouden kriisin ratkaisemiseksi mm. kunta—valtio-suhdetta uudistamalla ja kuntien rahoitusta lisäämällä. Kuntia tulee myös kannustaa tarkastelemaan organisaatioitaan, päätöksentekoaan, toimintatapojaan, hankintojaan ja investointejaan äärimmäisellä kriittisyydellä." (Vastalause 1)

22. Timo Heinonen kok Kai Mykkäsen kok kannattamana 28.91.41: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen teollisuuden energiain-
tensiivisten yritysten energiaveron palautusjärjestelmästä (ns. energiaveroleikkuri) luopumisesta." (Vastalause 2)

23. Timo Heinonen kok Kai Mykkäsen kok kannattamana 28.91.41: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen maatalouden energiaveron palautuksen poistamisesta fossiilisten polttoaineiden osalta." (Vastalause 2)

24. Ville Vähämäki ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 28.92.69: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus torjuu EU/EMU-alueen liittovaltioistumisen, yhteisvastuun kasvattamisen ja laatii Suomelle suunnitelman EMU:n/euron hajoamisen varalle." (Vastalause 1)

25. Ville Vähämäki ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 28.92.69: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus toimii siten, että Suomen nettomaksuosuus Euroopan unionille ei kasva Brexitin johdosta ja alenee seuraavalla rahoituskaudella." (Vastalause 1)

26. Toimi Kankaanniemi ps Petri Hurun ps kannattamana 28.99.96: Lisätään 10 000 euroa esiselvityksen tekemiseksi pääkaupungin siirtämisestä Jyväskylään. (TAA 122)

Mietintö ”jaa”, Kai Mykkäsen ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 77; poissa 15 (äänestys 53). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 77; poissa 16 (äänestys 54). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 3 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 59, tyhjiä 9; poissa 21 (äänestys 55). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Peter Östmanin ehdotus 4 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 137, ei 45; poissa 17 (äänestys 56). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 5 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 50, tyhjiä 10; poissa 23 (äänestys 57). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 6 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 134, ei 50; poissa 15 (äänestys 58). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 7 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 63, tyhjiä 4; poissa 18 (äänestys 59). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Pihla Keto-Huovisen ehdotus 8 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 124, ei 56, tyhjiä 4; poissa 15 (äänestys 60). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Toimi Kankaanniemen ehdotus 9 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 43; poissa 15 (äänestys 61). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Peter Östmanin ehdotus 10 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 77; poissa 15 (äänestys 62). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Petri Hurun ehdotus 11 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 144, ei 39; poissa 16 (äänestys 63). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 12 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 134, ei 44, tyhjiä 3; poissa 18 (äänestys 64). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 13 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 147, ei 37; poissa 15 (äänestys 65). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 14 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 77; poissa 14 (äänestys 66). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Antero Laukkasen ehdotus 15 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 43, tyhjiä 1; poissa 14 (äänestys 67). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Päivi Räsäsen ehdotus 16 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 72; poissa 15 (äänestys 68). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Päivi Räsäsen ehdotus 17 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 76; poissa 14 (äänestys 69). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sari Tanuksen ehdotus 18 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 50; poissa 18 (äänestys 70). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sari Tanuksen ehdotus 19 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 76; poissa 16 (äänestys 71). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 20 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 139, ei 44, tyhjiä 1; poissa 15 (äänestys 72). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 21 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 139, ei 44; poissa 16 (äänestys 73). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 22 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 146, ei 35, tyhjiä 1; poissa 17 (äänestys 74). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 23 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 145, ei 34; poissa 20 (äänestys 75). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 24 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 143, ei 41; poissa 15 (äänestys 76). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 25 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 140, ei 44; poissa 15 (äänestys 77). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Toimi Kankaanniemen ehdotus 26 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 158, ei 10, tyhjiä 11; poissa 20 (äänestys 78). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirjaan merkittiin seuraava ilmoitus: Kohdassa 17 Petteri Orpo /kok tarkoitti äänestää ”ei”.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 28 mietinnön mukaisena.

2.5. Pääluokka 31 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Puhemies Matti Vanhanen: Seuraavaksi siirrymme käsittelemään pääluokkaa 31 eli liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala.

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyn menettelytavan mukaisesti keskuskansliaan kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

1. Jani Mäkelä ps Jari Koskelan ps kannattamana 31.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus nostaa kyberturvallisuuskeskuksen rahoituksen riittävälle tasolle, jolla keskus voi kehittyä vastaamaan tulevaisuuden haasteisiinsa, ja että keskuksen itsenäinen asema turvataan." (Vastalause 1)

2. Jani Mäkelä ps Jari Koskelan ps kannattamana 31.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin korjatakseen taksijuudistuksessa ilmenneet epäkohdat. Tavoitteena tulee olla maaseudun taksipalvelujen palauttaminen, harmaan ta-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

louden kitkeminen taksialalta sekä matkustajien turvallisuuden varmistaminen." (Vastalause 1)

3. Jani Mäkelä ps Jari Koskelan ps kannattamana 31.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus lisää panostuksia liikenneväylien korjausvelan lyhentämiseen." (Vastalause 1)

4. Jani Mäkelä ps Jari Koskelan ps kannattamana 31.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus turvaa maaseudun tiestön asianmukaisen hoidon ja kunnossapidon koko maassa." (Vastalause 1)

5. Jani Mäkelä ps Jari Koskelan ps kannattamana 31.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus pyrkii turvaamaan riittävät ja kohtuuhintaiset joukkoliikennepalvelut koko maassa." (Vastalause 1)

6. Jani Mäkelä ps Jari Koskelan ps kannattamana 31.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus varmistaa sen, että Suomi saa osuuden Euroopan unionin TEN-T-rahoituksesta." (Vastalause 1)

7. Jani Mäkelä ps Jari Koskelan ps kannattamana 31.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus toimii siten, että Suomessa on monipuolinen ja riippumaton media, ja turvaa Suomen Tietotoimiston (STT) rahoituksen." (Vastalause 1)

8. Jani Mäkelä ps Jari Koskelan ps kannattamana 31.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo kansalaisille mahdollisuuden suunnata maksamaansa Yle-veeroa vastaavan määrän paikalliselle tai aatteelliselle radiolle/tv:lle tai haluamalleen sisällöntuottajalle käytettäväksi ensi sijassa uutis- ja ajankohtaistuotantoon." (Vastalause 1)

9. Jani Mäkelä ps Jari Koskelan ps kannattamana 31.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus panostaa päärataverkon ja sen haarojen parantamiseen." (Vastalause 1)

10. Jani Mäkelä ps Jari Koskelan ps kannattamana 31.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus panostaa lentotoiminnan kehittämiseen edistämällä Suomen asemaa lentoliikenteen solmuna eli hubina, työnimellä Helsinki Hub." (Vastalause 1)

11. Jani Mäkelä ps Jari Koskelan ps kannattamana 31.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus edistää lentotoimintaa kehittämällä lentokenttiä etenkin pohjoisessa muun muassa Lapin matkailuelinkeinotoiminnan ja kotimaisen ja ulkomaisen turismin virkistämiseksi." (Vastalause 1)

12. Jari Koskela ps Jari Ronkaisen ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 30 000 euroa valtatien 10 Liedon Kirkkotien risteyksen kääntymiskaistan suunnitteluun. (TAA 92)

13. Jari Koskela ps Jari Ronkaisen ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 30 000 euroa valtatien 10 Liedon Metsolantien risteyksen kääntymiskaistan suunnitteluun. (TAA 93)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

14. Jari Koskela ps Jari Ronkaisen ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 30 000 euroa valtatie 10 Liedon Nuolemonportin risteyksen kääntymiskaistan suunnitteluun. (TAA 94)
15. Jari Ronkainen ps Juha Mäenpään ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 35 000 euroa maantien 259 parantamiseen välillä Toivomäentie—Kutinkankaantie Kärkölässä. (TAA 237)
16. Janne Sankelo kok Timo Heinosen kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 50 000 euroa kantatien 67 ja Komulantien liityntäkaistan suunnitteluun. (TAA 257)
17. Jari Koskela ps Jari Ronkaisen ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 80 000 euroa väistökaistojen rakentamiseen kantatien 44 ja Kirkkokallion teollisuusliittymään. (TAA 154)
18. Jari Koskela ps Jari Ronkaisen ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 80 000 euroa väistökaistan rakentamiseen valtatie 23 ja Halmeentien teollisuusliittymään. (TAA 155)
19. Jari Koskela ps Jari Ronkaisen ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 88 000 euroa Kaarinan Vanhanunnantien kevyen liikenteen väylän suunnitteluun. (TAA 95)
20. Juha Mäenpää ps Leena Meren ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 100 000 euroa valtatie 3 Ahonkylän mutkan oikaisusuunnitteluun. (TAA 206)
21. Janne Sankelo kok Timo Heinosen kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 100 000 euroa uuden Alahärmä—Kortesjärvi-tielinjauksen suunnitteluun. (TAA 258)
22. Jari Koskela ps Jari Ronkaisen ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 130 000 euroa yhdystien 1812 peruskorjauksen suunnitteluun ja perusparannukseen välillä Sauvo—Korpela—Kinnarpyöli. (TAA 96)
23. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 200 000 euroa kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välillä Puuppola—Kirri. (TAA 160)
24. Leena Meri ps Mikko Lundénin ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 200 000 euroa liityntäpysäköinnin suunnitteluun valtatie 3 (Tampere—Helsinki-moottoritie) Hyvinkään eritasoliittymän kohdalle. (TAA 187)
25. Jari Ronkainen ps Juha Mäenpään ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 200 000 euroa Kärkölä—Korvenkylän tieosuuden parantamiseen. (TAA 238)
26. Mikko Lundén ps Sami Savion ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 250 000 euroa Kemiönsaaren kunnan Dragsfjärdintien 1830 parantamiseen. (TAA 389)
27. Jari Ronkainen ps Juha Mäenpään ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 250 000 euroa maantien 259 parantamiseen välillä Tillolantie—Koukuntie Kärkölässä. (TAA 239)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

28. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 300 000 euroa kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Ylöjärvelle Sorvajärventien ja Susikiventien välille. (TAA 271)
29. Toimi Kankaanniemi ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 300 000 euroa junien pysäkin rakentamiseen Keski-Suomen keskussairaalan kohdalle Jyväskylässä. (TAA 128)
30. Mia Laiho kok Saara-Sofia Sirénin kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 300 000 euroa Eestinkyläntien (tie 11243) päällysteen uusimiseen Kirkkonummella. (TAA 7)
31. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 350 000 euroa Vierumäen Urheiluopistontien perusparannukseen. TAA 57)
32. Mia Laiho kok Saara-Sofia Sirénin kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 350 000 euroa Saaristotien parantamiseen välillä Kurkela—Kuusisto (maantie 180). (TAA 8)
33. Jari Koskela ps Jari Ronkaisen ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 500 000 euroa Paraisten ja Turun seudun välisen saaristotien (maantie 180) tiesuunnitelman loppuunsaattamiseksi ja hankkeen käynnistämiseksi liikenneturvallisuuden parantamiseksi. (TAA 97)
34. Juha Mäenpää ps Leena Meren ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 440 000 euroa Harjunmäentie—Kiikerinkyläntien (tie 17479) peruskorjaamiseen. (TAA 207)
35. Saara-Sofia Sirén kok Kalle Jokisen kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 450 000 euroa seututien 110 ja kantatien 181 risteyksen kiertoliittymän rakentamiseen Paimiossa. (TAA 148)
36. Ritva Elomaa ps Veijo Niemen ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 500 000 euroa Posittien kunnostamiseen välillä Himoinen—Taivassalo. (TAA 30)
37. Jari Koskela ps Jari Ronkaisen ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 500 000 euroa Turun kehätien vaiheittaisen suunnitelman nopeuttamiseen. (TAA 98)
38. Leena Meri ps Mikko Lundénin ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 500 000 euroa valtatie 25 eteläpuolella olevan maantien 130 rampin liikenneturvallisuuden parantamiseen Hyvinkäällä. (TAA 188)
39. Veijo Niemi ps Rami Lehdon ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 514 600 euroa Lemmälän Asemakylätien kiertoliittymän tekemiseen. (TAA 208)
40. Jari Ronkainen ps Juha Mäenpään ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 550 000 euroa Paimelantien alikulkukäytävän rakentamiseen Hollolassa. (TAA 240)
41. Jari Koskela ps Jari Ronkaisen ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 600 000 euroa valtatie 8 meluidan rakentamiseen välille Härkämäki—Huhko. (TAA 99)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

42. Jari Ronkainen ps Juha Mäenpään ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 600 000 euroa turvallisuutta parantavan ali- tai ylikulkusillan rakentamiseen Järvelän rautatieasemalle. (TAA 241)
43. Veijo Niemi ps Rami Lehdon ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 632 300 euroa Lem-päälän Kiimakallion kiertoliittymän tekemiseen. (TAA 209)
44. Juha Mäenpää ps Leena Meren ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 700 000 euroa Il-majoen Pappilantien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen. (TAA 210)
45. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 800 000 euroa hirviaidan rakentamiseen kantatien 54 Riihimäki—Hausjärvi-välille sekä riista-aidan jat-kamiseen Lopelta länteen. (TAA 58)
46. Rami Lehto ps Sanna Antikaisen ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 800 000 euroa Sipurantien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Kaarlaaksosta Savontielle Lahdessa. (TAA 171)
47. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 800 000 eu-roa kevyen liikenteen väylän suunnitteluun ja rakentamiseen Ylöjärvellä Vastamäentien ja Saksitien välille. (TAA 272)
48. Sanna Antikainen ps Ano Turtiaisen ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 900 000 eu-roa Outokummun Kalattomantien sillan kevyen liikenteen väylän suunnitteluun ja toteu-tukseen. (TAA 16)
49. Juha Mäenpää ps Leena Meren ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 900 000 euroa Jur-va—Nopankylä-tieosuuden päällystämisen loppuunsaattamiseen. (TAA 211)
50. Jari Koskela ps Jari Ronkaisen ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 000 000 euroa kantatien 43 valo-ohjatun liittymän sekä Kaukolantien ja Erik Sorolaisentien kiertoliitty-mien rakentamiseen ja liikenneturvallisuuden parantamiseen Laitilassa. (TAA 100)
51. Jari Koskela ps Jari Ronkaisen ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 000 000 euroa Honkajoen Katkontien 13293 kunnostukseen. (TAA 156)
52. Kalle Jokinen kok Jukka Kopran kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 100 000 eu-roa kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välillä maantie 2956 (Rantatie) Pyhäniemi—Hollola kirkonkylä. (TAA 82)
53. Janne Sankelo kok Timo Heinosen kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 300 000 eu-roa tien 725 Ylihärmä—Koivulahti välityskyvyn parantamiseen. (TAA 259)
54. Pauli Kiuru kok Jukka Kopran kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 450 000 euroa maantien 3200 korjaamiseen välillä Rautajärvi—Porasa. (TAA 141)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

55. Jari Koskela ps Jari Ronkaisen ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 500 000 euroa maantien 257 Lavia—Kullaa kunnostukseen. (TAA 157)
56. Pauli Kiuru kok Jukka Kopran kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 650 000 euroa maantien 307 Valkeakoski—Pälkäne parantamiseen. (TAA 142)
57. Jukka Kopra kok Arto Satosen kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 2 000 000 euroa maantien 3864 parantamiseen välillä Sipari—Pulsa. (TAA 152)
58. Arto Satonen kok Heikki Vestmanin kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 2 000 000 euroa maantien 2521 parantamiseen välillä Sastamala—Sammaljoki. (TAA 267)
59. Jukka Kopra kok Arto Satosen kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 2 000 000 euroa Savitaipaleen ja Taipalsaaren välisen Kuivasensaaren yhdystien 14777 perusparantamiseen. (TAA 153)
60. Leena Meri ps Mikko Lundénin ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 2 000 000 euroa valtatie 25 (Hanko—Hyvinkää—Mäntsälä) ja Hyvinkään Kalevankadun liittymän muuttamiseksi eritasoliittymäksi. (TAA 189)
61. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 2 000 000 euroa kantatien 65 perusparannuksen suunnitteluun ja perusparannuksen aloittamiseen välillä Kyrönlahti—Virrat. (TAA 274)
62. Janne Sankelo kok Timo Heinosen kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 3 000 000 euroa Ratikylän alikulkusillan rakentamiseen ja tiejärjestelyihin. (TAA 260)
63. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 5 000 000 euroa kantatien 54 perusparannukseen, tien leventämiseen valtatieasoisiksi sekä kevyen liikenteen väylien rakentamiseen. (TAA 59)
64. Kalle Jokinen kok Jukka Kopran kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 5 000 000 euroa vt:n 4 Tuuliharjan eritasoliittymän ja yhdystien vt 4—mt 140 suunnitteluun ja rakentamiseen. (TAA 133)
65. Ano Turtiainen ps Lulu Ranteen ps kannattamana 31.10.20: Lisätään 5 000 000 euroa taajamien ulkopuolisten päällystettyjen teiden ja sorateiden korjaamiseen Etelä-Savossa. (TAA 357)
66. Heikki Vestman kok Janne Heikkisen kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 6 300 000 euroa Sipoon Söderkullan ja Nikkilän välisen tiestön ja risteysten parantamiseen. (TAA 360)
67. Janne Heikkinen kok Marko Kilven kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 6 500 000 euroa maantien 9005 kunnostamiseen Kainuussa. (TAA 52)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

68. Janne Sankelo kok Timo Heinosen kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 8 000 000 euroa kantatien 67 parantamiseen korkeatasoisemmaksi välillä Ilmajoki—Seinäjoki. (TAA 261)
69. Heikki Vestman kok Janne Heikkisen kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 8 000 000 euroa Sipoonlahden eritasoliittymän saneeraukseen. (TAA 361)
70. Janne Sankelo kok Timo Heinosen kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 9 000 000 euroa alemman tieverkon parantamiseen Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella. (TAA 262)
71. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 10 000 000 euroa Päijät- ja Kanta-Hämeen pienempien valtioneiden korjausvelkahankkeisiin. (TAA 60)
72. Pauli Kiuru kok Jukka Kopran kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 11 000 000 euroa seututien 130 parantamiseksi välillä Valkeakoski—Lempäälä. (TAA 143)
73. Heikki Vestman kok Janne Heikkisen kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 20 000 000 euroa Porvoonväylän/Lahdenväylän liittymärampin toisen kaistan rakentamiseen. (TAA 362)
74. Arto Satonen kok Heikki Vestmanin kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 28 600 000 euroa vt:n 3 Tampere—Vaasa-yhteysvälin parantamiseen Pirkanmaan alueella. (TAA 268)
75. Mia Laiho kok Saara-Sofia Sirénin kok kannattamana 31.10.20: Lisätään 80 000 000 euroa liityntäpysäköinnin parantamiseen pääkaupunkiseudulla. (TAA 162)
76. Jari Koskela ps Jari Ronkaisen ps kannattamana 31.10.31: Lisätään 28 000 euroa Varsinais-Suomen saariston yksityisteiden kunnossapitoon. (TAA 101)
77. Toimi Kankaanniemi ps Ritva Elomaan ps kannattamana 31.10.31: Lisätään 200 000 euroa yksityisteiden valtionapuun. (TAA 130)
78. Mikko Lundén ps Sami Savion ps kannattamana 31.10.31: Lisätään 500 000 euroa Oripään kunnan lentokentän parantamiseen. (TAA 177)
79. Heikki Vestman kok Janne Heikkisen kok kannattamana 31.10.31: Lisätään 4 300 000 euroa Keravan liityntäpysäköintihankkeeseen. (TAA 359)
80. Jari Koskela ps Jari Ronkaisen ps kannattamana 31.10.77: Lisätään 1 000 000 euroa selvityksen tekemiseen kokonaistaloudellisesti ja liikenteellisesti järkevistä raideliikenneyhteyksistä, ml. Pori—Parkano—Haapamäki-raideyhteyden uudelleenkäyttöön otto osana pääradan liikenteen kehittämistä. (TAA 158)
81. Lulu Ranne ps Ville Vähämäen ps kannattamana 31.10.77: Lisätään 2 000 000 euroa Moreenin—Rastikankaan eritasoliittymän toteuttamiseen valtatiellä 3. (TAA 222)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

82. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 4 000 000 euroa valtatie 2 parantamiseen vahvistetun tiesuunnitelman mukaisesti Humppilassa. (TAA 61)
83. Janne Sankelo kok Timo Heinosen kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 5 000 000 euroa pääradan yhteysvälin Tampere—Seinäjoki yleissuunnitteluun. (TAA 263)
84. Janne Heikkinen kok Marko Kilven kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 8 000 000 euroa pääradan välin Tampere—Oulu—Tornio suunnitteluun. (TAA 53)
85. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 10 000 000 euroa Hämeenlinnan Tuuloksen ja Turun välisen valtatie 10 perusparannukseen. (TAA 62)
86. Päivi Räsänen kd Sari Essayahin kd kannattamana 31.10.77: Lisätään 15 000 000 euroa ohituspaikkojen rakentamiseen Riihimäki—Tampere-rataosalla. (TAA 253)
87. Marko Kilpi kok Kai Mykkäsen kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 20 000 000 euroa Kuopion henkilö- ja tavararatapihojen uudistamisen 1. vaiheeseen. (TAA 140)
88. Sari Essayah kd Antero Laukkasen kd kannattamana 31.10.77: Lisätään 20 000 000 euroa vt:n 5 välin Siilinjärvi—Iisalmi parantamiseen. (TAA 43)
89. Kai Mykkänen kok Kalle Jokisen kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 20 000 000 euroa Pasila—Riihimäki-ratayhteyden parantamiseen. (TAA 202)
90. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 20 000 000 euroa Pasila—Riihimäki-rataosan parantamisen 2. vaiheen käynnistämiseen. (TAA 283)
91. Mia Laiho kok Saara-Sofia Sirénin kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 20 000 000 euroa Pasila—Riihimäki-rataosan parantamisen 2. vaiheen käynnistämiseen. (TAA 283)
92. Kai Mykkänen kok Kalle Jokisen kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 20 000 000 euroa Espoon kaupunkiradan rakentamiseen. (TAA 201)
93. Kalle Jokinen kok Jukka Kopran kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 24 900 000 euroa valtatie 4 parantamiseen välillä Hartola—Oravakivensalmi. (TAA 136)
94. Ilkka Kanerva kok Arto Satosen kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 50 000 000 euroa tunnin junan rakentamiseen. (TAA 116)
95. Janne Heikkinen kok Marko Kilven kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 60 000 000 euroa Oulu—Liminka-kaksoisraiteen rakentamiseen. (TAA 54)
96. Ville Vähämäki ps Minna Reijosen ps kannattamana 31.10.77: Lisätään 64 000 000 euroa valtatie 22 Oulujärven maisematien rakentamiseen. (TAA 366)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

97. Mari-Leena Talvitie kok Mia Laihon kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 80 000 000 euroa Oulun kolmioraiteiden ja Oulun ratapihan kehittämiseen. (TAA 304)
98. Antero Laukkanen kd Peter Östmanin kd kannattamana 31.10.77: Lisätään 100 000 000 euroa väyläverkon kehittämiseen. (Vastalause 3)
99. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 31.10.77: Lisätään 1 000 000 000 euroa uusien väylien rakentamiseen ja suunnitteluun. (Vastalause 2)
100. Minna Reijonen ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 31.10.77: Lisätään 120 000 000 euroa valtatie 5 välin Leppävirta—Kuopio parantamiseen. (TAA 234)
101. Antero Laukkanen kd Peter Östmanin kd kannattamana 31.10.77: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, jotta entistä suurempi osuus liikenteestä kerätyistä veroista käytetään väyläverkon ylläpitoon ja kehittämiseen." (Vastalause 3)
102. Jani Mäkelä ps Jari Koskelan ps kannattamana 31.10.77: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus laatii rataverkon kehittämisohjelman, johon sisältyy tärkeiden rautayhteysien kapasiteetin parantamistarpeet, mahdollisuudet nopeuksien poistamiseen, turvalaitteiden uudistaminen sekä tasoristeysten poistaminen." (Vastalause 1)
103. Jani Mäkelä ps Jari Koskelan ps kannattamana 31.10.77: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin tunnin junayhteysien rakentamiseksi Helsingin ja Tampereen välille sekä nopeiden junayhteysien toteuttamiseksi siitä eteenpäin Ouluun (ns. neljän tunnin juna) ja Jyväskylään asti sekä Itä-Suomeen yhteysvälien nopeuttamiseksi." (Vastalause 1)
104. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 31.20.43: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla viihdemerenkulun miehistötukea leikataan 40 miljoonalla." (Vastalause 2)
105. Peter Östman kd Sari Tanuksen kd kannattamana 31.20.55: Lisätään 5 000 000 euroa joukkoliikenteen palvelujen ostoon harvaan asutulla maaseudulla. (Vastalause 3)
106. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 31.20.55: Lisätään 12 500 000 euroa linja-autoliikenteelle liikennepolttoaineiden veron korotuksesta johtuvien kustannusten korvaamiseen. (TAA 372)
- Mietintö ”jaa”, Jani Mäkelän ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 135, ei 44; poissa 20 (äänestys 79). Eduskunta hyväksyi mietinnön.
- Mietintö ”jaa”, Jani Mäkelän ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 74; poissa 18 (äänestys 80). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Mietintö ”jaa”, Jani Mäkelän ehdotus 3 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 77; poissa 15 (äänestys 81). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jani Mäkelän ehdotus 4 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 70; poissa 21 (äänestys 82). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jani Mäkelän ehdotus 5 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 113, ei 66, tyhjiä 2; poissa 18 (äänestys 83). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jani Mäkelän ehdotus 6 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 75, tyhjiä 1; poissa 17 (äänestys 84). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jani Mäkelän ehdotus 7 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 76; poissa 15 (äänestys 85). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jani Mäkelän ehdotus 8 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 40, tyhjiä 1; poissa 17 (äänestys 86). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jani Mäkelän ehdotus 9 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 105, ei 76; poissa 18 (äänestys 87). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jani Mäkelän ehdotus 10 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 76; poissa 17 (äänestys 88). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jani Mäkelän ehdotus 11 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 75; poissa 16 (äänestys 89). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Koskelan ehdotus 12 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 129, ei 46, tyhjiä 7; poissa 17 (äänestys 90). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Koskelan ehdotus 13 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 45, tyhjiä 7; poissa 19 (äänestys 91). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Koskelan ehdotus 14 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 43, tyhjiä 7; poissa 18 (äänestys 92). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Ronkaisen ehdotus 15 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 44, tyhjiä 7; poissa 17 (äänestys 93). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Janne Sankelon ehdotus 16 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 129, ei 38, tyhjiä 14; poissa 18 (äänestys 94). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Koskelan ehdotus 17 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 38, tyhjiä 9; poissa 22 (äänestys 95). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Mietintö ”jaa”, Jari Koskelan ehdotus 18 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 135, ei 37, tyhjiä 10; poissa 17 (äänestys 96). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Koskelan ehdotus 19 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 129, ei 41, tyhjiä 9; poissa 20 (äänestys 97). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Juha Mäenpään ehdotus 20 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 133, ei 40, tyhjiä 9; poissa 17 (äänestys 98). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Janne Sankelon ehdotus 21 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 38, tyhjiä 11; poissa 19 (äänestys 99). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Koskelan ehdotus 22 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 41, tyhjiä 8; poissa 20 (äänestys 100). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 23 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 40, tyhjiä 9; poissa 19 (äänestys 101). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Leena Meren ehdotus 24 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 119, ei 55, tyhjiä 7; poissa 18 (äänestys 102). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Ronkaisen ehdotus 25 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 129, ei 45, tyhjiä 8; poissa 17 (äänestys 103). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mikko Lundénin ehdotus 26 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 126, ei 44, tyhjiä 9; poissa 20 (äänestys 104). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Ronkaisen ehdotus 27 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 46, tyhjiä 9; poissa 16 (äänestys 105). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 28 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 43, tyhjiä 9; poissa 17 (äänestys 106). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Toimi Kankaanniemen ehdotus 29 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 42, tyhjiä 6; poissa 19 (äänestys 107). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mia Laihon ehdotus 30 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 40, tyhjiä 9; poissa 19 (äänestys 108). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 31 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 118, ei 59, tyhjiä 7; poissa 15 (äänestys 109). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mia Laihon ehdotus 32 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 134, ei 37, tyhjiä 12; poissa 16 (äänestys 110). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Mietintö ”jaa”, Jari Koskelan ehdotus 33 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 127, ei 42, tyhjiä 9; poissa 21 (äänestys 111). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Juha Mäenpään ehdotus 34 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 129, ei 44, tyhjiä 7; poissa 19 (äänestys 112). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Saara-Sofia Sirénin ehdotus 35 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 39, tyhjiä 12; poissa 18 (äänestys 113). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ritva Elomaan ehdotus 36 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 41, tyhjiä 8; poissa 18 (äänestys 114). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Koskelan ehdotus 37 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 43, tyhjiä 8; poissa 17 (äänestys 115). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Leena Meren ehdotus 38 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 129, ei 49, tyhjiä 5; poissa 16 (äänestys 116). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Veijo Niemen ehdotus 39 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 45, tyhjiä 10; poissa 16 (äänestys 117). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Ronkaisen ehdotus 40 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 45, tyhjiä 8; poissa 16 (äänestys 118). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Koskelan ehdotus 41 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 41, tyhjiä 10; poissa 17 (äänestys 119). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Ronkaisen ehdotus 42 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 43, tyhjiä 8; poissa 19 (äänestys 120). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Veijo Niemen ehdotus 43 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 44, tyhjiä 10; poissa 17 (äänestys 121). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Juha Mäenpään ehdotus 44 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 44, tyhjiä 8; poissa 17 (äänestys 122). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 45 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 125, ei 52, tyhjiä 5; poissa 17 (äänestys 123). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Rami Lehdon ehdotus 46 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 44, tyhjiä 8; poissa 16 (äänestys 124). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 47 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 46, tyhjiä 8; poissa 17 (äänestys 125). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Mietintö ”jaa”, Sanna Antikaisen ehdotus 48 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 134, ei 42, tyhjiä 6; poissa 17 (äänestys 126). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Juha Mäenpään ehdotus 49 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 135, ei 41, tyhjiä 8; poissa 15 (äänestys 127). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Koskelan ehdotus 50 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 133, ei 39, tyhjiä 10; poissa 17 (äänestys 128). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Koskelan ehdotus 51 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 136, ei 39, tyhjiä 8; poissa 16 (äänestys 129). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Kalle Jokisen ehdotus 52 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 123, ei 41, tyhjiä 10; poissa 25 (äänestys 130). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Janne Sankelon ehdotus 53 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 136, ei 36, tyhjiä 10; poissa 17 (äänestys 131). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Pauli Kiurun ehdotus 54 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 47, tyhjiä 8; poissa 16 (äänestys 132). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Koskelan ehdotus 55 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 135, ei 38, tyhjiä 9; poissa 17 (äänestys 133). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Pauli Kiurun ehdotus 56 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 126, ei 46, tyhjiä 9; poissa 18 (äänestys 134). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jukka Kopran ehdotus 57 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 126, ei 44, tyhjiä 12; poissa 17 (äänestys 135). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Arto Satosen ehdotus 58 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 127, ei 49, tyhjiä 8; poissa 15 (äänestys 136). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jukka Kopran ehdotus 59 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 126, ei 48, tyhjiä 8; poissa 17 (äänestys 137). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Leena Meren ehdotus 60 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 52, tyhjiä 4; poissa 15 (äänestys 138). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 61 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 43, tyhjiä 10; poissa 15 (äänestys 139). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Janne Sankelon ehdotus 62 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 133, ei 39, tyhjiä 10; poissa 17 (äänestys 140). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 63 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 125, ei 41, tyhjiä 9; poissa 24 (äänestys 141). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Kalle Jokisen ehdotus 64 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 42, tyhjiä 10; poissa 16 (äänestys 142). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ano Turtiaisen ehdotus 65 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 43, tyhjiä 8; poissa 16 (äänestys 143). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Heikki Vestmanin ehdotus 66 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 43, tyhjiä 9; poissa 19 (äänestys 144). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Janne Heikkisen ehdotus 67 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 135, ei 38, tyhjiä 9; poissa 17 (äänestys 145). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Janne Sankelon ehdotus 68 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 40, tyhjiä 11; poissa 17 (äänestys 146). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Heikki Vestmanin ehdotus 69 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 39, tyhjiä 10; poissa 20 (äänestys 147). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Janne Sankelon ehdotus 70 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 35, tyhjiä 9; poissa 25 (äänestys 148). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 71 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 35, tyhjiä 13; poissa 23 (äänestys 149). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Pauli Kiurun ehdotus 72 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 129, ei 37, tyhjiä 9; poissa 24 (äänestys 150). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Heikki Vestmanin ehdotus 73 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 133, ei 39, tyhjiä 10; poissa 17 (äänestys 151). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Arto Satosen ehdotus 74 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 134, ei 42, tyhjiä 7; poissa 16 (äänestys 152). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mia Laihon ehdotus 75 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 30, tyhjiä 9; poissa 19 (äänestys 153). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Koskelan ehdotus 76 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 41, tyhjiä 9; poissa 18 (äänestys 154). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Toimi Kankaanniemen ehdotus 77 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 121, ei 52, tyhjiä 5; poissa 21 (äänestys 155). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Mietintö ”jaa”, Mikko Lundénin ehdotus 78 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 45, tyhjiä 5; poissa 19 (äänestys 156). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Heikki Vestmanin ehdotus 79 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 35, tyhjiä 9; poissa 23 (äänestys 157). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jari Koskelan ehdotus 80 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 42, tyhjiä 9; poissa 18 (äänestys 158). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Lulu Ranteen ehdotus 81 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 40, tyhjiä 8; poissa 20 (äänestys 159). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 82 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 37, tyhjiä 10; poissa 20 (äänestys 160). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Janne Sankelon ehdotus 83 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 46, tyhjiä 6; poissa 17 (äänestys 161). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Janne Heikkisen ehdotus 84 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 41, tyhjiä 6; poissa 21 (äänestys 162). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 85 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 35, tyhjiä 10; poissa 26 (äänestys 163). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Päivi Räsänen ehdotus 86 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 42, tyhjiä 9; poissa 20 (äänestys 164). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Marko Kilven ehdotus 87 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 133, ei 34, tyhjiä 8; poissa 24 (äänestys 165). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sari Essayahin ehdotus 88 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 139, ei 30, tyhjiä 10; poissa 20 (äänestys 166). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Matti Vanhanen: Kai Mykkäsen ehdotus 89, Timo Heinosen ehdotus 90 ja Mia Laihon ehdotus 91 ovat saman sisältöiset, joten niistä äänestetään yhdessä mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Mietintö ”jaa”, Kai Mykkäsen ehdotus 89, Timo Heinosen ehdotus 90 ja Mia Laihon ehdotus 91 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 66, tyhjiä 2; poissa 19 (äänestys 167). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Kai Mykkäsen ehdotus 92 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 126, ei 44, tyhjiä 4; poissa 25 (äänestys 168). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Mietintö ”jaa”, Kalle Jokisen ehdotus 93 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 125, ei 48, tyhjiä 7; poissa 19 (äänestys 169). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ilkka Kanervan ehdotus 94 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 126, ei 43, tyhjiä 8; poissa 22 (äänestys 170). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Janne Heikkisen ehdotus 95 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 127, ei 37, tyhjiä 12; poissa 23 (äänestys 171). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Ville Vähämäen ehdotus 96 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 136, ei 37, tyhjiä 9; poissa 17 (äänestys 172). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mari-Leena Talvitien ehdotus 97 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 135, ei 32, tyhjiä 9; poissa 23 (äänestys 173). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Matti Vanhanen: Antero Laukkasen ehdotus 98 ja Timo Heinosen ehdotus 99 koskevat samaa määrärahaa, joten ensin äänestetään Timo Heinosen ehdotuksesta 99 Antero Laukkasen ehdotusta 98 vastaan ja sen jälkeen voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Antero Laukkasen ehdotus 98 ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 99 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 35, tyhjiä 5; poissa 18 (äänestys 174). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Antero Laukkasen ehdotuksen.

2) Mietintö ”jaa”, Antero Laukkasen ehdotus 98 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 135, ei 42, tyhjiä 3; poissa 19 (äänestys 175). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Minna Reijosen ehdotus 100 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 37, tyhjiä 10; poissa 20 (äänestys 176). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Antero Laukkasen ehdotus 101 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 133, ei 44, tyhjiä 3; poissa 19 (äänestys 177). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jani Mäkelän ehdotus 102 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 72, tyhjiä 1; poissa 20 (äänestys 178). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jani Mäkelän ehdotus 103 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 72, tyhjiä 3; poissa 17 (äänestys 179). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 104 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 134, ei 44, tyhjiä 1; poissa 20 (äänestys 180). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Peter Östmanin ehdotus 105 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 123, ei 53, tyhjiä 4; poissa 19 (äänestys 181). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 106 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 119, ei 57, tyhjiä 4; poissa 19 (äänestys 182). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirjaan merkittiin seuraavat ilmoitukset: Markku Eestilä /kok tarkoitti äänestää ”ei” kohdassa 87, Antero Laukkanen /kd tarkoitti äänestää ”ei” kohdassa 92 ja Kaisa Juuso /ps tarkoitti äänestää ”ei” kohdassa 106.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 31 mietinnön mukaisena.

2.6. Pääluokka 32 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

Puhemies Matti Vanhanen: Siirrytään käsittelemään pääluokkaa 32 eli työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala.

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyn menettelytavan mukaisesti keskustelun kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

1. Kai Mykkänen kok Timo Heinosen kok kannattamana 32.01.01: Vähennetään 191 000 euroa työ- ja elinkeinoministeriön poliittisen esikunnan määrärahoista. (TAA 390)
2. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.01.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee lakiesityksen yli 60-vuotiaiden pitkäaikais-työttömien eläketuen pysyvästä käytönotosta." (Vastalause 1)
3. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 32.01.03: Lisätään 9 000 000 euroa työllisyyspalveluiden vahvistamiseen. (Vastalause 2)
4. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 32.01.03: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus muuttaa osatyökykyisten palveluiden parantamiseen varatut kertaluonteiset määrärahat pysyviksi." (Vastalause 2)
5. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.01.05: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus korottaa Business Finlandin toimintamenoja viennin edistämiseksi sekä matkailun edistämiseksi Business Finlandin Visit Finland -ohjelman osalta." (Vastalause 1)
6. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.01.05: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin Suomen matkailun markkinoinnin tehostamiseen erityisesti Euroopassa ja Aasiassa." (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

7. Peter Östman kd Sari Essayah'n kd kannattamana 32.01.40: Lisätään 2 000 000 euroa pk-yritysten kansainvälistymisen edistämiseen. (Vastalause 3)
8. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.01 : Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee kustannustehokkaan pienyrittäjän työtilimallin, jolla kevennetään yrittäjän taloushallinnollista taakkaa ja kannustetaan yrittäjäksi ryhtymiseen." (Vastalause 1)
9. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus alkaa valmistella YEL-alarajan korottamista." (Vastalause 1)
10. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus käynnistää alueellisena pilottihankkeena yksinyrittäjien toimintaedellytyksien ja aseman parantamista koskevan hankkeen." (Vastalause 1)
11. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus luopuu ylimitoitetusta ilmastopolitiikasta ja panostaa varat työllisyyden parantamiseen." (Vastalause 1)
12. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo maaliskuun 2020 loppuun mennessä eduskunnalle tiedonantona työllisyyspoliittisen toimenpideohjelman." (Vastalause 1)
13. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus säilyttää työperäisen maahanmuuton saatavuusharkin ja lisäksi panostaa kotimaisen työvoiman elinikäiseen oppimiseen." (Vastalause 1)
14. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus selkeyttää työperäisten oleskelulupien sekä sosiaaliturvan piiriin kuulumisen ehtoja." (Vastalause 1)
15. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus kiinnittää työllisyystoimenpiteissään erityistä huomiota alityöllistyviin väestöryhmiin, kuten osatyökykyisiin ja ikääntyneisiin kansalaisiin." (Vastalause 1)
16. Sari Essayah kd Päivi Räsäsen kd kannattamana 32.20.40: Lisätään 20 000 000 euroa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan. (Vastalause 3)
17. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 32.20.40: Lisätään 82 000 000 euroa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukemiseen. (Vastalause 2)
18. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.20.40: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus edistää kotimaista malminetsintää ja kaivosteollisuutta erityisesti akkutoimialan kehittämiseksi sekä takaa Suomen Malmijalostus Oy:n toiminnalle riittävät taloudelliset edellytykset." (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

19. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.20.40: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus karsii viipymättä haitalliset, tehottomat ja kilpailua vääristävät elinkeinotuet kuitenkin niin, että maatalouden tuet turvataan." (Vastalause 1)
20. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.20.40: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee ripeästi pienten ja keskisuurten yritysten viennin tehostamiseen malleja, kuten kansainvälisiä kokonaistoimituksia tavoittelevat konsortiot." (Vastalause 1)
21. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.20.40: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus turvaa turpeen energia- ja muun käytön ottaen huomioon vesistöjen suojelun." (Vastalause 1)
22. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 32.20.41: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus lakkauttaa kivihiiltä korvaavien investointien tehottoman energiatuen." (Vastalause 2)
23. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.20.44: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus panostaa kotimaisten sähkön sivutuotteiden jatkojalostukseen ja hyödyntämiseen sähkön ja lämmön tuotannossa." (Vastalause 1)
24. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.20.44: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus edistää hallitusohjelmassa esitettyjä biokaasuhankkeita nopealla aikataululla ja sujuvoittaa säädöksiä biokaasuhankkeiden nopean aloittamisen edistämiseksi sekä käynnistää valmistelun mahdollisten valtiontukikysymysten ratkaisemiseksi." (Vastalause 1)
25. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.30.40: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin Lapin matkailun kasvua haittaavien pullonkaulojen poistamiseksi muun muassa lentoliikennekapasiteettia lisäämällä." (Vastalause 1)
26. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.30.40: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus turvaa edellytykset koko maan asumiskelpoisena pitämiseen." (Vastalause 1)
27. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.30.40: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus lisää panostuksia taantuvien alueiden elinkeinojen kehittämiseen ja työllisyysasteen nostamiseen alueelta poismuuton hillitsemiseksi ja elinvoiman lisäämiseksi." (Vastalause 1)
28. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.30.40: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus torjuu tuulivoimaloiden ympäristö- ja terveyshaitat." (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

29. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.30.40: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin suomalaisen saunan ja saunomiskulttuurin edistämiseksi ja vientimahdollisuuksien kasvattamiseksi." (Vastalause 1)

30. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.30.40: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus jatkaa toimenpiteitä matkailualan digitaalisten sisältöjen luomiseksi sekä kansallispuistojen matkailukäytön lisäämiseksi tukemalla digitaalisen alustan luomista ja kehittämistä niiden palvelutarjonnan vahvistamiseksi." (Vastalause 1)

31. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.30.51: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus kasvattaa ja kehittää oppisopimuskoulutuksen käyttöä." (Vastalause 1)

32. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.50.03: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus kehittää kotouttamistoiminnan seurantaan mittarit ja kriteerit sekä asettaa kotouttamistoimenpiteille enimmäiskeston." (Vastalause 1)

33. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.50.03: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää käytössä olevien kotouttamistoimenpiteiden tehokkuuden sekä luopuu sellaisista kotouttamistoimenpiteistä, jotka eivät edistä maahanmuuttajien integroitumista osaksi suomalaista yhteiskuntaa ja kannustavat ylläpitämään maahanmuuttajille kantaväestöstä erillisiä palvelumuotoja." (Vastalause 1)

34. Sami Savio ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 32.50.03: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla vähennetään kotouttamisen kuluja merkittävästi sekä lisätään prosessien tehokkuutta." (Vastalause 1)

35. Toimi Kankaanniemi ps Ritva Elomaan ps kannattamana 32.50.30: Vähennetään 185 000 000 euroa kotouttamiskorvaukseen ehdotetusta määrärahasta. (TAA 345)

Mietintö "jaa", Kai Mykkäsen ehdotus 1 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 103, ei 74; poissa 22 (äänestys 183). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Sami Savion ehdotus 2 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 41, tyhjiä 2; poissa 24 (äänestys 184). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Timo Heinosen ehdotus 3 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 104, ei 74, tyhjiä 1; poissa 20 (äänestys 185). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Timo Heinosen ehdotus 4 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 105, ei 75; poissa 19 (äänestys 186). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Sami Savion ehdotus 5 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 67, tyhjiä 1; poissa 22 (äänestys 187). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 6 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 73, tyhjiä 1; poissa 18 (äänestys 188). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Peter Östmanin ehdotus 7 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 71, tyhjiä 1; poissa 19 (äänestys 189). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 8 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 68, tyhjiä 4; poissa 20 (äänestys 190). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 9 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 64, tyhjiä 2; poissa 24 (äänestys 191). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 10 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 67, tyhjiä 2; poissa 21 (äänestys 192). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 11 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 139, ei 37; poissa 23 (äänestys 193). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 12 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 75; poissa 18 (äänestys 194). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 13 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 142, ei 37; poissa 20 (äänestys 195). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 14 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 135, ei 44; poissa 20 (äänestys 196). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 15 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 105, ei 74; poissa 20 (äänestys 197). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Matti Vanhanen: Sari Essayah’n ehdotus 16 ja Timo Heinosen ehdotus 17 koskevat samaa määrärahaa, joten ensin äänestetään Timo Heinosen ehdotuksesta 17 Sari Essayah’n ehdotusta 16 vastaan ja sen jälkeen voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Sari Essayah’n ehdotus 16 ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 17 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 37, tyhjiä 2; poissa 19 (äänestys 198). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Sari Essayah’n ehdotuksen.

2) Mietintö ”jaa”, Sari Essayah’n ehdotus 16 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 49; poissa 20 (äänestys 199). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 18 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 119, ei 48, tyhjiä 7; poissa 25 (äänestys 200). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 19 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 74; poissa 19 (äänestys 201). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 20 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 135, ei 45; poissa 19 (äänestys 202). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 21 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 41, tyhjiä 2; poissa 24 (äänestys 203). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Timo Heinosen ehdotus 22 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 68; poissa 20 (äänestys 204). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 23 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 65, tyhjiä 2; poissa 24 (äänestys 205). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 24 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 105, ei 74; poissa 20 (äänestys 206). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 25 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 63, tyhjiä 1; poissa 26 (äänestys 207). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 26 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 60, tyhjiä 5; poissa 24 (äänestys 208). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 27 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 53, tyhjiä 2; poissa 34 (äänestys 209). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 28 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 41, tyhjiä 6; poissa 24 (äänestys 210). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 29 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 45; poissa 26 (äänestys 211). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 30 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 64, tyhjiä 4; poissa 23 (äänestys 212). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 31 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 105, ei 75, tyhjiä 1; poissa 18 (äänestys 213). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 32 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 135, ei 43; poissa 21 (äänestys 214). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 33 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 117, ei 52, tyhjiä 3; poissa 27 (äänestys 215). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Mietintö ”jaa”, Sami Savion ehdotus 34 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 42, tyhjiä 2; poissa 24 (äänestys 216). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Toimi Kankaanniemen ehdotus 35 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 139, ei 35, tyhjiä 3; poissa 22 (äänestys 217). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirjaan merkittiin seuraavat ilmoitukset: Kohdassa 13 Peter Östmanin /kd oli tarkoitus äänestää ”jaa”, ja kohdassa 27 Jukka Mäkysen /ps oli tarkoitus äänestää ”ei”.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 32 mietinnön mukaisena.

2.7. Pääluokka 33 Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Puhemies Matti Vanhanen: Siirrytään käsittelemään pääluokkaa 33 eli sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala.

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyn menettelytavan mukaisesti keskusteluun kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

1. Arja Juvonen ps Lulu Ranteen ps kannattamana 33.01.01: Lisätään 100 000 euroa saat-tohoitolain valmistelutyön aloittamiseen. (TAA 111)
2. Kai Mykkänen kok Mia Laihon kok kannattamana 33.01.01: Vähennetään 164 000 euroa sosiaali- ja terveysministeriön poliittisen esikunnan määrärahoista. (Vastalause 2/TAA 391)
3. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.01.05: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy pikaisiin toimenpiteisiin kriisiytyneen lastensuojelun ongelmien ratkaisemiseksi." (Vastalause 1)
4. Mia Laiho kok Timo Heinosen kok kannattamana 33.01: Lisätään 200 000 euroa uudelle momentille naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan yhteensovittamiselimen toimintamenoihin. (TAA 12)
5. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus avaa parlamentaarisen valmistelun väestö- ja lapsipolitiikasta mm. syn-tyvyyden kääntämiseksi kasvuun." (Vastalause 1)
6. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee uuden perhetukijärjestelmän siten, että lapsiperheiden tu- loerot supistuvat, perheiden valinnanvapaus säilyy ja kaikille perheille taataan riittävä toi- meentulo." (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

7. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin keliakiaa sairastavien ruokavaliokorvauksen palauttamiseksi." (Vastalause 1)
8. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin diabeteslääkkeiden omavastuuosuuden korotusten perumiseksi siten, että hoidollisista syistä kalliimpien lääkkeiden käyttäjiksi joutuneiden taloudellinen rasite ei olisi liian suuri." (Vastalause 1)
9. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin lääkkeiden vuosiomavastuun vähentämiseksi summalla, jonka suuruus vahvistetaan erikseen valtioneuvoston asetuksella." (Vastalause 1)
10. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin perhehoidon saamiseksi tunnetuksi ja sen varmistamiseksi, että ikääntyneiden mahdollisuutta päästä perhehoitoon tuetaan yhdenvertaisesti kaikkialla Suomessa." (Vastalause 1)
11. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus varmistaa, että omaishoitajien lakisääteiset vapaapäivät toteutuvat ja omaishoidettavien sijaishoito on laadukasta, sekä selvittää mahdollisuudet omaishoitajien hoitopalkkion säättämiseksi verovapaaksi siten, että omaishoitajat eivät menetä oikeuttaan eläkekertymään, tai vaihtoehtoisesti selvittää mahdollisuudet ottaa verotuksessa käyttöön omaishoitajavähennys." (Vastalause 1)
12. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin sairaanhoidon maksujen järjestelmän uudistamiseen siten, että järjestelmästä tulisi yhtenäinen ja asiakasmaksuista kohtuullisia." (Vastalause 1)
13. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus korottaa lääkekorvauksia pieni- ja keskituloisten osalta." (Vastalause 1)
14. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo 0,7 hoitajamitoitusesityksen eduskuntaan siten, että mitoitus toteutuu viimeistään vuonna 2021, hoidon taso ja hoitajien jaksaminen turvataan ja että hallitus osoittaa vuoden 2020 lisätalousarviossa tämän ehdotuksen edellyttämät varat." (Vastalause 1)
15. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus varmistaa saattohoitolain säättämisen eduskunnalle tehdyn ed. Juvosen lakialoitteen mukaisesti." (Vastalause 1)
16. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus varmistaa vakuutusyhtiöitä ja -lääkäreitä koskevan totuusvelvoitteen ja

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

käännetyn todistustaakan säätämisen kansanedustaja Jari Ronkaisen lakialoitteen LA 75/2017 vp mukaisesti." (Vastalause 1)

17. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus laatii itsemurhien ehkäisyn toimenpideohjelman." (Vastalause 1)

18. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus vahvistaa lasten ja nuorten mielenterveyspalveluja ja tehostaa koulujen ja terveydenhuollon yhteistyötä ongelmien ennalta ehkäisemiseksi." (Vastalause 1)

19. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus varmistaa, että sotiemme veteraanit saavat elämänsä loppuun asti täysimääräisesti kuntoutus- ja kotiin vietävät palvelut." (Vastalause 1)

20. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee sote-uudistuksen siten, että julkiset sote-palvelut ovat järjestelmän perusta ja yksityiset palveluntuottajat täydentävät julkisia palveluita." (Vastalause 1)

21. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin yksinyrittäjien konkurssi-, työttömyys-, työterveys-, tapaturma- ja muun vastaavan turvan parantamiseksi." (Vastalause 1)

22. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus varaa Stean tuotosta 350 miljoonan euron apupotin asunnottomien, syrjäytyneiden, koulupudokkaiden ja muiden vastaavista ongelmista kärsivien tukemiseen yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa." (Vastalause 1)

23. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus viipymättä uusii ruoka-apujärjestöjen tukijärjestelmän ja korottaa ruohonjuuritason toimijoiden tukia." (Vastalause 1)

24. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 33.03.04: Lisätään 3 500 000 euroa kansallisten laaturekistereiden kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi, Hoitotyön tutkimussäätiön työn turvaamiseksi ja Käypähoito-suositusten laatimiseksi. (Vastalause 2)

25. Petri Huru ps Jari Koskelan ps kannattamana 33.03.31: Lisätään 300 000 euroa varhaisen vuorovaikutuksen merkitystä lapsen kehitykselle ja kasvulle edistävälle kehityshankkeelle. (TAA 69)

26. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 33.03.31: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus muuttaa lapsiperheiden palveluiden parantamiseen varatut kertaluonteiset määrärahat pysyviksi." (Vastalause 2)

27. Arja Juvonen ps Jussi Halla-ahon ps kannattamana 33.03.63: Lisätään 50 000 euroa Pelastuskoiraliiton toimintaan. (TAA 112)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

28. Jari Koskela ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 33.03.63: Lisätään 75 000 euroa Operaatio Ruokakassi ry:n toiminnan tukemiseen. (TAA 102)
29. Toimi Kankaanniemi ps Ritva Elomaan ps kannattamana 33.03.63: Lisätään 200 000 euroa syntyvyyden lisäämiseksi tarvittavien toimenpiteiden selvittämiseen. (TAA 131)
30. Ritva Elomaa ps Mika Niikon ps kannattamana 33.03.63: Lisätään 500 000 euroa saatohoidon kehittämiseen Varsinais-Suomessa. (TAA 31)
31. Mika Niikko ps Sanna Antikaisen ps kannattamana 33.03.63: Lisätään 800 000 euroa ruoka-avun tarjoamiseksi erityisen tuen tarpeessa oleville henkilöille. (TAA 219)
32. Paula Risikko kok Heikki Auton kok kannattamana 33.03.63: Lisätään 4 000 000 euroa sotaorpojen kuntouttavien palvelujen kehittämiseen. (TAA 236)
33. Päivi Räsänen kd Sari Tanuksen kd kannattamana 33.10.50: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle esityksen lapsilisän tason korottamisesta 10 eurolla kuukaudessa kaikille lapsiperheille." (Vastalause 3)
34. Sari Tanus kd Peter Östmanin kd kannattamana 33.10.50: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle esityksen kertaluonteisen 1 000 euron vauvarahan maksamisesta lapsen saaville perheille." (Vastalause 3)
35. Peter Östman kd Sari Essayah'n kd kannattamana 33.10.53: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin varusmiesten kotiuttamisrahan käyttöönottamiseksi." (Vastalause 3)
36. Sari Essayah kd Antero Laukkasen kd kannattamana 33.10.54: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin asumistuen uudistamiseksi niin, että asumistukimenojen hallitseman kasvu saadaan taitettua." (Vastalause 3)
37. Antero Laukkanen kd Sari Tanuksen kd kannattamana 33.30.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen diabeteslääkkeiden korvausluokan palauttamisesta ylempään erityiskorvausluokkaan." (Vastalause 3)
38. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 33.40.50: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle pikaisesti esityksen merimieseläkekassan saaman valtionosuuden laskemiseksi 26 %:iin." (Vastalause 2)
39. Peter Östman kd Sari Essayah'n kd kannattamana 33.40.53: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin varusmies- ja siviilipalveluksen lisäämisestä kerryttämään eläkettä opiskelun ja vanhempainvapaiden tapaan." (Vastalause 3)
40. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 33.40.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee esityksen keliakiaa sairastavien ruokavaliokorvauksesta ja varaa tarvittavan määrärahan sen toteuttamiseksi." (Vastalause 2)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

41. Sari Tanus kd Peter Östmanin kd kannattamana 33.40.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen keliaakikkojen ruokavaliokorvauksen palauttamiseksi." (Vastalause 3)
42. Päivi Räsänen kd Sari Tanuksen kd kannattamana 33.40.60: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin lääkekorvausjärjestelmän kehittämiseksi ja omavastuuosuuksien alentamiseksi." (Vastalause 3)
43. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.40: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee työeläkejärjestelmään muutoksen, jolla ns. taitettu indeksi palautetaan 50/50 indeksiksi kansanedustaja Ritva Elomaan lakialoitteen LA 9/2019 vp mukaisesti." (Vastalause 1)
44. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.40: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus varmistaa indeksitarkistukset kaikkiin etuuksiin ja eläkkeisiin." (Vastalause 1)
45. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 33.40: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto asettaa parlamentaarisen työryhmän selvittämään eläkejärjestelmän kestävyyttä ja eläkeläisten ostovoimaa." (Vastalause 2)
46. Ritva Elomaa ps Mika Niikon ps kannattamana 33.50.53: Lisätään 500 000 euroa soitaorpojen tukemiseen. (TAA 32)
47. Ritva Elomaa ps Mika Niikon ps kannattamana 33.50.56: Lisätään 250 000 euroa vanhuksille suunnatun ystävätoiminnan edistämiseen. (TAA 33)
48. Arja Juvonen ps Jussi Halla-ahon ps kannattamana 33.60.31: Lisätään 200 000 euroa omaishoitajien mahdollisuuteen maksuttomiin uinti- ja kuntosalivuoroihin, eli ns. Espoon omaishoitajien sporttikortin jalkauttamiseen Suomessa. (TAA 113)
49. Arja Juvonen ps Jussi Halla-ahon ps kannattamana 33.60.31: Lisätään 300 000 euroa kotona asuvien muistisairaiden ikääntyneiden toimintakyvyn tukemiseen. (TAA 114)
50. Ritva Elomaa ps Mika Niikon ps kannattamana 33.60.31: Lisätään 500 000 euroa lastensuojelun palveluiden laadun parantamiseen Varsinais-Suomessa. (TAA 34)
51. Sanna Antikainen ps Rami Lehdon ps kannattamana 33.60.31: Lisätään 2 000 000 euroa ja lisätään momentin perusteluihin maininta, että määrärahaa voi käyttää lastensuojelun kehittämiseen auttamalla yhteistyössä kuntien kanssa seksuaalirikoksen uhreiksi joutuneita lapsia ja nuoria sekä ennaltaehkäisemällä lapsiin ja nuoriin kohdistuvia seksuaalirikoksia. (TAA 18)
52. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 33.60.32: Lisätään 9 500 000 euroa yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen rahoitukseen. (Vastalause 2)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

53. Peter Östman kd Sari Essayah'n kd kannattamana 33.60.32: Lisätään 10 000 000 euroa sisäilmaongelmien ja sairauksien tutkimukseen. (Vastalause 3)
54. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.60.37: Vähennetään 5 346 000 euroa laittomasti maassa oleskelevien sosiaalihuollon kustannuksista. (Vastalause 1)
55. Rami Lehto ps Arja Juvosen ps kannattamana 33.60.39: Lisätään 100 000 euroa Hämeenlinnan seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry:n Kanta-Hämeen piirin toimintaan. (TAA 172)
56. Rami Lehto ps Arja Juvosen ps kannattamana 33.60.39: Lisätään 100 000 euroa Omaishoitajat ja Läheiset ry:n Päijät-Hämeen piirin toimintaan. (TAA 173)
57. Ritva Elomaa ps Mika Niikon ps kannattamana 33.60.39: Lisätään 1 000 000 euroa omaishoidon kehittämiseen. (TAA 35)
58. Kai Mykkänen kok Mia Laihon kok kannattamana 33.60.39: Lisätään 35 000 000 euroa Terapiatakuu -aloitteen mukaisesti oikea-aikaisten mielenterveyspalveluiden yhdenvertaisen saatavuuden turvaamiseksi. (TAA 203)
59. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 33.60.39: Lisätään 50 000 000 euroa ikäihmisten palveluiden kehittämiseen, omaishoidon vahvistamiseen ja omaisen lyhytaikaisen, tuetun hoivavapaan pilotoimiseen. (Vastalause 2)
60. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 33.60.39: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että SOTE-palvelut rakentuvat vahvojen kuntien yhteistyön, yhteistyöalueiden tai kuntayhtymien pohjalle." (Vastalause 2)
61. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 33.60.39: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että perustason palveluiden hoitotakuun tiukentamisen yhteydessä pääsy suun terveydenhuollon sekä mielenterveys- ja päihdehuollon perustason palveluihin ei vaarannu." (Vastalause 2)
62. Timo Heinonen kok Mia Laihon kok kannattamana 33.60.39: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että vanhuspalveluiden uudistamistyö on tehtävä kokonaisuutena ja ympärivuorokautisen hoivan ratkaisuja on käsiteltävä osana vanhuspalveluiden kokonaisuudistusta. Ympärivuorokautisen hoivan sääntelyä uudistamalla ei saa heikentää kotihoidossa olevien ikäihmisten tai omaishoitajien asemaa." (Vastalause 2)
63. Rami Lehto ps Arja Juvosen ps kannattamana 33.60.52: Lisätään 50 000 euroa Lahden ensi- ja turvakoti ry:n toiminnan turvaamiseen. (TAA 174)
64. Jari Koskela ps Toimi Kankaanniemen ps kannattamana 33.70.20: Lisätään 60 000 euroa TBE-rokotuksiin Naantalin saaristoalueilla. (TAA 103)

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

65. Mia Laiho kok Timo Heinosen kok kannattamana 33.70.50: Lisätään 600 000 euroa C-hepatiitin eliminoimiseen. (TAA 163)

66. Lulu Ranne ps Petri Hurun ps kannattamana 33.80.40: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin maatalouden ja porotalouden harjoittajien lomituspalvelujen parantamiseksi." (Vastalause 1)

Mietintö "jaa", Arja Juvosen ehdotus 1 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 73; poissa 20 (äänestys 218). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kai Mykkäsen ehdotus 2 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 104, ei 74; poissa 21 (äänestys 219). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 3 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 105, ei 74; poissa 20 (äänestys 220). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Mia Laihon ehdotus 4 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 73; poissa 18 (äänestys 221). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 5 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 63, tyhjiä 1; poissa 24 (äänestys 222). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 6 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 137, ei 41, tyhjiä 3; poissa 18 (äänestys 223). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 7 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 73; poissa 20 (äänestys 224). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 8 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 43; poissa 24 (äänestys 225). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 9 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 133, ei 45, tyhjiä 1; poissa 20 (äänestys 226). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 10 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 74, tyhjiä 1; poissa 18 (äänestys 227). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 11 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 75; poissa 18 (äänestys 228). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 12 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 46, tyhjiä 2; poissa 19 (äänestys 229). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 13 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 40; poissa 28 (äänestys 230). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 14 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 43, tyhjiä 28; poissa 21 (äänestys 231). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 15 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 136, ei 40, tyhjiä 1; poissa 22 (äänestys 232). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 16 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 136, ei 39; poissa 24 (äänestys 233). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 17 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 133, ei 46, tyhjiä 1; poissa 19 (äänestys 234). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 18 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 104, ei 75; poissa 20 (äänestys 235). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 19 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 104, ei 74; poissa 21 (äänestys 236). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 20 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 104, ei 75; poissa 20 (äänestys 237). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 21 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 44, tyhjiä 1; poissa 22 (äänestys 238). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 22 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 143, ei 36, tyhjiä 1; poissa 19 (äänestys 239). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 23 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 137, ei 43, tyhjiä 1; poissa 18 (äänestys 240). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Timo Heinosen ehdotus 24 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 127, ei 48, tyhjiä 6; poissa 18 (äänestys 241). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Petri Hurun ehdotus 25 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 135, ei 44, tyhjiä 2; poissa 18 (äänestys 242). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Timo Heinosen ehdotus 26 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 74, tyhjiä 1; poissa 18 (äänestys 243). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Arja Juvosen ehdotus 27 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 125, ei 51; poissa 23 (äänestys 244). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Jari Koskelan ehdotus 28 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 133, ei 45, tyhjiä 3; poissa 18 (äänestys 245). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Mietintö "jaa", Toimi Kankaanniemen ehdotus 29 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 139, ei 40, tyhjiä 2; poissa 18 (äänestys 246). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Ritva Elomaan ehdotus 30 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 134, ei 43, tyhjiä 3; poissa 19 (äänestys 247). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Mika Niikon ehdotus 31 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 133, ei 41, tyhjiä 2; poissa 23 (äänestys 248). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Paula Risikon ehdotus 32 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 71, tyhjiä 2; poissa 18 (äänestys 249). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Päivi Räsäsen ehdotus 33 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 136, ei 42; poissa 21 (äänestys 250). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Sari Tanuksen ehdotus 34 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 133, ei 40; poissa 26 (äänestys 251). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 35 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 135, ei 45; poissa 19 (äänestys 252). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Sari Essayah'n ehdotus 36 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 105, ei 74, tyhjiä 1; poissa 19 (äänestys 253). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Antero Laukkasen ehdotus 37 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 48, tyhjiä 2; poissa 18 (äänestys 254). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Timo Heinosen ehdotus 38 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 143, ei 38, tyhjiä 1; poissa 17 (äänestys 255). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 39 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 117, ei 51, tyhjiä 8; poissa 23 (äänestys 256). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Matti Vanhanen: Timo Heinosen ehdotus 40 ja Sari Tanuksen ehdotus 41 ovat saman sisältöisiä, joten niistä äänestetään yhdessä mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Mietintö "jaa", Timo Heinosen ehdotus 40 ja Sari Tanuksen ehdotus 41 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 104, ei 76; poissa 19 (äänestys 257). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Päivi Räsäsen ehdotus 42 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 129, ei 45, tyhjiä 1; poissa 24 (äänestys 258). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 43 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 35, tyhjiä 4; poissa 19 (äänestys 259). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 44 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 136, ei 41, tyhjiä 2; poissa 20 (äänestys 260). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Timo Heinosen ehdotus 45 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 74; poissa 19 (äänestys 261). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Ritva Elomaan ehdotus 46 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 120, ei 58; poissa 21 (äänestys 262). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Ritva Elomaan ehdotus 47 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 122, ei 55, tyhjiä 2; poissa 20 (äänestys 263). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Arja Juvosen ehdotus 48 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 44, tyhjiä 2; poissa 21 (äänestys 264). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Arja Juvosen ehdotus 49 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 44, tyhjiä 1; poissa 23 (äänestys 265). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Ritva Elomaan ehdotus 50 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 133, ei 46, tyhjiä 1; poissa 19 (äänestys 266). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Sanna Antikaisen ehdotus 51 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 125, ei 51, tyhjiä 1; poissa 22 (äänestys 267). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Timo Heinosen ehdotus 52 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 105, ei 76; poissa 18 (äänestys 268). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 53 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 127, ei 49, tyhjiä 2; poissa 21 (äänestys 269). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 54 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 40, tyhjiä 4; poissa 24 (äänestys 270). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Rami Lehdon ehdotus 55 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 137, ei 42, tyhjiä 2; poissa 18 (äänestys 271). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Rami Lehdon ehdotus 56 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 136, ei 42, tyhjiä 2; poissa 19 (äänestys 272). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Ritva Elomaan ehdotus 57 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 67, tyhjiä 3; poissa 18 (äänestys 273). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kai Mykkäsen ehdotus 58 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 105, ei 76; poissa 18 (äänestys 274). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Mietintö "jaa", Timo Heinosen ehdotus 59 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 121, ei 50, tyhjiä 1; poissa 27 (äänestys 275). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Timo Heinosen ehdotus 60 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 105, ei 75; poissa 19 (äänestys 276). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Timo Heinosen ehdotus 61 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 105, ei 75; poissa 19 (äänestys 277). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Timo Heinosen ehdotus 62 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 74; poissa 18 (äänestys 278). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Rami Lehdon ehdotus 63 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 45, tyhjiä 3; poissa 21 (äänestys 279). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Jari Koskelan ehdotus 64 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 134, ei 39, tyhjiä 2; poissa 24 (äänestys 280). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Mia Laihon ehdotus 65 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 67, tyhjiä 1; poissa 22 (äänestys 281). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Lulu Ranteen ehdotus 66 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 123, ei 47, tyhjiä 1; poissa 28 (äänestys 282). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirjaan merkittiin seuraavat ilmoitukset: Pia Kauma /kok tarkoitti äänestää "ei" kohdassa 7, Sari Tanus /kd tarkoitti äänestää "ei" kohdassa 43, Sari Multala /kok tarkoitti äänestää "ei" kohdassa 62, Mia Laiho /kok tarkoitti äänestää "ei" kohdassa 27, Sanna Antikainen /ps tarkoitti äänestää "ei" kohdissa 19 ja 43, Anna-Kaisa Ikonen /kok tarkoitti äänestää "ei" kohdassa 57 ja Mari Holopainen /vihr tarkoitti äänestää "jaa" kohdassa 31.

Puhemies Matti Vanhanen: Aiemmista pääluokista ei tehdä enää jälkeenpäin merkintöjä.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 33 mietinnön mukaisena.

Puhemies Matti Vanhanen: Asian käsittely keskeytetään.
Täysistunto keskeytetään ja sitä jatketaan kello 16.

Täysistunto keskeytettiin kello 12.06.

2.8. Pääluokka 30 Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Esitellään maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala koskeva pääluokka 30.

Pääluokan yleiskeskusteluun varataan tässä vaiheessa 45 minuuttia.

Keskustelu

17.02 Markku Eestilä kok (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallinnonalalle esitetään yhteensä noin 2,7 miljardia euroa, joka on noin 68 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2019 varsinaisessa talousarviossa. Valiokunta painottaa, että hallinnonala turvaa Suomen huoltovarmuutta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Anteeksi, arvoisa edustaja Eestilä. — Pyydän salia nyt rauhoittamaan. Jos teillä on jotain muuta keskusteltavaa, poistukaa ovien ulkopuolelle. — Edustaja Eestilä.

Kiitoksia, arvoisa puhemies! — Muuttuva ilmasto lisää sään ääri-ilmiöitä sekä erilaisia kasvi- ja eläintauti- sekä markkinariskejä, joihin erityisesti maataloudessa tulee varautua. Luonnonvarakeskuksen toimintamenoihin esitetään 76 miljoonaa euroa, joka on lähes 3 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2019 varsinaisessa talousarviossa. Valiokunta painottaa, että hallitusohjelman linjauksen mukaisesti tulee arvioida luonnonvaroja koskevan tutkimusrahoituksen uudelleenjakoa Suomen Akatemian, valtioneuvoston kanslian sekä sektoritutkimuslaitosten kesken, jotta luonnonvaratutkimuksen rahoitusta kyetään vahvistamaan.

Valiokunta nostaa tässä yhteydessä esiin myös hallitusohjelman linjauksen turpeen energiakäytön puolittamisesta vuoteen 2030 mennessä ja painottaa, että Suomen tulee tavoitetta toteuttaessaan hyödyntää kaikki EU:lta siihen saatavissa olevat tuet. Valiokunta lisää momentille 450 000 euroa, josta osoitetaan 200 000 euroa turvemaiden hiilidioksiditutkimukseen, 150 000 euroa luomututkimukseen ja 100 000 euroa nurmien fosforilannoitustutkimukseen Ruukin-yksikössä.

Maaseudun elinkeinojen kehittämiseen esitetään 3,5 miljoonaa euroa, joka on eduskunnan tekemän 1,8 miljoonan euron lisäyksen verran vähemmän kuin vuonna 2019. Valiokunta pitää välttämättömänä, että momentin pitkään jatkunut rahoitusvaje saadaan kuntoon hallituksen toimin. Suurin osa momentin rahoituksesta kohdentuu ProAgria-aluejärjestöille ja -keskusjärjestölle, joiden kattavilla neuvontapalveluilla voidaan tukea maatalojen päätöksentekoa. Valiokunta lisää momentille yhteensä 1 860 000 euroa. Valiokunta esittääkin lausumaehdotuksen, että hallitus ottaa eduskunnan tekemän määrärahalisäyksen huomioon pysyvänä lisäyksenä. Tämän tulee siten sisältyä vuoden 2021 talousarvioesitykseen.

Arvoisa puhemies! 4H-toimintaan esitetään 3,8 miljoonaa euroa, joka on 100 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2019. 4H-nuorisotyö tukee lasten ja nuorten kasvua, kykyä ja halua ansaita toimeentulo omalla työllä. Valiokunta lisää momentille 250 000 euroa.

Valiokunta pitää myönteisenä, että hallitusohjelmassa on tunnistettu maatalouden jo pitkään jatkunut heikko kannattavuus ja hallitus tavoittelee kannattavuuden paranemista. Valiokunta pitää välttämättömänä, että hallitusohjelman linjausten mukaisesti maatalouden

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

kannattavuutta parannetaan ja maatalouden tukitaso turvataan, EU:n maatalouspolitiikan uudistamisessa tukien painopiste suunnataan aktiiviviljelyyn ja lisäksi tavoitellaan EU:n rahoituskehyksiin nykytasosta maatalousbudjettia.

Arvoisa puhemies! Valiokunta pitää tarpeellisena, että Ruokaviraston toimintamenoihin esitetään 2 miljoonan euron lisämäärärahaa EU:n maatalouspolitiikan uudistuksen valmisteluun, jossa Ruokavirastolla on keskeinen rooli. Maatilatalouden Kehittämisrahastoon Makeraan esitetään 90,3 miljoonan euron siirtoa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan esitettävä siirto mahdollistaa maatalouden investointien pysymisen vuoden 2018 tasolla.

Luonnonvara- ja biotalouden edistämiseen esitetään 29 miljoonaa euroa, joka on 22,6 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2019 varsinaisessa talousarviossa. Rahoituksen lisäys johtuu pääosin hallitusohjelmaan sisältyvän maankäyttösektorin ilmasto-ohjelman toimeenpanosta, 19,8 miljoonaa euroa. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukemiseen valiokunta lisää momentille yhteensä 630 000 euroa, josta osoitetaan 330 000 euroa kalatalouden kunnostushankkeisiin ja 300 000 euroa Ylivieskassa sijaitsevan Taanilan alueen tulva-vesien hallintaan.

Arvoisa puhemies! Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen esitetään 8,85 miljoonaa euroa, joka vastaa vuoden 2019 tasoa. Tämän lisäksi valiokunta nostaa esiin koirien avulla metsästämisen ja toteaa, että sillä on tärkeä rooli suomalaisessa metsästyskulttuurissa ja erityisesti hirvieläinkantojen hallinnassa. Tätä metsästyksen liittyvää kulttuuria tulee pystyä ylläpitämään ja harjoittamaan myös jatkossa.

Puuntuotannon kestävyys turvaamiseen esitetään 56,2 miljoonan euron määrärahaa ja 44 miljoonan euron myöntämisvaltuutta, jotka vastaavat vuoden 2019 tasoa.

Arvoisa puhemies! Metsäluonnon hoidon edistämiseksi valiokunta pitää oikeasuuntaisena, että hallitus korotti momentin määrärahaa 2 miljoonalla eurolla. Momentille esitetään 7 miljoonaa euroa, jolla toteutetaan talousmetsiin suunnattavia Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman Metson mukaisia luonnonhoidon toimenpiteitä. Suomen metsäkeskukselle esitetään 39 miljoonaa euroa, joka vastaa vuoden 2019 tasoa. Vuoden 2020 merkittävin uudistus on nykyistä tarkempaan laserkeilaukseen perustuvan valtakunnallisen, metsävaratiedon laatua ja ajantasaisuutta parantavan investointiohjelman käynnistäminen.

Valiokunta lisää kalatalouden edistämiseen 150 000 euroa, josta osoitetaan 100 000 euroa Säkylän Pyhäjärven hoitokalastukseen ja siihen liittyvään seurantaan ja 50 000 euroa Suomen Ammattikalastajaliitolle.

Talousarvioesityksessä on alustavasti asetettu Metsähallitukselle liiketoiminnan tulostavoitteeksi 125,9 miljoonaa euroa vuonna 2020. Tästä on tarkoitus tulouttaa valtiolle 120 miljoonaa euroa vuonna 2021. Valiokunta korostaa, että asetettujen tavoitteiden tulee vastata taloussuhdanteita ja erityisesti metsäteollisuuden suhdannekehitystä.

Arvoisa puhemies! Valiokunta lisää Metsähallituksen momentille yhteensä 310 000 euroa, josta osoitetaan 160 000 euroa erävalvontaan ja 150 000 euroa Rokuan ja Peuran polun reittien rakenteiden kunnostamiseen.

17.10 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä: Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia maatalousjaoston puheenjohtaja, edustaja Eestilälle hyvästä puheenvuorosta ja hyvästä työstä, sekä koko jaostolle ja valiokunnalle mietinnön osalta, joka on aikaan saatu.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Entistä kilpailukykyisempi maa- ja elintarviketalous sekä luonnonvarojen kestävä käyttö, siinä kaksi painopistealuetta, jotka näkyvät erittäin vahvasti maa- ja metsätalousministeriön vuoden 2020 budjetin ja toiminnan painopisteissä.

Kuten valiokunta mietinnössään painottaa, maa- ja metsätalous turvaa osaltaan Suomen huoltovarmuutta. Kotimainen ruuantuotanto luo kestävän ruokajärjestelmän perustan, ja metsien kestävä käyttö on taloutemme kulmakiviä. Edelleen yhdyn täysin valiokunnan huomioon siitä, miten merkittävä rooli maa- ja metsätaloudella on ratkaisijana ilmastoasioissa. Riskienhallinta ja panostukset maaperän hyvään kasvukuntoon, hiilensidontakykyyn ja vesitalouden hallintaan ovat välttämättömiä. Samoin valiokunta huomioi sitä, että kestävästi tuotetun ruuan kysynnän kasvu on iso mahdollisuus Suomelle. Edellytykset vastata kasvavaan kysyntään tuleekin turvata myös tulevaisuudessa.

Arvoisa puhemies! Maatalouden kannattavuuteen ja investointien turvaamiseksi on tehty tuntuvia panostuksia ensi vuoden budjettiin. Maatilojen investoinnit turvataan Makeran eli kehittämisrahaston lisäpääomituksella, kaiken kaikkiaan 90,3 miljoonalla eurolla. Porotalouteen siitä menee miljoona euroa, ja hallitusohjelman mukaista lisäpääomitusta ensi vuonna on 31 miljoonaa. Investointiavustusten avulla käynnistetään hankkeita, jotka synnyttävät työpaikkoja, ja lisäksi korvataan vanhentunutta kapasiteettia, parannetaan eläinten ja viljelijöiden hyvinvointia, edistetään ympäristön tilaa, lisätään uusiutuvaa energiaa ja sen tuotantoa ja kohennetaan kilpailukykyä.

Maataloustuotannon säilymisen kannalta luonnonhaittakorvauksen merkitys on erittäin suuri, sillä luonnonhaittakorvaus mahdollistaa viljelyn pohjoisissa olosuhteissa. Siksi hallitus paikkaa luonnonhaittakorvausten aukkoa 42 miljoonaan euron verran. Kannattava maatalous säilyttää maatilat elinvoimaisena ja pitää yllä maaseudun työllisyyttä ja kotimaista ruuantuotantoa. Turvaamme maatalouden ympäristötoimet ja kohdennamme tuet aktiiviseen toimintaan.

Maatalouden ympäristökorvausten 88 miljoonan euron vaje paikataan myös ensi vuonna hallitusohjelman mukaisesti. Tuemme ympäristö- ja ilmastoystävällistä ruuantuotantoa ja lisäämme kotimaisten luomutuotteiden osuutta ruuantuotannossa. Uusien luomusiementien rahoitus vuonna 2020 turvataan. Tähän kohdistetaan 5 miljoonan euron osuus tuosta ensi vuoden budjetista. Samoin kilpailukykyyn vahvistamiseksi myös elintarviketehtäviin satsataan.

Puhemies! Hallitusohjelman painotusten mukaisesti luonnonvarojen kestävä käyttö ja biotaloutta edistetään. Painotus luonnon monimuotoisuuteen ja ilmastoon näkyvät luonnonvara-alojen määrärahoissa. Se luo perustan kilpailukykyiselle uusiutuviin luonnonvaroihin perustuvalla liiketoiminnalla, sovittaa yhteen luonnonvarojen käytön ja suojelun tarpeet, sekä luo hyvinvointia luonnon virkistyskäytön avulla ympäri maata. Esimerkiksi tehdään merkittävä 20 miljoonan euron panostus maankäyttösektorin ilmastopolitiikkaan, jolla vahvistetaan hiilinieluja ja vähennetään maankäyttösektorin päästöjä. Tällä rahoitetaan myös toimia hiilinielun vahvistamiseksi, esimerkiksi peltojen hiilinielujen tutkimusta sekä metsien terveyden ja kasvun edistämistä. Kestävän metsätalouden Kemera-rahoitus ja sen osa yksityismetsän omistajille on tärkeä, ja sitä on tarjolla ensi vuonna 56 miljoonaa euroa. Kannustan kaikkia metsänomistajia hoitamaan taimikon rästit ja metsäteiden korjausvelat kuntoon.

Osana luonnon monimuotoisuuden turvaamista talousarvio suuntaa tukea vaelluskalojen elvyttämishankkeisiin ja vesilinnuille tärkeiden kosteikkojen perustamiseen sekä vieraslajien torjuntaan. Vaelluskalavesistöjen ohitusratkaisuja, vaellusesteiden purkua ja li-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

sääntymisalueiden kunnostusta tuetaan 6 miljoonalla eurolla. Valiokunta on pitänyt tätä erittäin tarpeellisena ja lisännyt myös momentin määrärahoja — kiitos siitä. Ensi vuodelle tähän on siis varattu enemmän varoja kuin koskaan aikaisemmin.

Talousarviossa myös lisätään vapaaehtoisen metsien suojeluohjelman Metson rahoitusta metsäluonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan kautta varat ohjautuvat talousmetsien luonnonhoitohankkeisiin ja määräaikaiseen suojeluun. Metsähallituksen korjausvelkaa myöskin pienennetään, retkeilyalueiden reitistöihin osoitetaan yli miljoona euroa lisää, ja jotta me saisimme enemmän kotimaista kalaa lautaselle, kalataloutta tuetaan talousarviossa monipuolisella tavalla.

Arvoisa puhemies! Tähän loppuun haluan mainita, että olen, kuten valiokunta, myös itse hyvin tyytyväinen siitä, että maaseudun nuorten yrittäjyyttä tukevan 4H-rahoituksen osuus on jälleen kerran eduskunnan toimesta ja valiokunnan toimesta turvattu. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Täällä on näköjään halua jatkaa debattia. Kyllä se minulle käy.

17.15 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Iloitsen siitä, arvoisa puhemies, että meidän metsien merkitys Suomen kansantaloudelle aletaan pikkuhiljaa ymmärtämään.

Maataloutta pidän toki tärkeämpänä sen takia, koska kolme kertaa päivässä keskimäärin meille nälkä tulee. Annan ministerille suuret kiitokset siitä, että hän on urheasti puolustanut suomalaisen maatalouden oikeutta elää ja tuottaa tässä maassa puhdasta ruokaa, ja ennen kaikkea niin, että perheviljelyihin perustuva maatalous jaksaa hyvin, koska ilman maataloja meillä ei ole kotimaista elintarviketuotantoa. Sieltä tulee se tämän kansanterveyden syvä ydinkin, kun syömme hyvää, puhdasta ruokaa.

Toinen asia on metsien käyttö. Siitä olen hyvin huolissani, että meillä ollaan menossa semmoista kohti, että yritetään koko ajan estää metsän käyttöä kaikilla keinoilla. LU-LUCF:n kautta on tullut rasitteita siihen, saammeko me hakata metsiä. Toisekseen suojelualueita halutaan koko ajan lisää, mutta sitten toisessa lauseessa vaaditaan heti, että metsiä on hakattava lisää, kun turvekin pitää lopettaa. Näiden ristiriitaisuuden ratkaiseminen vaatii meiltä yhteistyötä, ja toivon, että se järki tässä maassa löytyy, koska meidän itse on pidettävä huoli tästä pohjoisesta, pienestä valtiosta täällä Euroopan nurkalla.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt meni ensimmäinen debattivuoro vahingossa väärän valiokunnan puheenjohtajalle. Hyvä puheenvuoro silti. [Hannu Hoskonen: Ihan oikean, ympäristövaliokunnan!] Annetaan vuoro Kalmarille, maa- ja metsätalousvaliokunta. [Eduskunnasta: Oli hyvä puheenvuoro!] — Oli hyvä, oikein hyvä oli.

17.16 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olemme saaneet kuulla huolestuttavia uutisia tänä vuonna globaalisti. Jälleen Australiassa palaa, Brasiliassa paloi Suomen verran metsää, Venäjällä on palanut muutamana viime vuotena saman verran metsää kuin koko Suomen pinta-ala. Mitä enemmän ilmastonmuutos etenee, sitä enemmän myös maailman vilja-aitat hupenevat. Juuri tästäkin syystä on nyt ensiarvoisen tärkeää huolehtia meidän omasta huoltovarmuudestamme, suomalaisesta ruuantuotannosta, ja mitä enemmän syömme suomalaista ruokaa, sitä vähemmän tarvitsee brasilialaisia metsiä ruuantuotannon tieltä polttaa tahallaan.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Siksi olen kiitollinen jaoston puheenjohtajalle ja ministerille siitä työstä, mitä on tehty suomalaisen ruuantuotannon turvaamiseksi, tukikompensatioista ja investointien turvaamisesta sekä suomalaisen metsätalouden eteen tehdystä työstä. Kemeran avulla metsät kuntoon, [Puhemies koputtaa] ja vapaaehtoisella metsiensuojeluohjelmalla lisätään metsäluonnon monimuotoisuutta.

17.18 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministeri Lepäle ja Eestilälle hyvästä esityksestä. Maatalouden yrittäjätulo on laskenut tasaisesti koko 2000-luvun. Samalla tuottajien neuvotteluasema on heikentynyt vastaavasti suhteessa suuriin kauppaketjuihin. Kauppa ottaa sen karhunosan. Alkutuottajalle jää tuotteesta käteen yhä vähemmän. Jopa 40 prosentin tulojen vähennys on tosiasia viime vuosilta.

Ensi vuoden rahoituskehys EU:n taholta tulee leikkaamaan tukia. Meillä on EU:n kanssa yhteinen maatalouspolitiikka, tahdomme tai emme. Tuottajat ovat todella huolissaan tulevaisuudesta, ja niin pitäisi olla myös hallituksen ja meidän kaikkien kuluttajien.

Olemme tottuneet ja pidämme myös itsestään selvänä, että voimme ostaa salmonellavaapaata, antibioottivapaata, tuoretta, eläinten hyvinvoinnin huomioon ottavaa suomalaista ruokaa. Meillä ei leikata sian saparoita ja kanojen nokkia, mutta EU:ssa tehdään monin paikoin näin, [Puhemies koputtaa] ja siksi kysynkin ministeri Lepältä: miksi me emme pelaa samoilla säännöillä EU:n muiden maiden kanssa?

17.19 Johannes Koskinen sd (vastauspuheenvuoro): . Arvoisa puhemies! Suomen maataloudelle on hyvin tärkeä tämä tuleva EU:n rahoituskehyskausi. Kysyisin maatalousministerin kantaa siihen, onko Suomi riittävän ajoissa ja riittävästi panostanut siihen, että näitä yhteisen maatalouspolitiikan sääntöjä saataisiin muokattua enemmän ympäristö- ja lähiruokaperusteisiksi, mikä luonnostaan tukisi suomalaista ääriolojen maataloutta verrattuna Keski-Euroopan suuriin tuotantolukuihin. Minun nähdäkseni on ollut liikaa varovaisuutta siinä, että ei uskalleta lähteä uudistamaan, vaan pidetään kiinni niistä vanhoista malleista, joilla on tähän saakka turvattu Suomen siivua yhteisestä maatalousbudjetista. Mutta jos me katsomme vähänkin pidemmälle tulevaisuuteen, niin se tarkoittaisi juuri näiden ekologisten, hiiltä säästävien tuotantotapojen omaksumista ja myöskin tuotantorakenteessa pyrkimystä siihen, että myös kulutetaan täällä lähellä ja tehdään kaikin tavoin kestävä maataloutta.

17.20 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyisin ministeriltä hieman samaa asiaa. Te olette ollut kiireinen, koska Suomi on ollut EU-puheenjohtajamaa ja teillä on ollut keskeinen rooli näissä maatalousneuvotteluissa ja varmaan myös rahoituskehysneuvotteluissa. Miltä teistä nyt näyttää, kun komissiohan esitti aika rajuja leikkauksia nimenomaan tähän maaseudun kehittämiseen, mikä on Suomen nettosaannin kannalta ollut juuri se kaikkein merkittävin osa tätä tukipakettia? Suomi esitti tietyn luvun, taisi olla 1,07, ja komissio ja parlamentti olivat vähän eri mieltä. Miten te luulette, että siinä käy, ja kuinka paljon tämä kokonaisrahoitustaso tulee vaikuttamaan siihen, kuinka paljon meille tulee ikään kuin takkiin varsinkin tässä maaseudun kehittämisessä? Mitkä mahdollisuudet meillä on kansallisesti kuroa umpeen se putoama, mikä tässä tulee EU:n kautta näihin tukiin? Voisitteko hieman avata tätä, miltä se teidän silmiinne näyttää?

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Lopuksi haluan kiittää ministeriä yhteistyöstä. Teillä on ollut kiireinen vuosi. Nyt ilmeisesti hieman sentään helpottaa, ja minä toivon, että sekä jaosto että valiokunta että ministeri jatkavat asiakysymyksissä hyvää yhteistyötä. — Kiitoksia.

17.21 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin haluan kiinnittää huomiota tämänpäiväiseen Kohon päätökseen siitä, että Finnulpin tehdas Kuopioon ei saanut lupaa, koska se likaisi liikaa lisää Kallavettä. Tämä herättää mielenkiintoisen ajatuksen siitä, onko edellytys sille, että voidaan uusia metsäteollisuuden tehtaita Suomeen perustaa, se, että vähennetään maataloudesta ja metsätaloudesta tulevia vesistö päästöjä. Viimeaikaiset tiedothan osoittavat, että metsän käsittelyn vesistö päästöt ovat olleet aikaisempia arvioita suuremmat.

Arvoisa puhemies! Olen iloinen siitä, miten moni kollega on ottanut ilmastomuutoksen ja ilmastoasiat esille, ja pidän hyvin tärkeänä sitä, että budjetissa on myöskin maatalouden ilmastovaikutusten parantamiseen ja päästöjen vähentämiseen tärkeitä määrärahoja. [Puhemies koputtaa] Yli puolet maatalouden ilmastopäästöistähän tulee turvepeltojen maaperästä, ja panostukset biokaasun tuotantoon ovat tässä tärkeitä.

17.22 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Metsäalan toimijat arvioivat EU-komission green dealin jälkeen, että metsien talouskäyttö jää EU:n uudessa ilmasto- ja ympäristösovussa monimuotoisuustavoitteiden varjoon. Uudessa LULUCF-laskelmassa Suomen metsien laskennallinen hakkuukertymä putoaa nyt 83 miljoonasta noin 77 miljoonaan kuutiometriin. Jo viime vuonna kuultiin kovaa kritiikkiä 78 miljoonan kuution hakkuista, vaikka niille ei ollut esitetty mitään rajoitteita. Riskinä on, että sama huuto jatkossa toistuu näihin uusiin LULUCF-lukuihin perustuen.

Arvoisa ministeri, pidän tärkeänä, että sekä Suomessa että EU:ssa pidetään mielessä, että hyvää ilmastopolitiikkaa ei ole ilman tervettä taloutta. [Arto Satonen: Kyllä!] Tämä pätee niin maatilatasolla kuin kansantaloudessa. Vai mitä ministeri sanoo?

17.24 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä on erittäin hyvä jatkaa. Oikeastaan kysyisinkin suuren valiokunnan puheenjohtaja Satu Hassilta: kun te nyt iloitsitte tästä Kuopion päätöksestä, jossa meni kuitenkin 3 400 työpaikkaa per vuosi ymmärtääkseni, niin mistäpäin maailmasta löytyy semmoinen esimerkki, maa, jossa kansalaisten elintaso ja talous eivät ole kunnossa mutta ympäristöasiat on hoidettu hyvin? Mielelläni kuulisin sellaisen, koska näyttää, että olette sinnepäin Suomea viemässä.

Kysyn vielä ministeri Lepältä myöskin sitä — ja kiitan hyvästä työstä vuoden varrella — miltä nyt EU-tasolla näyttää. Meille on erittäin tärkeää, että me saamme sen kakkospilarin rahoituksen varmistettua, ja se on myöskin erittäin tärkeää ympäristön kannalta — koska totta kai meidän pitää pystyä kaikki tekemään, minkä kykenemme — mutta samalla myös suomalaisen maatalouden kannattavuuden kannalta. Tiedän, että te olette tehnyt paljon tähän asiaan töitä. Miltä tällä hetkellä näyttää?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Annetaan edustaja Hassin vastata tähän, mutta sen jälkeen ei lähdetä laajemmin debatoimaan vaan pyritään siihen, että mahdollisimman moni saa vuoron.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

17.25 **Satu Hassi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Äsken en ottanut lainkaan kantaa siihen, onko Kohon päätös tästä Kuopion Finnpulp-tehdashankkeesta hyvä vai huono asia. Totesin vain sen, että siinä päätöksessä perusteluna ovat kokonaisvaikutukset Kallaveden vesistöön, ja totesin, että meillähän kaikkein suurimmat vesistöpäästöt tällä hetkellä tulevat hajakuormituksesta, maataloudesta ja metsätaloudesta. Mielestäni on tärkeää miettiä se, millä tavalla voimme myöskin hajakuormitusta vähentää tehokkaammin kuin tähän asti on tehty.

17.25 **Petri Huru ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ministeri Leppä puhui kalataloudesta. Kysynkin: Merimetso on puhuttanut pitkään koko rannikkoseutua. Merimetsopareja oli vuonna 19 laskennassa 25 700 kappaletta, jolloin pesiviä lintuja oli 51 400. Kun huomioidaan, että yksi pesä tuottaa reilut kaksi poikasta, ja huomioidaan vielä nuoret pesimättömät linnut, niin loppukesästä lintuja oli yli 120 000 pitkin rannikkoa. Ylisuureksi kasvanut merimetsokanta aiheuttaa vakavaa haittaa kalakannoille, saaristoluonnolle, asukkaille, yrittäjille, vapaa-ajankalastukselle ja niin edelleen. Erityistapaus on Rauman satama ja viereinen merimetsokolonia. Siellä sataman laajentuminen on uhattuna merimetsan takia. Rakentamiselle ei ole poikkeusperustetta nykyisessä lainsäädännössä. Aikooko hallitus edistää merimetsokannan rajoittamista joko metsästämisellä tai poikkeuslupaperusteisesti sekä siirtämistä pois direktiivistä II?

17.27 **Raimo Piirainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset ministerille ja hallitukselle näistä maatalouden lisäyksistä. Me tiedämme nämä maatalouden kannattavuuden haasteet, ne ovat todelliset, ja siksi on tärkeää tarkastella maatalousyrittäjien toimeentuloa tulevaisuudessa.

Mutta nostaisin yhden asian esille, lähiruuan ja sen käytön lisäämisen. Hallitusohjelmassakin korostetaan kalan käytön lisäämistä, ja nyt meillä tulee Norjasta paljon niin sanottua kassilohta. Mitenkä ministeri näkee tämän mahdollisuuden, että voitaisiin myös kalankasvatustoimin Suomessa lisätä kalankasvatusta ja sitä myöten myös sen käyttöä, koska on kumminkin nähtävissä, että tätä luonnonvaraista kalaa ei saada riittävästi?

17.28 **Mikko Savola kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllähän viljelijä haluaa kahta asiaa, maauskoa ja tulevaisuudenuskoa, ja jotta näitä uskoja voi sydämessä ja tekemisessä olla, niin pitää olla kannattavaa tuotantoa, että yksinkertaisesti sitä hyvää työtä pystyy tekemään. Sen takia olen erittäin iloinen siitä, että ensinnäkin näihin ympäristökorvauksiin ja luonnonhaittakorvauksiin ollaan saatu määrärahat tässä budjetissa, mutta myös siitä, että katsotaan sinne tulevaisuuteen ja pääomitetaan Makeraa, Maatalouden Kehittämisrahastoa, sillä investoiva maatalous pärjää. Se on meille huoltovarmuuskysymys, se on kannattavuuskysymys, se on eläinten hyvinvointikysymys ja se on kaiken kaikkiaan tulevaisuuskysymys meillä. Kysynkin ministeriltä: Kuinka te näette nyt tulevaisuudennäkymän meillä maataloudessa? Te olette tehnyt hyvää työtä siinä. Meillä on paljon tekemistä markkinoilla siinä, että se tuotteesta saatava hinta saadaan kohdalleen, mutta mikä on investointien merkitys, [Puhemies koputtaa] ja mikä on tulevaisuudennäkemyksistä erityisesti siinä, että nuoret lähtevät yrittämään maatalouteen, koska uusia nuoria maatalousyrittäjinä tarvitaan?

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

17.29 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onnittelut ministeri Lepälle, että voitte jatkaa edelleen tässä tärkeässä tehtävässänne. Teillä on kokemus ja jatkuvuus juuri nyt, kun nämä tilanteet ovat näin hankalat kuin meillä ovat, ja sitten kun meidän hallituspohja muuttui tällaiseksi punavihreäksi, niin nämä tietyt paineet varmasti kasvavat voimakkaasti. Voimia siihen taisteluun maatalouden ja metsätalouden ja suomalaisen teollisuuden puolesta.

Ihan lyhyesti kysyisin tästä ajankohtaisesta asiasta eli Kuopion hankkeesta suhteessa Äänekosken hankkeeseen. Äänekosken tehdas sai suurin piirtein kuusi vuotta sitten luvat, ympäristöluvan, ja se sujui erittäin hyvin, eikä minkäänlaisia ongelmia ole Keski-Suomessa tältä osin. Oletteko nyt vertaillut tai aiotteko vertailla, minkälaiset tekijät ratkaisivat sitten lopulta sen, että Äänekoskella kaikki luvat tulivat ja sujuivat mutta Kuopiossa tämä kohtasi tällaisen tyrmäyksen, mikä on todella valitettavaa? En arvostele korkeinta hallinto-oikeutta, mutta olen huolissani tästä kuitenkin.

17.30 Janne Sankelo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toivottavasti edustaja Hassin linjauksilla ei hallitus etene ja ole tekemässä Suomesta suurta ulkomuseota. Siltähän se kuulostaa.

Mutta itse tähän maa- ja metsätalousministeriön osioon. Täytyy myöntää, että Rinteen ja Marinin hallituksen ohjelmassa on monia hyviä linjauksia maa- ja metsätaloutta koskien. Tavoitteena tulee olla maatalouden ja maaseudun elinkeinojen edellytysten turvaaminen. Tilanne on siltä osin akuutti, että perusteettomia väitteitä esimerkiksi maa- ja metsätalouden ilmastovaikutuksista liikkuu Suomessa runsaasti. Niitä liikkuu tässä salissakin.

Kokoomus tulee tarkasti seuraamaan, toteuttaako hallitus tältä osin omaa ohjelmaansa. Nämä EU:n rahoituskehysneuvottelut tulivat jo tuossa esille, ne ovat meidän kannalta kohdalon kysymyksiä. Varmistaisin myös sen, että tulee vastaus. Ei nyt maalailla mitään ikäviä näkymiä, [Puhemies koputtaa] mutta aikooko hallitus ohjelmansa mukaisesti tarvittaessa täysin kompensoida mahdollisen aleneman kansallisista rahoista?

17.31 Piritta Rantanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näin joulun alla ja ehkä jo tähän aikaan illasta ruoka on monen mielessä. Lihoineen, kaloineen ja kasviksiineen ruoka on meille erittäin tärkeä asia. Meidän on pidettävä huolta huoltovarmuudesta ja suomalaisen ruuan tuottajien tulevaisuudesta ja toimintamahdollisuuksista ja — niin kuin täällä on jo monessa puheenvuorossa kantaa otettu — tilojen kannattavuudesta. Niin kuin tässä edustaja Savolakin kertoi siitä, että viljelijä ja tuottaja haluavat sitä kannattavuutta, eli se on erittäin tärkeää.

Jotta sitten tällainen tavallinen kuluttaja pystyy tekemään valintoja, meillä on todella monenlaisia merkintöjä tuotteissa. On erilaisia Suomen lippuja jos jonkinlaisia, jotka eivät todellisuudessa kerro sitä, että pystyisit sen valinnan kuluttajana tekemään niin, että varmasti ostat suomalaista. Kysyisinkin ministeriltä: miten voimme tehdä näitä merkintöjä ostopäätöstä tukeviksi niin, että tiedämme varmasti ostavamme suomalaista, jos näin haluamme?

17.32 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On hyvä jatkaa tästä juuri mihinkä päästiin, eli kinkusta karitsaan, Uuteen-Seelantiin ja sitä kautta Suomen lippuun. Olen tehnyt toimenpidealoitteen, jossa toivoisin, että hallitus ryhtyy toimiin yhdessä elinkeinoministeriön kanssa, että Suomen lipun varjolla ei voi myydä ulko-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

laista lihaa. Meillä pitää olla tahtotila siitä, että kuluttajaa ei voi hämätä. Sen takia kysynkin ministeriltä: mihinkä toimiin aiotte ryhtyä? Olemme varmasti tästä asiasta yhtä mieltä, että ei voi suomalaistaa tai kansallistaa elintarvikkeita niin, että harhautetaan kuluttajaa.

Toisena asiana kysyn nopeasti ministeriltä: kuinka vajaakäyttöisten peltujen metsittämisprosessi, joka on hallitusohjelmassa, etenee?

17.34 Anders Norrback r (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Lantbruksbudgeten ser lovande ut, och vi får vara tacksamma att LFA-stödet och miljöstödet kunde höjas. Också det att vi kan ingå nya avtal när det gäller ekologisk produktion är viktigt.

Arvoisa puhemies! Tämä tuleva vuosi menee nopeasti, ja sitten meillä on tulossa uusi ohjelmakausi. Kysyisin siksi ministeriltä: onko nyt valmiutta, että se ohjelmakauden vaihto sujuu sujuvasti, että ei tule oikeusturvaongelmia viljelijöitten suunnalta ja että on myös riittävästi hallinnolle suotu rahaa ja resursseja?

17.34 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olisin kysynyt siitä, että vaikka ministeri kehui Suomen eläinsuojelulakia, niin eläinten hyvinvointilakia on nyt valmisteltu kuin Iisakinkirkkoa. Se valitettavasti ympättiin viime kaudella siihen sote-uudistukseen ja se kaatui. Kerroitte, että se olisi tulossa ehkä ensi vuonna. Ihan aidosti: Mikä siellä maksaa? Kyllä meillä eläintenpidossa, erityisesti valvonnassa ja eläintenpitokielloissa, on vakavia ongelmia, ja eläimet tarvitsevat parempaa lainsäädäntöä. Eläintenpitokielto on yksi semmoinen asia, jota pitäisi erityisesti pidentää ja valvoa paremmin.

Sitten olisin kysynyt, että mikä tämä julkilausuma EU:ssa on tästä eläinten hyvinvoinnista, koska pelkällä julkilausumalla tietysti asioita ei hoideta. Onko sieltä jotain konkreettistakin tulossa? Euroopan maista kuulee hyvin ikäviäkin tarinoita eläinten kohtelusta.

Sitten olisin viimeisenä ehdottanut — ehdotin tätä jo viime vuonna eikä tämä maksaisi mitään — että jospa me ilmoittaisimme, että suomenhevonen on Suomen itsenäisyyden juhlahevonen.

17.35 Jaana Pelkonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Meri käytti hyvän puheenvuoron. Syksyllä julkaistiin Ruokaviraston eläinten hyvinvoinnin valvontaraportti, ja se on ollut erittäin karua luettavaa. Raportin mukaanhan lemmikkieläinten huonoon kohteluun liittyvien eläinsuojelukäyntien määrä on kasvanut ja eläinten kaltoinkohtelu on muutenkin raaistunut. Välinpitämättömyys eläinten suhteen kertoo siitä, että meillä on selkeästi maassamme iso asenneongelma. Eläin nähdään liian usein pelkkänä hyödykkeenä ja helposti hylättävänä kertakäyttötavarana.

On hyvä, että eläinsuojeluasiamiehen virka palautetaan ja sille on varattu budjetissa rahaa. Samoin myös tuetaan eläinkokeita korvaavien menetelmien käyttöönottoa sekä on lisätty valtionapua maatalojen bioturvallisuuden ja eläinten terveyden seurannan kehittämiseen.

Kyselytunnilla minäkin kuulin, että ministeri olisi sanonut, että keväällä eläinsuojelulain uudistukseen oltaisiin palaamassa. Vielä tarkentaisin: onko näin? Kysyisin myös: onko uusi hallitus esimerkiksi valmis siirtämään turkistarhauksen lopullisesti historiaan ja koventamaan eläinsuojelurikoksista saatavia tuomioita?

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

17.37 **Jenni Pitko vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Alkuun täytyy ihmetellä tätä kokoomuksen tahtoa jotenkin luopua vesipuitedirektiivistä. Kyseessä on nimittäin lain säädäntö, jonka tarkoituksena on koko EU:n alueella parantaa, tai itse asiassa tarkoitus taitaa olla olla heikentämättä EU:n alueella vesistöjen tilaa, eli juuri sillä talousalueella, jossa me kilpailemme teollisuudenkin kanssa. Tämä on sitova lain säädäntö sillä alueella.

No, onneksi kuitenkin hallitus haluaa nimenomaan toimia vesien hyvän ekologisen tilan puolesta ja muun muassa palauttaa vaelluskaloja ja suojella myös vesiluontoa.

Haluaisin kysyä ruoka-asiasta. Ruokaan liittyvä tieto on meillä lisääntynyt paljon niin eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta kuin ympäristö- ja ilmastovaikutusten näkökulmasta, ja ihmiset haluavat tehdä yhä kestävämpiä valintoja. Uskon, että suomalaiselle ruoalle voi olla jopa suurempi tarve myös ulkomailla ilmastomuutoksen edetessä, ja meidän kannattaa pitää meidän maatalous siinä mielessä myös ympäristön kannalta kilpailukykyisenä.

Kysyisin ministeriltä: miten näette, [Puhemies koputtaa] että kuluttajille voitaisiin nykyistä paremmin viestiä ruuan ympäristövaikutuksista, jotta kuluttaja voi itse halutessaan tehdä kestävämpiä valintoja?

17.38 **Esko Kiviranta kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Budjettimietintö on erinomainen, mutta markkinat eivät vielä toimi kunnolla. Tuoreen elintarvikeketjun kauppapalautakunnan päätöksen mukaan yksi nimeltä mainitsematon kauppaketju peruu vihannestilauksia, käytännössä kurkku-, tomaatti- ja salaattitilauksia, alle 30 päivän varoitusajalla. Tämä ilmeisesti johtuu keskusliikkeen niin sanotusta pakkojaosta. Lautakunta suosittaa, että kauppa ottaisi heikomman osapuolen paremmin huomioon. Lautakunta katsoo, ettei kauppa saisi peruuttaa tilausta alle 30 päivän varoitusajalla. Myöskään EU:n hyvän kauppatavan direktiivi ei salli tätä, mutta sitä ei ole vielä saatettu Suomessa voimaan. Kysyn ministeriltä: mihin toimenpiteisiin asiassa aiotaan ryhtyä?

17.39 **Mai Kivelä vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valiokunnan puheenjohtaja otti hyvin esille tämän hälyttävän globaalin tilanteen ilmastomuutoksen suhteen. Ilmastomuutoshan vaikuttaa kahtaalta, kun puhutaan ruokajärjestelmästä. Eli se toisaalta vaikuttaa meidän tuotanto-olosuhteisiimme, mutta se vaikuttaa myös ruuan kulutukseen, koska se asettaa ne raamit, että minkälainen on kestävä ruokavalio. Maa- ja metsätalousministeriön tehtävä on luoda tämä kestävä ruokajärjestelmä. Kestävä ruokajärjestelmä on sellainen, joka ottaa huomioon niin eläinten oikeudet, niin ympäristökysymykset, niin ihmisten hyvinvoinnin ja tuottajien toimeentulon kuin ruokaturvankin. Ja nämä tavoitteet ovat yhteensovitettavissa. Nythän meillä jo YK ja IPCC ja kaikki kansainväliset tahot peräänkuuluttavat sitä, että ruokajärjestelmän on muututtava. Hallitusohjelmassakin on sitouduttu tähän, että myös tähän kulutuspuoleen vaikutetaan. Kysyisin ministeriltä: millä tavalla nämä tavoitteet nyt etenevät, eli nimenomaan nämä ruokavaliot ravitsemussuosittelusten mukaiseksi ja kestäväksi?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Otetaan vielä edustaja Pylväs ja sitten päästetään ministeri vastaamaan.

17.40 **Juha Pylväs kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitokset hallitukselle tästä maatalouden kehittämisrahaston pääomittamisesta sekä luonnonhaitta-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

ja ympäristökorvauksen vajeitten täyttämisestä. Se on näille, meille käytännön viljelijöille äärimmäisen tärkeä viesti siitä, että hallitus haluaa pitkäjänteisesti olla tukemassa myös maataloustuotantoa ja antaa siihen omat tukensa.

Valiokunta on lisännyt tähän tutkimustoimintaan lisää rahaa muun muassa tuonne Ruu-kin-tutkimuskeskuksen turvemaatutkimukseen. Tämä on äärettömän tärkeä viesti siitä, että halutaan tutkimuksen kautta selvittää, mikä on ihan aidosti turvemaiden päästökuorma, ennen kuin tehdään päätöksiä siitä, mitä niille tehdään. On oikea suunta, kun ensin tutkitaan ja sitten vasta hutkitaan. Maa- ja metsätalous kuitenkin on ratkaisu tälle ilmastomuutokselle joka tapauksessa.

Sitten arvoisa puhemies! Kaksi kysymystä ministerille. Ensinnä liittyen biokaasuun: mitä mahdollisuuksia biokaasuohjelma tuo maatilojen kannattavuuteen kiertotalouden myötä? Ja sitten tärkeämpi tulevaisuuden kysymys: mitä haluatte sanoa tilanpitoa harkitsevalle nuorelle tuottajalle?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt ministeri Leppä. Viittä minuuttia oli toivottu.

17.41 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä: Arvoisa puhemies! Kiitoksia erinomaisista puheenvuoroista ja myöskin hyvistä kysymyksistä ja evästyksistä, niitä tuli molempia tässä myöskin.

Lähden liikkeelle tutkimuksesta. Niin kuin valiokunta on myöskin mietinnössään linjannut, tutkimuksella on täysin ratkaiseva rooli siinä, miten meidän kilpailukykyämme säilyy, miten me pystymme ottamaan ilmasto- ja ympäristötoimet huomioon ja miten me pystymme ottamaan eläinten hyvinvointiasiat huomioon entistä paremmin. Samalla se vastaa myöskin siihen kysymykseen, mihin erittäin moni teistä otti kantaa: miten me pystymme erottamaan suomalaisen tuotannon meille tänne tuoduista elintarvikkeista. Sen vuoksi me tarvitsemme tutkittua tietoa enemmän. Ja se ongelma, mikä meillä on, on se, että me tiedämme paljon enemmän siitä, mitä maan päällä tapahtuu kuin siitä, mitä maan alla tapahtuu. Tämä on ratkaisevaa sille hiilen näkökulmasta tapahtuvalle debatoinnille, mitä myöskin meidän yhteiskunnassa käydään. Siksi tähän pitää löytyä lisää varoja, ja siihen on varoja lisää myöskin tullut.

Metsien kestävä käyttö ja siihen liittyvät uudet tuotteet, uudet investoinnit ovat meille täysin välttämättömiä molemmat. Meillä on erilaisia laskelmia, on LULUCF-laskelmia ja on muita vertailulaskelmia, joita meillä täällä on tehty. No LULUCF perustuu LULUCF-asetukseen, jonka pohjalta ne laskelmat pitää tehdä, ja kun katsotaan niitä vertailutasoja ja verrataan vaikkapa Ruotsiin, niin meillä on suurin piirtein samanlaiset metsät, mutta vertailutaso on aivan eri kohdalla. Tämän vuoksi LULUCF ei kerro sitä kokonaiskestävyyttä läheskään semmoisella tarkkuudella, mitä sen pitää kertoa, jotta me saamme kuvan siitä, mikä on meidän metsiemme kestävä hakkuu- ja käyttötilanne. Edelleen, viime vuonna meillä oli ennätyshakkuut ja metsät kasvoivat 30 miljoonaa kuutiota enemmän kuin mitä niitä hakattiin, käytettiin. Tämä on se linja, ja tänä vuonna tuo käyttöaste tulee todennäköisesti olemaan aika paljon alhaisempi kuin viime vuonna oli. Eli kyllä me kestäviä olemme.

No sitten nämä metsäteollisuuden uudet investoinnit. On välttämätöntä, että me saamme uusia investointeja — sekä ympäristön kannalta, vesistöjen kannalta, ilmaston kannalta että niiden uusien tuotteiden saamisen kannalta. Ne uudet ovat huomattavan paljon resurssitehokkaampia kuin tällä hetkellä olevat, ja olen varma, että näitä investointeja tullaan Suomessa näkemään. Nyt meillä on tällainen vaihe tässä, minkä Finnpulpin osalta

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

olemme tänään julkisesti saaneet tietää, mutta varmasti näitä investointeja tulee. Niitä on välttämätöntä tulla, tai muuten meillä ilman muuta kilpailukyky heikkenee ja samaten ne myönteiset ympäristövaikutukset jäävät saamatta.

Sitten täällä moni kysyi tästä MFF-tilanteesta, eli mikä minkälainen tulee olemaan maatalouden rahoitus ja maaseudun kehittämisen rahoitus uudella ohjelmakaudella. Suomi on ajanut sitä linjaa, niin kuin täällä esille tuli, että maatalouden ja maaseudun kehittämisen rahoituspotti on samansuuruinen kuin tällä kuluvalle ohjelmakaudella. Se on hyvä tavoite. Sen vuoksi en ymmärrä niitä puheenvuoroja, että sanotaan, että maatalouden ja maaseudun kehittämisen rahoitus on jotenkin vanhanaikaista, kun näiltä tahoilta vaaditaan uusia toimia ilmaston ja ympäristön näkökulmasta, kestävyysnäkökulmasta. Eivät ne ole vanhanaikaisia, vaan ne ovat uudenlaisia toimia. Ei voi olla niin, että vaaditaan jotakin uutta ja sitten samalla sanotaan, että maksetaan vähemmän. Näin ei voi olla. Siksi Suomi on vahvasti ajanut tätä linjaa myöskin EU:ssa ja sen vuoksi se kirjaus tuolla hallitusohjelmassa on. Joka sana on merkityksellinen, mikä hallitusohjelmassa on, myöskin tältä osin. Toivotaan, että niin tapahtuu, että sieltä riittävä rahoituspotti sitten tulee.

No sitten green deal, eli tuo uusi vihreä arkkitehtuuri, joka EU:ssa nyt uuden komission myötä on tullut esille. Suomi pitää sitä hyvänä, mutta niin, että se myös on realistinen ja se perustuu faktoihin ja se perustuu luonnontieteeseen. Me haluamme, että metsästrategia on iso osa sitä, omana osanaan itsenäinen osa green dealia, ja silloin se tekee totuuden ja oikeudenmukaisella tavalla koskettaa myöskin havumetsävyöhykettä, se on ihan selvä asia.

Ja kakkospilarin rahoituksen osalta: se on meidän nettosaannon kannalta todellakin se kaikkein tärkein asia. Meillä elintarvikemarkkinat eivät toimi tällä hetkellä niin kuin niiden pitäisi toimia. Niin kuin täällä todettiin, maataloudessa on ollut tämä heikko kannattavuustilanne jo pitkään, ja se osoittaa sen, että syy on järjestelmässä sisällä. Se ei ole missään yksittäisessä toimessa, vaan se on järjestelmän sisällä oleva syy. Ja siihen halutaan puuttua. Siksi on UTP-direktiivi, eli näiden kauppatajojen määrittelydirektiivi. Ja myöskin täällä kysyttiin, että mitä hallitus aikoo tältä osin tehdä. Me tiukennamme elintarvikkeiden alkuperämerkintöjä. Maanantaina viimeksi tiukennettiin niitä tuolla EU:n ministerineuvostossa. Me laitamme heti ensi vuoden alusta uudistukseen elintarvikemarkkinain, johon pannaan sisälle ne UTP-direktiivin vaatimukset. [Puhemies koputtaa] Näillä jo tullaan paljon lähemmäs sitä toimintaa, mitä me haluamme tasapainottamisen osalta eteenpäin viedä.

Ja kala: Puhemies, jos sen saan vielä sanoa, [Puhemies: Saatte.] että meidän ruokataaseemme on yli 3 miljardia euroa alijäämäinen — yli 3 miljardia euroa alijäämäinen. Meillä on valtavasti mahdollisuuksia vientiin. Otetaan tavoitteeksi Ruotsin vientimäärä ja sitä kautta Tanskan, joka sitten on vielä meidän edellä. Ja kalassa se on 350 miljoonaa euroa alijäämäinen. Tuhansien järvien maassa. Kyllä meidän pitää tässä pystyä parempaan.

Biokaasua lisää, puurakentamista lisää. Ne ovat myöskin niitä asioita, joilla tämä iso kokonaisuus saadaan parempaan kuntoon. — Kiitoksia paljon, ja kiitos myöskin kiitoksista, ja oikein hyvää joulun aikaa!

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos samoin myös, ministeri Leppä.

Keskustelu ja asian käsittely nyt tässä kohtaa keskeytetään ja sitä jatketaan myöhemmin tässä samassa täysistunnossa.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Keskustelu keskeytettiin kello 17.48.

Keskustelua jatkettiin kello 18.34.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytettyä yleiskeskustelua pääluokasta 30.

18.34 **Mia Laiho kok:** Arvoisa puhemies! Valtaosassa Euroopan unionin jäsenvaltioita koirien rekisteröinti on pakollista. Koira- ja kissarekisterin perustaminen ja koirien ja kissojen tunnistusmerkinnän säätäminen pakollisiksi ovat keinoja, joilla edistetään koirien ja kissojen terveyttä ja hyvinvointia sekä ehkäistään eläinten laiminlyöntiä, laitonta maahan-tuontia ja pentutehtailua. Lakisääteinen tunnistusmerkintä ja yhtenäinen rekisteri antavat viranomaisille nykyistä tehokkaampia työkaluja puuttua ongelmiin, joita aiheutuu pentu-tehtailusta sekä rajat ylittävistä laillisesta ja laittomasta eläinkaupasta. Eläinten hyvinvoinnin vakavien laiminlyöntien lisäksi kyse on mittavasta järjestäytyneestä rikollisuudesta, joka kerää toiminnallaan huomattavia voittoja. Rinteen ja nykyisin Marinin hallituksen ohjelmassa todetaan seuraavaa: ”Kehitetään eläinkaupan säätelyä erityisesti verkossa tapahtuvan eläinkaupan osalta ja huolehditaan koirien ja kissojen tunnistusmerkinnöistä ja rekisteristä.” Budjetissa on varattu tälle rahaa 775 000, mutta se on käytännössä riittämätöntä, koska se sisältää myös eläintautien torjunnan, sitä edistävän tiedotuksen, koulutuksen ja varautumisen. Sen takia teinkin talousarvioaloitteen kissa- ja koirarekisterin perustamisesta, mutta valitettavasti se ei mennyt täällä salissa läpi hallituksen sitä vastustaessa.

Eläinten hyvinvointilaki olisi myös tärkeä saada eduskuntaan. Sehän oli varsin pitkällä jo edellisellä hallituskaudella mutta raukesi sitten, tai sitä ei ehditty tänne tuoda, kun hallitus siinä kaatui. Eläinsuojelun tilanne on Suomessa kansainvälisesti tietenkin suhteellisen hyvällä tasolla, mutta meillä on edelleenkin paljon siinä tehtävää. Esimerkiksi eläinsuojelurikoksien valvonta ja niistä seuraavat rangaistukset ovat jääneet jälkeen ja rangaistukset ovat turhan lieviä. Samoin turkistarhaus, se on myöskin elinkeino, mutta nykyaikana sille ei ole enää sellaista tarvetta, koska meillä on hyvin vaatteita siihen tarkoitukseen. Eli myös turkistarhauksesta luopumista toivoisi jollakin aikavälillä tapahtuvan.

18.37 **Leena Meri ps:** Arvoisa puhemies! Käytän vielä tilaisuuden hyväksi tässä, kun en edellisessä puheenvuorossani ehtinyt sanoa, että kiitän lakivaliokuntaa hyvästä yhteistyöstä ja ministeri Henrikssonia ja toivotan kaikille hyvää joulua.

Mutta tähän maa- ja metsätalousministeriön aiheeseen:

Tuossa ministeri Lepältä kyselin asioita mutta en vastauksia näihin kysymyksiini ihan ehtinyt saada, kun ministerillä oli todella paljon vastattavaa. Yksi asia tietysti oli eläinten hyvinvointilaki. Tuossa edustaja Laiho piti äsken hyvän puheenvuoron, johon voin kyllä yhtyä täysin. Kysyin ministeriltä, koska se eläinten hyvinvointilaki saataisiin. Sitä on tosiaan tehty aika kauan. Itse olen tosi huolestunut siitä, että eläintenpitokiellot ovat melko lyhyitä ja niitä ei juurikaan valvota. Julkisuudesta saa välillä lukea juttuja, joissa ihmiseltä otetaan pois esimerkiksi koiria, kun hänellä on ollut niitä hyvin paljon, ja sitten hän saa kuitenkin pitää yhden tai kaksi. Jos ihminen on sopimaton pitämään eläimiä, niin minkä takia

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

sinne sitten jätetään niin sanotusti koekaniiniksi vielä muutama eläin? Eläin tuntee kuitenkin kipua ja kärsimystä samoin kuin ihminenkin.

Olen joskus ehdottanut tästä eläinten hyvinvointilaista sellaista ajatusta, joka voisi nyt mennä sinne ministeriön korviin, että pitäisi esittää niin sanottu negatiivinen todistus siitä, että ei ole eläintenpitokieltoa, kun lähtee ostamaan eläintä. Tämä olisi hyvin helppo toimenpide. Ostaja voisi semmoisen hankkia, ja voisipa se olla maksutonkin ote, jotta myyjä näkisi, että henkilöllä ei ole eläintenpitokieltoa. Monesti olen miettinyt, kun olen itse ostanut koiria ja hevosia, että ei ole kukaan koskaan kysynyt, että eihän minulla ole eläintenpitokieltoa. Siinä mielessä aika merkillistä, että se kuitenkin on jossakin olemassa mutta se ei niin näy.

Sitten en oikein saanut vastausta ministeriltä tästä, mikä oli tämä EU:ssa annettu päätöslauselma eläinten hyvinvoinnista, onko tämä joku kirjaus vai tuleeeko tästä jotain konkreettistakin EU:ssa. Siellä on maita, joissa on hyvinkin paljon eläinten kaltoinkohtelua, eikä siihen juurikaan puututa, monenlaisia kulttuureita ja traditioita, ja ihmettelen, että EU-maissa voi tämäntyyppistä toimintaa olla, kuten olemme saaneet esimerkiksi lukea italialaisista metsästyskoirista. Ihmettelen, miten se on mahdollista EU:ssa, ja en saanut siitäkään mitään vastausta.

Vielä viimeiseksi hevosihmisenä ja itsenäisyyttä arvostavana olen tässä muistellut viime päivinä suomenhevosta, sen arvokasta apua Suomen sodissa ja jälleenrakennuksessa. Ehdotinkin tuossa ministeri Lepälle aivan ilmaisen asian, jota ehdotin jo viime vuonna, että jospa julistettaisiin suomenhevonen meidän itsenäisyyden juhlaeläimeksi. Se olisi kyllä minusta ihan hieno ele. Sen kyllä suomenhevonen ansaitsisi, ja toivon, että viimeistään ensi vuonna sellainen saadaan aikaiseksi, jos ei nyt tähän hätään ehdi.

18.40 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Huoltovarmuus, puhdas ruoka, toimivat ketjut, pitkäjänteinen rahoitus. Siinä keskeisimpiä kohtia, kuinka suomalainen maatalous saadaan pysymään kestäväällä pohjalla. Suomalainen elintarvike- ja ruokatuotanto on turvattava kaikissa olosuhteissa. Tämä on kansallinen valinta. Sellainen puhe, jossa jatkuvasti kyseenalaistetaan maataloudet tuet, on vastuutonta. Suomalainen maatalous ja suomalainen ruoka ovat suomalaisten valinta. Suomalainen ruoka on maailman parasta, ja sen tuotantoedellytykset on turvattava. Tämä ei poista sitä, että maatalouden kehittäminen on yksi tärkeimpiä tehtäviämme.

Mutta vaikka laittaisimme kehittämiseen ja tutkimiseen kaiken rahan, joka on käytettävissä, mutta samaan aikaan viljelijät, maataloustilalliset, ovat henkitoreissaan, ei ole kohtaa ketään, joka ottaisi vastaan kaikki hienot tutkimukset ja kehittämiset. Nyt on ensin ratkaistava maataloustuottajan elämisen edellytykset. Tässä talousarvioesityksessä tuodaan tähän lisää elementtejä, lisää tukea, mutta siinä on myös kummallisuuksia, joista muutaman haluan nostaa esiin hetken päästä. Maatalousyrittäjä on uudistanut toimintaansa niin paljon, että vyöstä ovat vyönreiät loppuneet jo kauan sitten. Viljelijä kehittää itsensä hengiltä. Viljelijän toimeentulon parantaminen on meidän yhteinen asiamme, ja siihen on luotava selkaiset käytännöt, jotka ovat vakaita ja toivoa antavia, niin että uudet sukupolvet kokevat viljelyn mielekkäänä elinkeinona.

Arvoisa puhemies! Kun tätä valiokunnan mietintöä luin, niin tässä hämmästyttää sellainen, että niitä asioita, joita viime kaudella täällä paransimme ja joihin lisäsimme rahaa, sitten tässä hallituksen esityksessä oli taas leikattu, ja nyt valiokunta taas lisää ne samat edut sinne. Voin vain kuvitella, mitä se viljelijä, se maataloustuottaja, pohtii ja miettii, kun ra-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

hoitus on tällaista poukkoilevaa, että joka kerta valiokunta erikseen lisää joitakin rahoja, joita edellisellä kerralla lisättiin ja taas poistettiin. Tämä monessa kohdassa täällä toteutuu.

Minun näkemykseni on, että tämä ei ole kestäväällä pohjalla, ja kyllä minä tässä, hyvät keskustalaiset kollegani, katson sinne päin. Ymmärrän, että tämä on teille erityinen sydämenasia, vähän niin kuin meille kristillisdemokraateille perusarvot ovat sellainen keskeinen asia, jonka takia täällä kovasti teemme töitä, ja ajattelen, että maatalouden ja maatalousyrittäjien ja viljelijöiden selviäminen, ja ei ainoastaan selviäminen vaan kohtuullinen toimeentulo, on teidän kunnia-asianne. Enkä tässä nyt sitä halua tietyllä tavalla kyseenalaistaa, mutta kun tämä on nyt jo toinen hallitus, jossa te olette mukana, niin voisiko olla kohtuullista ajatella, että kahdeksan vuoden aikana te keskustalaiset kansanedustajat aivan erityisesti vastuutatte meitä kaikkia muita kansanedustajia, jotta suomalainen maatalousyrittäjä saisi sitten 2024 viimeistään kohtuullisen tulon tekemisestään.

Puhemies! Uskon, että suomalaiset yhä kasvavassa määrin tulevat valitsemaan suomalaisen ruuan, kun mennään tuonne kauppaan, yhä kasvavassa määrin. Se on hyvä valinta, se on terveellinen valinta, mutta kyllä koen, että on aika meidän pitää huoli siitä, että yrittäjä myös saa tästä omasta työstään toimeentulon — eikä ainoastaan jonkinlaisen toimeentulon vaan hyvän toimeentulon. Toivotan hyvää joulua kaikille maatalousyrittäjille!

18.45 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa puhemies! Suomi liittyi Euroopan unioniin 25 vuotta sitten, ja maatalous oli se vaikein neuvotteluosio tuossa liittymisprosessissa. Silloin laadittiin kansallinen tukipaketti, joka sitten kyllä valitettavasti romutettiin nopeasti, eli se ei alkanut vaikuttamaan yhtään. Niin sitten maatalouden alamäki alkoi. Seitsemän vuoden jaksoissa rahoituskehysneuvotteluissa Brysselissä Suomi on joka jaksolla menettänyt tukia. Niitä on suoraan leikattu tai sitten on perusmaataloudesta siirretty maaseudun kehittämiseen, mikä on tarkoittanut sitä, että viljelijän tulo on aina leikkautunut pala palalta.

Näiden 25 vuoden aikana on ollut muutamia tapahtumia myös kesken kauden, muun muassa siinä vaiheessa, kun unioni laajentui 2000-luvun alussa kymmenellä jäsenmaalla itäisestä Keski-Euroopasta ja sieltä tuli vahvoja tai sanotaan lähtökohdiltaan hyväntahtoisiksi nousevia maatalousmaita. Ne olivat sosialismin jälkeen tietysti raunioina mutta lähtivät kasvuun kuitenkin ja tulivat markkinoille tuotteinensa. Ne alkoivat saada sitten kasvavia tukia, ja vuonna 2014 tuet olivat täysimääräisiä. Tuohon samaan kohtaan, vuoteen 2014, osui myös Suomessa maitokiintiöiden lopettaminen EU:n määräyksestä, ja se osaltaan vaikutti siihen, että maatalouden kannattavuus entisestään aleni. Tilanne on ollut nyt varsin hankala muutamana vuonna huonojen satovuosien takia. No viimeinen vuosi eli tämä vuosi nyt on ollut kohtuullinen tai jopa hyvä, mutta kuitenkin viljelyn kannattavuus, niin kuin valiokunnan mietinnössä kerrotaan ja me siellä maatalousjaostossa kuulumme, on heikko.

Tällä hetkellä katse suuntautuu eteenpäin. Ensi vuoden jälkeen alkaa uusi rahoituskehyskausi ja toisaalta myös CAP-uudistus, ja molemmat ovat Suomen maatalouden kannalta äärettömän tärkeitä ja ehkä jopa kohtalokkaita.

CAP-uudistuksessa pitäisi saada säädöksiä uudistettua niin, että byrokratia vähenisi ja viljelijöiden henkinen ja fyysinen rasitus kevenisi, mutta siihen suuntaan ei olla koskaan ennenkään päästy, ja valitettavasti voi olla niin, ettei nytkään päästä. Ministeri Leppä ei pystynyt tuossa nyt arvioimaan, missä tilanteessa tältä osin ollaan, mutta vetoan siihen, että säädöksiä pyrittäisiin laatimaan suomalaisen viljelijän tarpeet huomioon ottaen. [Antero Laukkanen: Juuri näin!]

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Toinen, suuri kysymys on rahoituskehysneuvottelut tulevalle seitsenvuotiskaudelle, ja siellä on komission lähtöehdotuksena 7 prosentin leikkaus tukiin. Se on raju isku suomalaiselle viljelijälle, mikä sitten saattaa johtaa siihen, että nuorten halu ja valmius ja kyky lähteä jatkamaan viljelyä heikentyy, ja se on kohtalokasta elintarviketalouden ja huollon ja omavaraisuuden näkökulmasta. Eli tässä on tavattoman isot haasteet päällä.

Ilmastopolitiikasta paljon puhutaan. Se luo oman haasteensa, koska nyt on selvä, että niitä ilmastotavoitteita, joihin on tähän mennessä sitouduttu, kiristetään entisestään voimakkaasti, koska muutoin eivät nuo tavoitteet toteudu, ja viljelijät joutuvat tässä näillä näkymin yhä kovemman taakan kantajiksi. Tässä kohtaa vetoan kyllä voimakkaasti hallitukseen, että pidetään kiinni siitä, että Suomen maatalous säilyy ja kehittyy ja turvaa ainakin oman kansan elintarvikehuollon.

Kansallista kompensatiota tarvitaan noitten edessä olevien leikkausten korvaamiseksi viljelijöille. Summat ovat varsin suuria, eikä hallituksen julkisen talouden suunnitelmassa ollut tällaisia varoja osoitettu, ja se on huolestuttavaa. Monille toimenpiteille tarvitaan komission hyväksyntä, [Puhemies koputtaa] ja se tuo suuria murheita. Kokonaisuudessaan siis on kysymys sekä elintarvikehuollosta että maaseudun tulevaisuudesta, sen perustuksen ja -elinkeinotoiminnan säilymisestä ja elintarvikeketjuun liittyvien satojentuhansien työpaikkojen säilymisestä.

18.51 Mikko Kinnunen kesk: Arvoisa herra puhemies! Pitkäaikaisena 4H-puutarhayrittäjänä ja lyhytaikaisena 4H-neuvojana mieltäni sangen suuresti lämmittää ja sydämelleni käy, että määrärahoja tälle arvokasta työtä tekeväälle järjestölle myönnetään valtiovarainvaliokunnan tekemän lisäyksen jälkeen 150 000 euroa enemmän kuin viime vuonna.

4H-toiminta ennaltaehkäisee nuorten syrjäytymistä koko maassa. Se luo tulevaisuudenuskoa erityisesti maaseudun lapsille ja nuorille, ja se on suuri nuorten kesätyöllistäjä. Nuorille maksettiin järjestön kautta palkkoja viime vuonna yhteensä neljä ja puoli miljoonaa euroa. 4H edistää tervehenkistä harrastustoimintaa koko Suomessa niin maalla kuin kaupungeissa.

Lapset ja nuoret tarvitsevat hyviä harrastuksia. Harrastukset tuovat nuorille hyvinvointia. Hallitus suunnittelee jokaiselle lapselle ja nuorelle vähintään yhtä hyvää harrastusta koulupäivän yhteyteen Islannin mallin mukaisesti. Toivon, että yksi toteuttaja voisi olla myös 4H-järjestö, jonka arvoja ovat hyvyys, hyvinvointi, harkinta ja harjaannus.

4H-järjestö tukee voimakkaasti myös nuorten yrittäjyyttä. Se on todella tärkeää, sillä tässä maassa tarvitaan yrittävää asennetta ja yrittämisen taitoja, luovuutta, ongelmanratkaisukykyä, yhteistyön tekemistä ja taloudellista ajattelua. Nuoret saavat 4H-yrityksissä tarvittavaa työkokemusta ja valmiuksia työelämää varten. Osasta näitä nuoria tulee yrittäjiä, jotka aikanaan työllistävät naapurinsa ja perheenjäsenensä. Monet uudet työpaikat syntyvät juuri tällaisiin pieniin yrityksiin. 4H-yrittäjien liikevaihto oli viime vuonna yhteensä 1,5 miljoonaa euroa. Työllä oli laaja työllistäväkin vaikutus.

Iloitsen myös siitä, että tähän samaan aiheeseen liittyen myös Nuori Yrittäjyys -ohjelma saa 250 000 euroa ensi vuonna. Sekin on merkittävä satsaus lapsiin ja nuoriin. Sain olla aikanaan tuomassa Nuori Yrittäjyys -ohjelmaa kansanopistoihin. Näin ohjelman hyvät vaikutukset: Nuoret innostuivat, perustivat vuodeksi yrityksen ja pyörittivät sitä vuoden verran. He oppivat tulevaisuustaitoja käytännön ja yhdessä tekemisen kautta. Kaksi omaa poikaani on opiskellut tämän ohjelman. Nyt NY-ohjelma saa merkittävän lisärahoituksen ja voi laajentua eri puolille Suomea.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Tällä kaikella on pitkällä juoksulla vaikutusta myös siihen, että uudet sukupolvet uskalta-
tavat jatkaa myös maatalouden ja metsätalouden yrittäjinä tulevaisuudessa. Paljon on teh-
ty, mutta paljon on vielä tehtävää, että maatalousyrittäjien on hyvä ja turvallista yrittää ja
tuottaa meille puhdasta ruokaa. Maatalouden kannattavuutta parantavaan neuvontaan
myönnetään 1,8 miljoonaa euroa. Valiokunta painottaa tämän määrärahan käytössä maa-
talouden hiilijalanjäljen pienentämistä. Kuten edustaja Pylväs sanoi, maataloudella on tär-
keä tehtävä myös ilmastomuutoksen ratkaisussa. Se on viljelemistä ja varjelemista. Mi-
nulla ovat myöskin mielessä nuoret viljelijät, aloittavat maatalousyrittäjät. Toivon, että tätä
rahaa voidaan käyttää nuorten maatalousyrittäjien uran alkuvaiheen tukeen ja neuvontaan.

Iloitsen myös Rokuan ja Peuran polun reittien kunnostamiseen myönnetystä määrära-
hasta.

Toivotan kaikille maatalouden ja metsätalouden parissa, luonnon parissa, työskentele-
ville oikein hyvää joulua.

18.57 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Kun puhumme maa- ja metsätalou-
den sektorista, emme puhu mistään pikkujutusta, vaan puhumme yli 60 miljardin liikevaihi-
don sektorista, kun puhumme tästä biotaloudesta kaikinensa. Se on aika mittava asia Suo-
men menestymisen kannalta, ja se on myös ratkaisu moniin tulevaisuuden globaaleihin
haasteisiin samalla. Paljon olisi puhuttavaa, mutta ajattelin, että ihan muutamaan kollegan
hyvään esiinnostoon tarttuisin.

Kun tuossa edustaja Laiho ja edustaja Meri hyvin nostivat esille tätä kissojen ja koirien
rekisteröintikysymystä, niin olen mielissäni siitä, että eläinsuojelulaki tuo muutoksen sii-
hen. Kaikki tiedämme, että koirien rekisteröinnin kanssa se on helpompaa, koska siellä on
jo vahvoja käytäntöjä, ja siinä varmaan pääsemme aika hyvin eteenpäin heti sitten, kun se
lainsäädäntö on tehty, mutta kissojen kanssa toki vie aikaa ennen kuin siellä se käytäntö va-
kiintuu. Mutta hyvä, että päästään alkuun. Se todellakin poistaa pentutehtailua ja parantaa
eläinsuojelun asemaa. Mutta siksi sinne ei rahoitustakaan vielä tässä vaiheessa ehkä siinä
mitassa tarvita kuin mitä tuossa esille tuli.

Laukkanen otti esille sen, miten uudet sukupolvet kokevat mielekkääksi, kun tämä on
tällaista poukkoilua, että joka kerta joudutaan täällä eduskunnan päässä tiettyjä määräraho-
ja lisäämään. Täällä on aika monessakin valiokunnassa samantyyppisiä käytäntöjä, ja kyl-
lä täytyy sanoa, että itsekin olen vähän surullinen monilta osin. Esimerkiksi se, että neu-
vontaan täytyy lisätä rahaa joka kerta. Mutta jotkut asiat ovat sentään menneet eteenpäin-
kin. Esimerkiksi tuo edellisessä puheenvuorossa esiin nostettu 4H oli jo siellä pohjissa, eli
kaikki se, mitä nyt annettiin, oli sitten ihan oikeata uutta kehittämistä. 4H muuten on erit-
tään hyvä esimerkki siitä, miten tätä ilmastoahdistusta pystytään käytännön teoilla vie-
mään eteenpäin. Nuorilla on tahtotila tehdä asioille jotakin, ja 4H:lla on tällainen Taimite-
ko-projekti, johon on lähtenyt hyvin paljon kaupunkilaisnuoriakin: käytännössä lähtevät
istuttamaan metsää sellaisille alueille, joilla metsää ennen ei ole ollut, ja näin sidotaan hiil-
tä ja saadaan itselle parempi mieli siitä, että käytännössä jotakin on tehty.

Kankaanniemi otti esille CAP-neuvottelujen merkityksen ja rahoituskehyksen merki-
tyksen. Ne todella ovat merkityksellisiä asioita Suomen maatalouden tulevaisuudelle, ja
siksi olen mielissäni, että tätä työtä on tehty hyvin paljon muuallakin kuin maa- ja metsä-
talousministeriössä ja maa- ja metsätalousministeri. Esimerkiksi ministeri Tuppurainen ja
sekä entinen pääministeri että nykyinen pääministeri ovat tehneet pohjaa siihen, että sai-
simme Suomen kannalta mahdollisimman hyvän ratkaisun. Itse asiassa olen varsin tyyty-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

väinen siihen, miltä nyt näyttää. Kun esimerkiksi kakkospilarin leikkaukset olivat jossain vaiheessa 52 miljoonassa, niin nyt näyttää, että ne ehkä olisivat enää 17 miljoonassa, ja on mahdollisuus saada vielä vaikkapa kirjekuoriakin. Tämä saattaa Suomen kannalta mennä ihan hyvinkin, mutta koskaanhan ei tiedä ennen kuin perät ovat veneessä. Ja miksi tämä on myös muulle kuin Suomen maataloudelle merkittävä asia? Elintarvikeketju työllistää 340 000 ihmistä, ja on todella merkittävää Suomen työllisyyden ja rahavirtojen kannalta, että saisimme meidän maatalouden täällä säilytettyä. Elintarviketyöntekijöitten käsissä saamme sen laadukkaan tuotteen jalostettua laadukkaiksi elintarvikkeiksi, ja niitä työpaikkoja kaipaamme myöskin.

Mitä tulee sitten siihen, miten viljelijä voisi muuten pärjätä, niin kyllä epäterveet kauppatavat ovat yksi, mikä sitä viljelijän katetta syö. Siksi olen mielissäni, että siihen jo Ihalaisen esiin nostamaan määräävän markkina-aseman väärinkäyttöasiaan tehtiin viime kaudella hieman korjauksia niin, että siellä on elintarvikeasiamies, ja että siihen vielä tehdään tällä kaudella nyt jatkotoimenpiteitä sekä meillä että EU:ssa. — Kiitoksia. Hienoa keskustelua ollut kaikilta kansanedustajilta täällä.

19.02 Pekka Aittakumpu kesk: Arvoisa puhemies! Haluaisin puheenvuoroni aluksi kiittää teitä siitä, että teidän johdollanne saimme erittäin hyvän hallitusohjelman, josta meidän ei tarvinnut pilkkuakaan muuttaa. Siihen perustuu tämä koko meidän valtion talousarvioesityksemme, ja olemme keskustassakin siihen erittäin tyytyväisiä.

Haluan antaa tukeni myöskin hallituksen vahvalle ja myönteiselle maa- ja metsätalouspolitiikalle. Hallituksen linja on erittäin hyvä ja viisas. On arvokasta, että hallitus haluaa vahvistaa meidän maataloutta, joka on ruokaomavaraisuutemme perusta. Aivan kuten edustaja Kalmari kertoi, elintarvikeketju työllistää meillä yli 300 000 ihmistä. Se on tärkeä työllistäjä, mutta on myös huomattava se, että kun kukaan meistä ei selviä syömättä, vaan me tarvitsemme ravintoa, niin on tärkeää, että se ruoka tuotetaan lähellä. Silloin se on ympäristölle edullista ja hyväksi. Ja meidän kotimainen ruokatuotantomme on myös maailman mittakaavassa huippuluokkaa laadultaan ja terveellisyydeltään.

Olen myös erittäin iloinen siitä, että hallitus jatkaa sellaista realistista metsäpolitiikkaa, joka tarkoittaa sitä, että metsien kestävää käyttöä voidaan jatkaa koko Suomessa. Ehkä aina ei arvatakaan, miten suuri merkitys meidän metsillä on kansantaloudellemme koko Suomessa. Jos meidän tärkein uusiutuva luonnonvaramme, metsät, katoaisivat niin, että emme voisi niitä enää hyödyntää, silloin olisimme kansakuntana kyllä suuressa pulassa.

Ympäristön huomioiminen ja ilmastonäkökulmat tarjoavat myös aivan uusia mahdollisuuksia, niin kuin tässä syksynkin aikana on tullut moneen kertaan esille. Me voimme esimerkiksi monia muovituotteita korvata puulla, ja vaikkapa puurakentaminen tuo meille uusia mahdollisuuksia.

Lämpimästi kannatan hallituksen esitystä.

19.04 Mari Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Tässä näkyy monia hallitusohjelman hyviä painopisteitä. Vaelluskaloihin, kiertotalouteen, vesien suojeluun panostetaan entistä enemmän. Puhtaat makeat vedet ovat arvokkaita luonnonvaroja Suomessa.

Onneksi oppositiopuolue kokoomus ei ole päättämässä ympäristönsuojelusta tai taloudestamme tällä hetkellä, ainakin edustaja Sankelon puheenvuoroon nojaten. Tietysti toivon, että kokoomus irtisanoutuu tämänkaltaisista näkemyksistä, joissa kyseenalaistetaan

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

korkeimman hallinto-oikeuden päätös ja todetaan, että ympäristölupa olisi pitänyt myöntää sen haitallisista vaikutuksista huolimatta.

Toivoisin, että päästäisiin vielä entistä enemmän elintarviketuotannon innovatiivisiin ratkaisuihin. Viime päivinä esimerkiksi Piilaaksosta on kantautunut uutisia, joissa kerrotaan, kuinka ruuantuotanto, food tech, tekee tuloaan monelle alueelle, ja nyt tämmöisten nyhtökauratuotteiden ohella kehitetään esimerkiksi korvaavia tuotteita kaloille ja seafoodille, jolloin on mahdollista myös tavallaan lisätä kestävästi kalan käyttöä tai sen kaltaisia tuotteita. Ehkä kuulostaa vielä kaukaiselta, mutta toisaalta, kuka olisi uskonut, että nyhtökaurasta tulee yksi merkittävä vientituote Suomessa. Todellakin myös tällaiset lihankorvikkeet ovat nousussa ja niiden markkina-arvo on varsin mittava, ja ne voivat tulla meidän muun ruuantuotannon rinnalle ja tuottaa sitä korkeampaa jalostusarvoa.

Tässä sivulla 51 todetaan, että ”taloutemme perustuu pitkälti metsien kestäväan käyttöön”. Tätä vähän kyseenalaistaisin. On aika rohkeasti sanottu, että ”pitkälti metsien kestäväan käyttöön”, kun kuitenkin 20 prosenttia viennistä perustuu metsätalouteen, jolloin ei voi puhua, että se olisi meidän ainoa kivijalka — toki hyvin tärkeä sellainen. Toisaalta on todettava, että jalostusarvoa on nostettava, muutoin emme voi taata hyvinvointia. Metsäteollisuuden osuus on laskenut ja se on monipuolistunut meidän viennissämme. Toivotaan, että esimerkiksi puurakentamisen ratkaisut ja muut korkeamman jalostusasteen tuotteet tulevat yleistymään, ja niitä hallitus voi edistää tällaisten innovatiivisten ruokatuotteiden ohella.

19.07 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! On tärkeää keskustella siitä, mistä meidän kaikkien vatsa täyttyy. Se on ruoka. Siinä mielessä täytyy sanoa, että hallitusohjelma sinällään antaa vakauden sille, miten me tässä maassa voimme vatsamme täyttää.

Kuitenkin pieni kriittisyys ja oikeastaan uusi ajattelutapa siinä, miten me mahdollistamme sen, että meillä kansallinen huoltovarmuus tässä maassa voidaan toteuttaa, on se, minkälainen kansallinen tahtotila meillä onkaan tai pitäisi olla meidän maatalousviljelyyn soveltuvien peltöjen sekä sitten vesien osalta. Meidän pitää vaalia sitä omavaraisuuden ja huoltovarmuuden kannalta tärkeintä seikkaa eli sitä, mihinkä siemen laitetaan ja millä sitä kastellaan — ne ovat meidän metsät, pellot ja vedet. Meidän pitää pystyä nopeammin reagoimaan siinä, ja kun me olemme nyt jo metsämme antaneet kansainvälisille sijoitusyhtiöille, meidän pitää ainakin omista pohjavesistämme ja vesivaroistamme pitää huolta itseksestesi. Olkoon se sitten vaikka kuinka nuivasti ajateltua, mutta meidän pitää lainsäädännöllä pystyä huolehtimaan Euroopan unionissa siitä, että kansallisesti voimme huolehtia siitä, että Suomessa maatalouteen soveltuvat peltoalat pysyvät vaikkapa sitten sukutiloilla isältä tai äidiltä pojalle ja tyttärelle. On hirvittävän tärkeätä, että me voimme turvata sen, että meidän vesivaroja ei ainakaan alisteta kansainväliselle kaupalle.

On hienoa, että maa- ja metsätalousvaliokunta on ottanut tässä nyt jo kantaa ja tuonut sen osiltaan todeksi, että me olemme tästä huolissamme, ja siitä kiitokset valiokunnan puheenjohtajalle Anne Kalmarille, joka täällä sitkeästi istuu. Ensinnäkin hyvän joulun toivotukset koko valiokunnalle mutta myös jaostolle, joka on tehnyt tämän esityksen, mistä nyt pääluokassa 30 keskustelemme.

Haluaisin vielä tuoda esille, mitä tuossa debatissa pääsin jo sanomaan Suomen lipun käytöstä elintarvikkeiden markkinoinnissa, kinkusta karitsaan. Me emme voi suvaita meidän ostopäätöksiä harhaan johtavaa markkinointia, ja siinä mielessä on tärkeätä, että puutumme siihen emmekä voi hyväksyä sitä, että me myymme täällä niin sanotusti kansallis-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

tettua ruokaa, vaan me käytämme joutsenlippua silloin, kun on kysymys alkuperästä. Sen takia on hyvä kiitollisuudella todeta, että hallitusohjelmassa on nostettu tämä asia — yksi tärkeimmistä asioista tällä sektorilla — että alkuperämerkintöjä pitää selkeyttää. Toivon, että voimme tässä eduskunnassa olla yhtä mieltä siitä, että ei meitä kuluttajia saa harhauttaa sillä perusteella, minkä lipun varjolla myymme tuotteita.

Yhtenä erityisenä asiana kuitenkin haluan vielä nostaa esille sen, että peltojen metsittäminen on hiilinielukysymys, jos me haluamme keskustella siitä, kuinka meillä metsät kasvavat, mutta jos meillä on vajaakäyttöisiä ja viljelyyn soveltumattomia peltoalueita, niin hallitusohjelman mukaan meidän pitää olla ponnekkaita siinä suhteessa, että voisimme käydä keskustelua EU:ssa siltä osin, että niitä tukia, joita tulee maanviljelyspelloaloille, voitaisiin hyödyntää metsittämiseen. On todellakin tärkeää hyväksyä se tosiasia, että meillä on viljelyyn soveltumattomia peltoaloja, ja meidän pitää niitä rohkeasti metsittää, koska on täysin turhaa, että meillä on alueita, jotka vain ovat tukien piirissä, jotta sieltä saadaan rahoja. Meidän tulee nähdä, että jokaisella hehtaarilla, joka meillä on viljelyskelpoista, tuotetaan elintarvikkeita tähän maahan. Sen takia on negatiivinen sanonta hömppäheinästä, ja meidän pitää pystyä kansallisesti määrittelemään, että sadonkorjuuvelvoite on se, jolla lähdetään tähän asiaan ensimmäisenä puuttumaan. — Kiitos.

19.13 Raimo Piirainen sd: Arvoisa puhemies! Maatalouden kilpailukyvyyn parantamisesta ja yleensä kannattavuudesta on tänä syksynä ja oikeastaan jo viime keväänäkin käyty hyvin paljon keskustelua, ja siellä tietenkin on orastaviakin asioita, esimerkiksi Kiinan sianlihan tarve. Kun muistellaan, että aikoinaan, oliko se Amerikassa, kun salmonella iski broileriin, silloinhan sitä saatiin sinne vietyä ja se pelasti osin. Nyt tietenkin toivotaan, että sianlihan kysyntä Kiinassa edelleenkin kasvaisi ja hinta olisi hyvä, niin se parantaisi tietyn tuotantosektorin kannattavuutta ja elinmahdollisuuksia.

Kaiken kaikkiaan ruuantuotanto ja siihen liittyvät huoltovarmuus ja ruokaturvallisuus ovat tärkeitä asioita, ja nämä ovat Suomessa ihan huippuluokkaa. Sen takia meillä on mahdollisuus tässä nyt ihan ruokaturvallisuus- ja huoltovarmuussektorinkin näkökulmasta parantaa ruokavientiä ja saada sillä tavalla myös maatalouden kannattavuutta nostettua. Niin kuin aikaisemmin oli täällä puhetta, myös kalatalouspuoli on semmoinen, mihinkä meidän kannattaa kiinnittää huomiota.

Ensinnäkin muutamia määrärahalisäyksiähän täällä on jo tullut esille, mutta nostan nyt tässä muutaman, mitä määrärahalisäyksiä valtiovaroissa on tehty budjetin kautta ennen kaikkea kevään kehykseen verrattuna. Siellä pystytään ympäristökorvaukset pitämään vuoden 2019 tasolla, luomusitoumusten määrää lisäämään ja investoinnit turvaamaan Makeran pääomittamisella, ja keskeistä ovat myös uuden elintarvikemarkkinavaltuutetun viran hoitamiseen esitettävät määrärahat. Täällä aikaisemmissa puheenvuoroissa on mainittu myös neuvontapalvelut, ja kun ajatellaan, että meillä on maatalousyrittäjien kanta nyt nuorentumassa ja nuoret tarvitsevat tämmöistä neuvontaa, niin on todella merkittävää niin ProAgrian kuin muun maatalousneuvonnan kannalta, että me olemme lisänneet valtiovaroissa 1,8 miljoonaa euroa, ja tähän on lausuma sitten, että tämän pitäisi nyt olla pysyvä. Täällä on muutamia määrärahoja, joita on aina vuosittain lisätty. Muistan jo kymmenen vuoden takaa, että aina on pistetty jostain 600 000:sta tuonne puoleentoista miljoonaan lisäyksiä tämäntyyppisiin, ja 4H ja ProAgria esimerkiksi ovat olleet maatalouden puolella näitä sektoreita ja yhdistyksiä, joille on lisätty, että heidän toimintansa olisi sitten oikeudenmukaista.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

No 4H-yhdistyksellehän nyt saatiin kaikkien vääntöjen jälkeen 250 000 lisättyä myös täällä eduskunnassa, ja minä näen sen kanssa hyvin tärkeänä. Täällä on viitattu nuorten työllistämiseen ja sitomiseen siihen, että raha ei tule seinästä, niin sanotusti, vaan se täytyy ansaita, ja nuorena kun työnsyrystä saadaan kiinni, niin rupeaa sitten se omakin pää sanomaan jotakin, että kyllä tässä on itsekin asennoiduttava eri tavalla kuin ehkä on aikaisemmin voinut ajatella. Tämä metsitys on todella hyvä. Se kasvattaa meidän hiilinielua ja samalla antaa sitten mahdollisuuden nuorille saada omaa rahaa. Se oli merkittävä summa muistaakseni, oliko se 6,5 miljoonaa, mitä maksettiin palkkoja nuorille viime vuonna. Se on kyllä todella merkittävä rahasumma.

Kiitoksia myös valiokunnan jäsenille ja ennen kaikkea puheenjohtaja Kalmarille hienosti vedetystä syksystä — keväällä jatketaan — ja myös valtiovarojen puolelle maatalousjaoston jäsenille kiitokset kaikesta tästä yhteistyöstä. — Kiitos.

19.18 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Maatalouden kannattavuustilanne on jatkunut vuosia vaikeana, ja talouden tunnuslukujen valossa kokonaiskuva on heikentynyt. Siitä huolimatta suomalaisesta maataloudesta pidetään tiukasti kiinni ja kehitetään sitä ja toivotaan siitä myös entisestään tuottajien osaamista hyödyntävää ja heidän ammattitaitoaan arvostavaa. Suomalaisesta maataloustuotannosta on tehtävä yrittäjämäisempää ja houkuttelevampaa erityisesti nuorille toimijoille, jotta siellä riittää jatkajia myös tärkeälle työlle. Meillä on Suomessa mahtava puhdas luonto, joka antaa myös hyvät viljelyolosuhteet, vaikka samalla se tietenkin pohjoisen sijainnin suhteen tuo samalla myös haasteita.

Liikennepolttoaineiden veronkieritys rankaisee maaseudun elinkeinotoiminnan kannattavuutta ja samalla myös maataloutta. Korotus on erityisesti harvaanasutun seudun asukkaille hankala, koska siellä auto on käytännössä välttämätön.

On hyvä, että hallitusohjelmassa mainitaan luomuruoka ja lähiruoka. Ne ovat tärkeitä myöskin maatalouden kannattavuuden ja tuottavuuden suhteen jatkossa, koska ne ovat niitä asioita, mitä ihmiset myös arvostavat: suomalaisuutta, kotimaisuutta. Niihin kannattaa nimenomaan panostaa, samoin kuin luomu- ja lähiruuan saatavuuteen kouluissa ja päiväkodeissa. Pitäisi huomioida myöskin kaikissa julkisissa hankinnoissa, että panostetaan näihin.

Edustaja Myllykosken nostama alkuperämerkintäasia on hyvin tärkeä, ja myös tämä tulisi huomioida nimenomaan eineksissäkin, eli missä esimerkiksi lihan alkuperä on ollut.

Uudet ruokainnovaatiot voivat olla tärkeitä myös viennin kannalta, ja siihen kannattaa jatkossa kiinnittää myöskin huomiota. Myös lainsäädännön tulee sallia nykyistä helpommin ruuan kokonaisvaltainen lähijalostus ja suoramyynti myöskin suoraan tiloilta.

Samoin teurastamoiden ja muiden elintarvikelaitosten kilpailukykyä on parannettava alentamalla valvonta-, tarkastus- ja lupamaksuja, kuitenkin niin, että samalla huolehditaan tilojen ja eläinten hyvinvoinnista.

Ihan lopuksi vain maininta susista: meidän pitää huolehtia siitä, että ihmiset saavat rauhassa oleskella omilla pihillaan ja sudet pysyvät siellä muilla mailla.

19.21 Toimi Kankaanniemi ps: Herra puhemies! Tuossa debatissa kysyin ministeri Lepältä arviota Kuopion kaatuneen hankkeen tiimoilta, että minkälaisia eroja hän mahdollisesti näkee tämän noin kuusi vuotta sitten luvan saaneen Äänekosken tehtaan ja nyt kaatuneen Kuopion hankkeen välillä. On mielestäni erittäin tärkeää, että tämä selvitetään ja mietitään, minkälaisilla tekijöillä nämä ratkaisut on tehty, kun lopputulos on päinvastainen.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Ministeri ei ehtinyt siihen ajanpuutteen vuoksi vastaamaan, mutta toivon, että vaikkapa maa- ja metsätalousvaliokunta kevään korvalla paneutuu tähän asiaan. Meille jaostoon tämä ei oikeastaan kuulu, vaan se kuuluu teille sinne valiokunnan puolelle. Se on valtavan iso asia. Siellä on suuri määrä työpaikkoja Pohjois-Savoon. Puun hankinta-alue on laaja, ja se vaikuttaa siihen valtavasti. Siellä on valtavan suuret kantohintavirrat, joihin se vaikuttaa. Se vaikuttaa maaseudun työpaikkoihin, asumiseen, elinmahdollisuuksiin ja sitten ennen kaikkea myös vientimme volyymiin ja sitä kautta koko kansantalouden näkymiin. Eli asia on todella vakava.

Herra puhemies! Yleensäkin tämä metsäpolitiikka on nyt tavattoman tärkeää pitää hyvin huolella meillä käsissä. Minulla on pieni pelko, toivottavasti se on väärä, että meillä on kehitys siihen suuntaan menossa, että kansallinen metsäpolitiikka valuisi eurooppalaiselle tasolle. Jos näin käy tai sanotaan, että jos näin kävisi, niin se olisi kyllä varsin uhkarohkeaa. Siellä on sellaiset poliittiset voimat ja muut asetelmat, että suojele ja metsien hakkuiden rajoittamiskaavailut esimerkiksi sinänsä tarpeellisen ilmastopolitiikan takia saattaisivat heijastua meidän metsäpolitiikkaan huolestuttavalla tavalla.

Suomessa metsienhoito on keskimäärin hyvällä tasolla, mutta varmasti on parantamisen varaa. Esimerkiksi perikuntien ja iäkkäitten omistajien osalta tarvittaisiin ehkä vielä tehokkaampia toimenpiteitä, jotta metsien kasvu voitaisiin turvata vieläkin suurempana. Hyvä se on nytkin.

19.25 Saara-Sofia Sirén kok: Arvoisa puhemies! Maa- ja metsätalouteen liittyvät kysymykset ja poliittiset päätökset ovat aivan keskiössä, kun pyritään ratkaisemaan meidän aikamme suuria haasteita liittyen ilmastomuutokseen, luonnon monimuotoisuuden köyhtymiseen ja vesistöjen ekologiseen tilaan. Sen takia nämä budjettiratkaisutkin ovat aivan keskiössä. Ensi vuosi on monella tapaa hyvin tärkeä. Hallitusohjelman mukaisten tavoitteiden saavuttamisessa on isoja päätöskokonaisuuksia ja uudistuksia ensi vuodelle. Metsien käyttöön liittyviä isoja kysymyksiä on ensi vuonna edessä, ja maatalouden puolella tietenkin tämä tuleva rahoituskausi, joka on hyvin ajankohtainen keskustelu.

Meillä on hyviä hankkeita, kuten esimerkiksi Itämeren suojeleluun liittyvä hanke, joka viime kaudella aloitettiin, eli tämä 15 miljoonaa euroa vuodessa, joka silloin päätettiin vuosittain laittaa, erityisesti kohdennettuna kipsikäsittelyyn pelloilla, osittain myös rakennekalkin hyödyntämiseen ja erilaisten kuituratkaisuiden osalta. On ollut ilo huomata, että uusi hallitus on päättänyt tätä rahoitusta myöskin jatkaa. Tämän tyyppiset käsittelyt eivät kuitenkaan vielä puutu niihin juurisyihin, jotka meillä aiheuttavat esimerkiksi rehevöitymistä meidän vesistöissä, ja sen takia olisi todella tärkeää, että käynnistettäisiin uudistustyötä systeemitasolla esimerkiksi meidän tukijärjestelmissä. Kuten sanottua, tämä on erittäin ajankohtaista juuri tällä hetkellä.

Meillä on meidän maataloudessa haasteita kannattavuudessa, niin kuin on monessa puheenvuorossa tullut ilmi. Monet viljelijät ovat taloudellisten haasteiden edessä, eikä tilanne ole juuri parantunut, vaan pikemminkin ahdinko on monilta osin syventynyt. Samaan aikaan meillä on erittäin suuria haasteita maataloudessa päästä niihin päästövähennystavoitteisiin, joita maatalouden osalta on asetettu. Nyt nähdään esimerkiksi Tilastokeskuksen luvuista ihan selvästi, että 90-luvulta ei ole juurikaan näitä päästövähennyksiä maataloudessa saatu aikaiseksi. Tämähän ei millään tavalla ole tietenkään viljelijöistä johtuva asia, eikä heitä pidä syyttää, vaan pikemminkin niinpäin, että meidän pitää uudistaa meidän järjestel-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

miä siihen suuntaan, että se kannustaa ja tukee sitä hyvää työtä ja potentiaalia, mitä maatalouden osalta on löydettävissä.

Yksi esimerkki, jonka haluan erityisesti nostaa esille, liittyy lannan levitykseen ja peltojen raivaamiseen tätä tarkoitusta varten. Tähän tarvittaisiin kiertotalousratkaisuja, jotka hyödyttäisivät niin sitä viljelijää kuin myöskin sitten ympäristöä.

19.28 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Meinasin paikalta pärjätä, mutta en sitten kuitenkaan. — Minun mielestäni oli hyvä, että edustaja Kankaanniemi otti tärkeän asian esille. Jos minä olenkin tässä pelloista ja metsistä ollut huolissani, niin kyllä meidän pitää kansallisesti olla todella hereillä, niin että metsäpolitiikka on se, jota me kansallisesti säätelemme. Vaikka näyttää houkuttelevalle, että voimme koko EU:n alueella tehdä metsäpolitiikkaa, niin on huomioitava, että se on meidän koko elinkeinorakenteelle se vihreä kulta — mitä nyt ei olekaan montaa kertaa tässä salissa sanottu — ja toivoisin, että nyt me uskaltaisimme taas ottaa sen termin esille, että Suomi on vihreän kullan maa. Meidän tulee huolehtia siitä, että päätöksenteko sen kullan ympärillä on meillä kansallisesti.

Me emme saa hallituksissa ja hallitusten vaihtumisen välillä ruveta pohtimaan, antaisimmeko metsäpolitiikan EU:lle ja EU-pätöksentekoon. Meidän pitää pitää siitä todellakin hampaat irvessä kiinni, että me voimme olla varmoja siitä, mitä meidän metsissämme tapahtuu, on sitten kyseessä hiilinielut tahi se, onko meillä metsää metsänjalostusteollisuudelle riittävästi saatavilla. Ottamatta kantaa siihen, mitä oikeudessa sitten tapahtuu niiden lupien osalta.

Satovahingot on myös yksi keskeinen osa, ja mielestäni tässä pitää myös katsoa ympäristön kannalta. Me olemme nyt joutuneet parina viime vuonna tekemään ratkaisuja, että olemme polttoaineiden verotuksen myötä tukeneet viljelijöitä, jotka ovat joutuneet ahdistukseen sään ääri-ilmiöiden takia. Meidän pitää keskeisesti muuttaa tätä järjestelmää ja ottaa ehkäpä taka-askele sen suhteen, että meillä tulee uudelleen satovahinkojärjestelmä tähän maahan. Eräs pohjanmaalainen kansanedustaja oli koko ajan sitä mieltä, että meillä pitää palata siihen järjestelmään, että voimme vakuutusjärjestelmän kautta — kun emme ole voineet sitä niin kuin saada ratkaisuksi — tehdä niin, että osin valtio, osin vakuutukset voisivat sitten olla tässä menetelmässä mukana. Tärkeää on se, että ei meillä voi olla semmoista järjestelmää, että vain kevyttä polttoainetta taikka löpöä käyttävät kuivurit saavat ne tuet, kun meillä on myöskin osaltaan bio- ja uusiutuvalla energialla olevia kuivureita käynnissä. Kyllä meidän pitää pystyä näkemään, että ympäristöystävällisyys edellä mennään.

Näihin elintarvikeasioihin: Haluaisin kyllä korostaa sitä myöskin, että meillä pitäisi olla uusien innovaatioitten suoja, etteivät kaupat pysty alistamaan jotakin hyvää keksintöä niin, että ne ottavat sen omaksi private label -tuotteeksi. Kyllä pitää olla joku turva sille innovaatiolle ja sille keksinnölle markkinoilla, on se sitten Härkis tai Nyhtökaura taikka mitä hyvänsä. Kyllä meillä pitää sen olla mahdollista, että rauhoitetaan joksikin aikaa se tuote, jotta se yritys, joka sen on tehnyt ja panostanut siihen euroja, voi saada markkinoilta sen oman asiansa, etteivät kaupat alista sitä patenttia ja innovaatiota omiin kaupallisiin tarkoituksiinsa niin nopeasti.

Ammattikalastajat, niitä ei pidä unohtaa. Me haluamme joululohen pöytään, ja siinä mielessä meidän pitää katsoa, että myös ammattikalastuksen osalta voimme tässä maassa turvata niin sisävesiltä kuin sitten mereltäkin saadun kalansaaliin. Täytyy kiittää valtiovarojen jaostoa, joka Pyhäjärvi-instituutille antoi sitä rahoitusta, jotta meillä voi olla edelleen mahdollisuus kehittää ja kopioida sitä järvikalapihviä, ja jopa nyt sitten muutenkin Itäme-

reltä saatua kalansaalista, josta tehdään elintarvikkeita. [Puhemies koputtaa] Kotimaista kalaa pöytään enemmän kuin että me olemme pussilohen varassa, joka tuodaan Norjasta.

19.33 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! ”Rouva Alkuperänä” minun on aivan pakko kommentoida lähiruokakerhon puheenjohtajan, edustaja Myllykosken, hyvää alkuperämerkintääsi, mitä täällä muutkin kollegat nostivat esille.

Tämän alkuperämerkintäasian kanssa on tehty pitkäjänteisesti työtä. Itsekin muistan 12 vuotta täällä painineeni sen puolesta, ja tuuletin silloin kun ensimmäistä kertaa EU:ssa meni läpi pakollinen alkuperämerkintämahdollisuus. Mutta kuten tuossa todettua, sehän ei koske pakattuja elintarvikkeita, eli olisi tosi hyvä, että siinä vielä edettäisiin, ja on aivan mahtavaa, että siinä edettiin jo ravintolaruuan osaltakin. Täällä on vielä monia steppejä, mitä voisimme ottaa. Tuossa ministeri kertoi juuri, että saimme uusinnan. Tämä oli kokeiluluontoinen ja meni juuri samoilla spekseillä, mitä Ranska sai läpi — siellä ollaan myöskin ylpeitä omista elintarvikkeista — mutta uskon, että kun pitkäjänteisesti ja sitkeästi teemme töitä EU:n päässä, niin voimme tässä asiassa vielä edetä.

On hienoa, että myöskin suomalainen elintarviketeollisuus kääntyi sille kannalle, että tämä merkintä on hyvä asia. Jossain vaiheessa esimerkiksi lihasektorilla näin ei ajateltu, mutta nykyään kaikki ovat ylpeitä siitä, että voivat esitellä oman tuotteen kotimaisena, eikä tällaista alkuperämaapesua, kuluttajan harhaanjohtamista, siinä määrin pysty olemaan. Onhan se niin, että jos me vaadimme paljon omilta elintarvikkeiltamme, niin vähintään, mitä voimme tehdä, on, että kuluttaja voi ostopäätöksillään vaikuttaa, kun tietää, mistä se ruoka tulee.

Mitä sitten tulee vesiasioihin, niitä nostettiin monessa puheenvuorossa tuossa esille. Mieltäni harmittaa ja sydämelleni käy, kun kuulen usein tämäntyyppisiä puheenvuoroja, mitä tuossa edustaja Sirénkin sanoi, että 90-luvulta eivät maatalouden päästöt ole pienentyneet. Ensinnäkin viimeisten tutkimusten mukaan maatalouden päästöt ovat arvioitua pienemmät, mutta faktaa on se, että fosforin käyttö 90-luvulta, siitä EU-ajan alusta, on laskenut 70 prosenttia ja typen käyttö 30—40 prosenttia. Ja jos ei se näy laskelmissa, niin silloin laskelmissa on jotakin vikaa aivan varmasti tai päästöt tulevat muualta. Hyvä esimerkki siitä, miten hämmentävää tämä keskustelu joskus on, on se, että esimerkiksi Uudenmaan kotieläintaloutta on vahvasti syytetty siitä, että Helsingin edusta on rehevöitynyt. Uudellamaalla on 1 665 000 henkilöä, jotka tuottavat 1,98 miljoonaa kiloa fosforia. Uudellamaalla on 21 742 nautaa, jotka tuottavat 200 000 kiloa fosforia. Kumman arvellette rehevöittävän Helsingin edustan helpommin? Niiden nautojenko, jotka huolehtivat myös siitä, että nurmenviljely on kannattavaa? Itse asiassa Uudellamaalla vesiensuojeluyhdistys toivoi enemmän karjatiloja sen takia, että talviaikainen kasvipeitteisyys olisi helpompi hoitaa, kun olisi jotain järkevää käyttöä sille nurmelle. Mutta joka tapauksessa tärkeää on tehdä siellä maatalouden puolellakin toimia edelleen ympäristön paremman hyvinvoinnin hyväksi. Onneksi sisävesien tila on monin paikoin erittäinkin hyvä, mutta kyllä siellä tekemistä silti riittää, ja yhtä tärkeää on tehdä ilmaston kannalta päätöksiä, jotka ovat hyväksi.

Mitä sitten tulee tuohon edustaja Kankaanniemen esiin nostamaan asiaan, niin mielestäni olisi ihan oikeasti tärkeää — me emme voi KHO:n päätökseen millään lailla vaikuttaa — mutta seuraavien hankkeitten kannalta pohtia se, miten nämä hankkeet pitäisi tehdä niin, että EU:n vesipuitedirektiivin mukaisesti pystymme etenemään. Keski-Suomessahan tämä meni ihan moitteettomasti, ja se tehtiin yhteistyössä elyn kanssa jo etukäteen. Mielestäni tällainen kumppanuus olisi ehdotonta. Aivan samaa ajattelen tuolla kalatalouden puolella:

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Meillä on tällä hetkellä tilanne, että vain 18 prosenttia syömästämme kalasta on kotimais- ta, ja kalaa ei juurikaan voi kasvattaa Suomessa. Meidän pitäisi yhdessä sopia, miten tämä mahdollistetaan.

19.39 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Maa- ja metsätalouden pääluok- ka on varmasti Suomen kannalta yksi niitä tärkeimpiä, ellei tärkein, kun katsotaan Suomen kansantaloutta, mistä rahaa tähän maahan tulee ja millä me elämme. Ensinnäkin maatalou- den puolelta on tyytyväisyydellä todettava se hallitusohjelman linjaus, että luonnonhaitta- korvausten ja ympäristökorvausten vajeet korvataan täysimääräisesti. Sillä tiellä ollaan ja sillä tiellä pitää pysyä. Jos me haluamme tässä maassa, että syömme puhdasta suomalaista ruokaa ja pidämme noin 300 000 työpaikkaa terveinä ja elävinä, se tarkoittaa, että meillä on silloin hyvin toimiva maatalous, joka perustuu perheviljelmiin edelleen. Se on maail- man tehokkain hajautettu ruuantuottojärjestelmä. Kannattaa kaikkien epäilijöidenkin muistaa se, että kaikki suomalaiset maatilat ovat 60. leveyspiirin pohjoispuolella, verrattu- na esimerkiksi Ruotsin maatalouteen, jossa lähes kaikki tilat ovat tämän äsken mainitun piirin eteläpuolella. Näin ollen meidän pitää pitää maatalous elävänä, maanviljelijän tulo- taso kannattavana ja sitten kotimaisen ruuan tuotanto hyvänä.

Vienti on avautumassa parhaillaan maailmalle. Puhdasta ruokaa kaivataan enemmän kuin koskaan tuolla maailmanmarkkinoilla, ja se on suomalaisen maatalouden pelastus. Yhtenä asiana, arvoisa puhemies: kun me käymme kaupassa, kannattaisi pikkusen miettiä, mitä sieltä ostetaan, koska kun sen suomalaisen elintarvikkeen ostamme, pidämme omasta terveydestämme huolen mutta samalla tuemme myös suomalaista viljelijää, että ne tilat säilyvät elävinä.

Metsäasiat ovat toinen asia, joka on totta kai tämän pääluokan iso asia. Olen hieman hämmentyneenä seurannut tätä keskustelua muun muassa maankäytöstä ja sitten metsäta- louden hiilinielulaskelmista, mitä parhaillaan väännetään Euroopassa. Sitä olen ihmetel- lyt, kun Luonnonvarakeskuksessa ei viikkoa vanhempaa totuutta meinaa olla siitä, mikä on oikea taso. Kun nyt on tutustunut vähän tarkemmin tuohon aiheeseen, niin siellä on sem- moisia ristiriitoja, jotka eivät minun päähani mahdu mitenkään. Esimerkiksi paljon puhu- tut turvepellot: niille lasketaan maksimaaliset päästöt, vaikka siellä on 200 vuotta vanhoja peltoja, jotka ovat varmasti jo maatuneet niin, että sieltä ei tule mitään päästöjä ilmake- hään, kun ne turvekankaat ovat muuttuneet jo multamaiksi. Sieltä ei tule päästöjä, mutta silti niille lasketaan maksimipäästöt. Eli ennen kuin mitään lopullisia päätöksiä tehdään, tässä maassa pitää olla sen verran selkärankaa, että nämä laskelmat tarkistetaan, ja sitä var- tenhan tähän maa- ja metsätalousministeriön pääluokkaan on 200 000 euroa varattu nimen- omaan turvepeltotutkimukseen, että saamme tietää sieltä totuuden, mikä se oikea luku on. Aivan kuten edustaja Kalmari valiokunnan puheenjohtajana totesi typpi- ja fosforipääs- töistä vesistöihin, ja hänen esittämänsä luvut ovat täyttä totta, että kun syyllisiä etsitään, maatalous jostain syystä on aina ensimmäisenä se syyllinen. Kun se on kerran keksitty, sitä aina epäillään, vaikka tosiasiassa ollaan ihan muissa syissä, minkä tautta vesistöt rehevöi- tyvät.

Sitten tänä päivänä olemme olleet murheilla mielin Itä-Suomessa, kun Finnpulp-päätös tuli korkeimmasta hallinto-oikeudesta. Ymmärrän kyllä sen, että tuomioistuimet toimivat itsenäisinä, ja niin pitää ollakin, mutta on se kyllä aika kummallinen tilanne Suomessa, kun hallinto-oikeus lähtee tekemään päätöksiä siitä, minne teollisuutta tähän maahan sijoite- taan. Kuitenkin kyseinen laitos olisi aivan varmasti varustettu maailman nykyaikaisimmal-

la puhdistustekniikalla ja maailman parhaalla tekniikalla yleensä ja olisi tehnyt valtavaa tulosta. Sitten kun katsoo sen jälkeen, että jos annamme tästä maasta signaalia ulos, että tänne ei pidä rakentaa yhtään uutta tehdasta, niin se tarkoittaa, arvoisa puhemies, että jonain päivänä meidän nykyiset metsäteollisuusfirmat lähtevät täältä pois — kun kerran investointeja ei saa tehdä eikä nykyaikaistaa laitoksia, niin silloin lähdetään pois. Sama koski sitä Kajaanin Murtomäkeen suunnitteilla ollutta tuulivoimapuistoa. Muistaakseni yhdeksän tuulivoimalaa sinne piti tulla, mutta eipä tulekaan, kun korkein hallinto-oikeus veti senkin päälle ruksit ja nimenomaan suden takia. Minä en jaksa mitenkään ymmärtää, miten maaeläin voi vaivautua siitä, kun sadan metrin korkeudessa propelli pyörii. Täytyy olla kohtalaisen herkkähiipäinen hukka, joka siitä vaivautuu, ja sillähän tunnetusti on hyvät jalat — se 70 kilometriä yön aikana juoksee — eli jos ei seutu miellytä, niin siirtyköön vähän edemmäksi.

Tällaista tämä suomalainen politiikka on, että maaseudun elämän mahdollisuuksia supistetaan. Koko aikahan puhutaan biotaloudesta ja suomalaisten luonnonvarojen lisääytystä, jolla tämä maa nostetaan velan suosta ylös, koska se velka valitettavasti koko ajan kasvaa, ja jos emme sitä velkaa itse maksa, niin sen meidän lapsemme ja meidän lastemme lapset sitten maksavat. Pikkusen on mieli maassa näiden äsken mainittujen päätösten jälkeen, mutta ei pidä masentua. Meidän tässä talossa on pidettävä huoli siitä, että tämän maan investointipäätösten päätöksentekopaikka on Suomen eduskunta. Tämä menee aivan mahdottomiin, että se on tuomioistuin, joka päättää, minne teollisuuden laitokset sijoittuvat. Minne muuanne ne voivat sijoittua kuin sinne, missä raaka-aineet ovat? Muuta paikkaa en minä keksi.

19.44 Toimi Kankaanniemi ps: Herra puhemies! Lohdutan edustaja Hoskosta: meillä on vielä sen verran itsenäisyyttä jäljellä, että voimme säilyttää sen itsenäisyyden ja vähän sitä vahvistaakin.

Mutta muutamia haja-ajatuksia tuli kyllä näissä hyvissä puheenvuoroissa esille. Susipolitiikka on kyllä sellainen, että se puhuttaa niin paljon. Ei nyt meillä tuolla Keski-Suomessa ole erityistä hätää, mutta on käsittämätöntä, että siihen ei saada järkevyyttä. Susi kuuluu suomalaiseen luontoon, mutta vain tuonne erämaihin, ei kotipihoihin eikä kylille. Tässä täytyisi saada kyllä nopeasti selkeä suunnanmuutos.

Satovahinkoasiat tulivat tuossa edustaja Myllykoskelta hyvin esille, ja odotan kyllä, että hallitus nyt tekisi satovahinkokorvausjärjestelmän uudelleen. Sitä, mille pohjalle sen voi tehdä, täytyy selvittää. Meillä on täällä lausuma siitäkin, niin kuin on parikymmentä muutakin erittäin hyvää lausumaa tässä maa- ja metsätalousministeriön pääluokassa.

Sitten odotan, että nämä pääjohtaja Karhisen esittämät toimet ruokatalouden osalta saataisiin käyttöön ja vietäisiin eteenpäin.

Vielä neljäntenä asiana puurakentaminen: Sitä pitäisi voimakkaasti edistää. Me tuolla asunto- ja ympäristöjaostossa käsitelimme sitä hyvinkin vahvasti, mutta tässäkin yhteydessä se on syytä nostaa esille. Minun esittämäni pääkaupungin siirtäminen Helsingistä Jyväskylään ei saanut laajaa kannatusta, vaikka Helsinki on uppoamassa ilmastomuutoksen johdosta ilmeisesti meren alle tai veden varaan ja on muutoinkin täällä Itämeren turvattomalla alueella ja se olisi viisasta. Jyväskylä on kuitenkin Suomen puurakentamispääkaupunki, eli siellä on eniten puurakennuksia ja esimerkiksi puukerrostaloja rakennettu, ja kokemukset ovat hyvät. Hallituksen olisi syytä edistää sitä puurakentamista, ja nyt kun MAL-sopimus tulee Jyväskyläänkin, niin siinä kannattaisi antaa ylimääräistä tukea niin, että saa-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

taisiin tämä puurakentaminen oikein hyvään vauhtiin ja globaaliksi malliksi siitä, miten me ilmastopolitiikkaa harjoitamme viisaasti. Emme pelotellen tai ihmisiä kiusaten, vaan tarjoten hyviä mahdollisuuksia toimia sitä kautta ilmaston hyväksi.

19.47 Saara-Sofia Sirén kok: Arvoisa puhemies! Tässä nousivat esille nämä luvut liityen päästövähennyksiin maataloudessa, ja toden totta sanottakoon ihan ensimmäiseksi se, että ei ole tarkoituksenmukaista millään tavalla osoittaa syyttävällä sormella yhtään kehtään, vaan pikemminkin nämä ovat yhteisiä haasteita, joihin täytyy keksiä yhteisiä ratkaisuja. Nämä mainitsemani päästövähennyshaasteet maataloudessa liittyvät nimenomaan kasvihuonepäästöihin, ja näiden osalta päästövähennyksiä ei ole onnistuttu saavuttamaan 90-luvun jälkeen. Tämä kävi ilmi esimerkiksi Luken asiantuntijakuulemisissa budjetin käsittelyn yhteydessä, ja Tilastokeskus on näitä päästövähennyksiä kartoittanut hyvin pitkällä aikajanelalla. Tästä aikajanelasta puhuin ja siihen viittasin.

Fosforin ja typen osalta on totta, että on saatu vähennyksiä aikaiseksi, ja on todella monia viljelijöitä, jotka ovat tehneet ihan omaehtoisestikin isoja investointeja ja muutoksia omiin toimintatapoihinsa ihan sen vuoksi, että tehdään kestävä ja ympäristöystävällistä toimintaa siellä omalla tilalla, ja tästä heille ihan valtavan iso kiitos. Tämän salin ja tämän talon kulma tähän keskusteluun tulisikin olla se, millä tavalla me voisimme meidän käsissämme olevilla järjestelmillä ohjata ja tukea entistä paremmin sitä kestävä ja ympäristö- ja ilmastomyönteistä toimintaa, jota viljelijäyrittäjät tekevät. Fosforin ja typen osalta mainittakoon kuitenkin, että Suomella, ihan niin kuin muillakin mailla, on ollut haasteita päästä niihin päästövähennystavoitteisiin, joita esimerkiksi HELCOMin yhteistyössä on esitetty ja joihin olemme sitoutuneet. Tämäkin on yhteinen haaste.

Kaiken kaikkiaan maankäyttösektorilla tarvittaisiin kiireesti toimia ja poliittista ohjausta näiden toimien suuntaan, jos halutaan päästä niihin tavoitteisiin, joihin hallitus on sitoutunut omalta osaltaan ilmastonmuutokseen liittyen, luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysähtymiseen liittyen ja myös näihin vesistöekosysteemeihin liittyen. Esimerkiksi maaseutuohjelma on meille iso instrumentti, jota voimme käyttää. Sen suuruus on 8 miljardia euroa, ja tämä on merkittävästi suurempi summa kuin esimerkiksi Ruotsin vastaavalla ohjelmalla, lähes tuplaluku. Mutta tästä huolimatta meillä on haasteita, niin kannattavuuden kuin kestävyuden osalta. Oma viestini tähän keskusteluun onkin nimenomaan, että meidän pitäisi näitä järjestelmiä tarkalla silmällä ja korvalla yhdessä tarkastella, siis systeemitason uudistuksia.

19.50 Paula Werning sd: Arvoisa puhemies! On erittäin hyvä, että vaelluskalojen tilanne ja tarpeet on huomioitu. Tärkeää on, että vaellusesteitä on alettu purkamaan, patoja ohitetaan ja kutosoraikkoja kunnostetaan. Pääosa kalareiteistä toimii vain yhteen suuntaan. Turvallinen vaellus alas kasvualueille välttämätön edellytys kalojen leimaantumiselle vesistöön. Ilman yläjuoksulle leimaantuneita ja kutualueelle nousuhalukkaita emokaloja ei voi olla toimivaa luonnonkiertoa. Pidän puheenvuoron siksi, että haluan painottaa kalojen alasvaelluksen turvaamisen tärkeyttä. Meillä on hienoja vaelluskaloja, ja haluan, että tämä kalakanta on meillä myös jatkossakin.

19.51 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Pakko sanoa tässä, että näin lähiruokakerhon puheenjohtajana pidän erityisen tärkeänä, että me voimme edistää sitä koko toimintaa ja yhdistää siihen myös luomun. Jos me voimme paikallisia toimijoita ottaa mu-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

kaan, niin että hiilijalanjälki jää vähemmäksi, kun me otamme vain paikallisilta, niin kyllä se silloin on ihan koko ruokaketjun kannalta todella tärkeää. Sen takia tässä vielä haluan sanoa hyvää joulua ja ainakin hyvää uutta vuotta eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtajalle. Kiitoksia siitä työstä, minkä tämän kerhon perustamisen suhteen olette tehnyt.

Mennään lähiruualalla — me olemme siinä vaiheessa, että meillä on siihen mahdollisuus. Me tiedämme, että jos me haluamme markkinoida kansainvälisesti ruokaa, joka on Kiinassa kysyttyä, niin se tarkoittaa kotimaassa hintojen nousua siinä tiskissä, mutta jos se on lähellä tuotettua, niin minä ainakin olen euron enemmän valmis maksamaan.

19.52 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Meillä on käsittelyssä maa- ja metsätalousministeriön pääluokka, ja usein tämmöisessä tavanomaisessa keskustelussa tahtoo olla ymmärrys sen kaltainen, että se poliittinen viiteryhmä, jota minä tässä eduskunnassa edustan, ikään kuin ei arvostaisi tätä pääluokkaa. Kyse ei ole ainoastaan siitä, että ministerit tässä hienolla tavalla tervehtivät kansanedustajia joulutervehdyksissä ja toivovat, että kotimaista kinkkua olisi pöydässä — leikkisästi kävin tarkistamassa tuossa oman poliittisen ryhmäni tämmöisessä joulutilaisuudessa, mikä tuolla ylhäällä oli, että onko siellä kotimainen ruoka pöydässä, ja oli, vain sen kertoa teille — vaan siitä, että tässä on useita kohtia, joissa me kaikki joudumme arvostamaan maa- ja metsätaloutta ja sen toimivuutta suomalaisessa yhteiskunnassa.

Aivan ensimmäinen ja ihan perustavaa laatua oleva kysymys on tietysti huoltovarmuus, ja siinä mielessä elintarvikeomavaraisuuden varmistaminen pitkässä juoksussakin on välttämätöntä ja tarpeellista.

Toinen seikka: Suomi on poikkeuksellisen suuri maa pinta-alaltaan, ja on järkevää, että me pyrimme asuttamaan myöskin hajasijoitusalueita, harvaanasutumpia seutuja, ja on aivan selvä asia, että maa- ja metsätalous toimii tässä keskeisenä elintason tuottajana ja elinolosuhteiden ylläpitäjänä näillä alueilla, ja siinä suhteessa se on arvokasta työtä.

Myöskin edustaja Hoskonen omassa puheenvuorossaan viittasi työllisyysvaikutukseen: 300 000 työvuotta saadaan maatalouden piirissä työskenteleviltä, mikä sekin on arvokas panos suomalaiselle yhteiskunnalle.

Ja kyllä meidän nyt rehellisyyden nimissä on todettava myöskin se, että kotimainen ruoka on kuitenkin myöskin kansainvälisissä vertailuissa todettu puhtaimmaksi ja terveellimmäksi, ja tämäkin puoli on tässä huomioitava.

Siinä suhteessa tämä lähiruokakonsepti, josta me olemme paljon puhuneet, on järkevä, ja minäkin mielelläni tuen niitä ponnisteluja, että elintarvikkeita hankkiessamme nimenomaan pyrkisimme tässä suhteessa selkeästi kuluttamaan kotimaisia elintarvikkeita.

19.55 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa puhemies! Pari huomiota vielä maa- ja metsätalouspuolen budjetista jäi sanomatta:

Ensinnä tämä suurpetoasia:

Sinne on varattu nyt 8,85 miljoonaa euroa määrärahaa petovahinkokorvauksiin ja vielä niillä saatesanoilla, että korvausten pitäisi tulla nopeasti ja ajallaan ilman suurempia viiveitä. Sitä kyllä toivon, koska monet menetyksen kokeneet viljelijät ja metsästäjät ovat joutuneet kokemaan myös sen, että rahat viipyvät, ja se aiheuttaa juuri sitä vastarintaa, mikä tällä suurpetoasialla voidaan tuolla tavallisten ihmisten keskuudessa saavuttaa. Ei kanneta

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

vastuuta, kun kerran on suojeltu. Tämän takia meidän pitää tässä talossa pitää huoli siitä, että vahinkokorvaukset tulevat nopeasti.

Luin juuri tänä päivänä lehdestä, että Pohjois-Karjalassa on lähdössä liikkeelle poliisin ja erätarkastajan yhteispartio, joka valvoo salametsästystä. On sinänsä jo loukkaavaa, että maaseudun ihmisiä lähdetään valvomaan sitä varten, että muka tehtäisiin salametsästystä. Kyllähän tosiasia on se, että jokainen suomalainen ihminen ja jokainen metsästäjä tuntee oman vastuunsa ja riistaa hoidetaan, jahteja järjestetään, luontoa hoidetaan, haittaeläimiä poistetaan ja vieraslajeja poistetaan ihan niin kuin laki sanoo. Mutta se, että valtakunnan lehdistössä puhutaan avoimesti, että torjutaan salametsästystä, on aika raakaa tekstiä, jota en millään lailla voi hyväksyä. Ihmettelen myös sitä, että poliisi lähtee ihan tutkimaan erätarkastajien kanssa tätä tilannetta tuolla ikään kuin ajellen raiteilla.

Mutta mitäpä tapahtuu, kun se susilama pyörii pihassa? Minulle soitti pyhäinpäivän aamuna äiti itkien siitä, että kun hänen pieni poikansa joutuu kouluun lähtemään, niin laiturimella susilauma sillä hetkellä raatelee lampaita, ja pikkupoika menee siitä reppu selässä ohi koulutielle. Ei siihen poliisi tule, ei varmasti tule. Kun sinne soittaa, niin he sanovat, että teidän pitää tehdä ensin Tassu-tietokantaan siitä ilmoitus. Sen jälkeen, jos siellä Tassu-tietokannassa on riittävä määrä merkintöjä, voi saada poliisilta karkotusluvan. Kaksi kertaa yritetään karkottaa, ja sitten ehkä saa poistoluvan. Mutta Kuhmon tapauksessa viranomaisen perui hakemuksen siitä, saako sen poistoluvan, koska ei ollut varmuutta, mistä laumasta susi on.

Johan nyt on ihmeelliseksi tässä maassa tämä touhu mennyt, kun tavallisen suomalaisen perheen elämä sen ympärillä pyörii, että turvataan pienten lasten koulutie, niin etteivät sudet syö sitä pientä lasta tienvarresta. Kuinka moni teistä kansanedustajista lähettäisi oman lapsensa sinne koulutielle, kun susi on raatelemassa pellon reunassa olevaa lammasmaa juuri sillä hetkellä? [Kimmo Kiljunen: En menisi itsekkään!] Siinä poika käveli vain komeasti, kuule, kouluun ja oli äitilleen yrittänyt soittaa, mutta koska oli niin karnean kauhuissaan, niin eivät sormet totelleet ja puhelimeen ei saanut oikeaa numeroa. Täällä naureskellaan näille asioille ja suhtaudutaan hieman yliolkaisesti siihen, pitäisikö meidän jotain tehdä. Voi hyvänen aika! Mihin tämä Suomi on menossa? Susi on tärkeämpi kuin se pieni koululainen reppu selässä koulutiellä maaseudulla. Sitten sanotaan, että susi on uhanalainen. Susi ei ole uhanalainen. Se kuuluu Venäjän läntisen alueen populaatioon, missä on noin 50 000 sutta, mutta se pieni poika tai tyttö koulutiellä on varmasti joka hetki hengenvaarassa.

Minua ottaa sydäimestä tämä tilanne joka päivä, kun minä kuulen näitä viestejä. Tein siitä kantelun oikeusasiamiehelle, ja pahoin pelkään, että sieltä tulee taas tällainen puolivillainen ratkaisu, että koettakaa kestää ja tehkää ilmoituksia Tassu-järjestelmään. Kyllä poliisi lähtee tutkimaan mahdollista salametsästystä mutta koskaan ei tule sen pienen lapsen avuksi vahtimaan hänen koulutietään.

Missä tämän yhteiskunnan arvomaailma on, kysyn vain. Haluammeko me, että ensimmäinen uhri tulee? Se pieni poika tai tyttö siellä koulutiellä suden raadellessa lammasta on joka hetki hengenvaarassa. Se on ihan puhdasta tuuria, että siinäkin tapauksessa ei sitä uhria syntynyt. Kyllä tämä suomalainen arvomaailma on jotain aivan uskomatonta.

Sitten puhutaan Euroopan unionin direktiivin uhanalaisista lajeista. Mikä uhanalainen laji on 50 000 suden populaatioon kuuluva pienen läntisen nurkkauksen eli Suomen susipopulaatio, joka väitetään olevan jotain muuta? Kannattaisiko meidän joskus puhua asiat niin kuin ne oikeasti ovat? Kyllä minä olen tästä niin suuresti pettynyt ja sydämelläni kan-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

nan sitä takkaa, miten sille pienelle lapselle käy. Täällä me viisastelemme, onko susi uhanalainen. Voi hyvänen aika!

Minä toivon, arvoisat Suomen kansanedustajat ja Suomen eduskunta, että tähän puututaan oikeasti. Mitä me sitten teemme, kun se ensimmäinen lapsiuhri on tapahtunut? Kuka sinne hautajaisiin menee seppelleenlaskuun? Onkohan vapaaehtoisia? Jos semmoisia sattuu olemaan, niin pankaa nyt nimi paperiin, että ilmoittaudutte sitten. Tämä on jotain aivan käsittämätöntä, mitä minä en ikinä voi hyväksyä. Se on minulle ihan se ja sama, miten minulle seuraavissa vaaleissa käy, mutta se pieni lapsi on se asia, jonka puolesta minä pelkään, ja sitä minä en millään jaksa ymmärtää, että täällä tämmöistä veivaamista tehdään. Miettikää vähän!

20.00 Saara-Sofia Sirén kok: Arvoisa puhemies! Täällä useampikin edellinen puhuja puhui kaloista, ja joulupöytänsänsä kalat tietenkin kuuluvat. Oli myös erinomainen huomio, taisi olla edustaja Myllykoskelta, joka sanoi tästä, että suomalaiset syövät turhan vähän suomalaista kalaa, etenkin luonnonkalaa, jota on turhan heikosti saatavillakin. Sen sijaan, jos marketin kalatiskillä valikoimaa katsoo, norjalaista kasvatettua lohta on turhankin hyvin saatavilla, ja olisi kyllä suotavaa, että se kotimainen kala saisi enemmän jalansijaa.

Viime kaudella tein itse asiassa avauksen siitä, että kalastusmatkailun potentiaalia tulisi kartoittaa paremmin ja Suomen vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategia päivittää. Oli iloinen asia, että viime kaudella maa- ja metsätalousministeriö toteutti tämän päivityksen. Tämä strategiatyö on nyt päivitetty, ja uskon, että varmasti hallitus nyt edistää vapaa-ajan kalastusta tämän strategian mukaisesti. Se olisi oikein toivottavaa.

Kalatalouden hyödyntäminen kuitenkin edellyttää sitä, että sitä kalaa olisi saatavilla, ja sen takia kestävä kalapolitiikka on niin tärkeää, niin meidän luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta kuin myös esimerkiksi kalastusmatkailupotentiaalin näkökulmasta. Ilolla olen tervehtinyt niitä määrärahalisäyksiä, joita hallitus on tehnyt tähän suuntaan vaelluskaloille, ja on ollut keskustelua myöskin näitten vaellusesteiden purkamisesta. Opposition suunnalta täysi tuki tällaiselle kestävä kalastuksen ja vaelluskalojen paremman tilan edistämiseksi.

20.02 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Haluan tässä ensiksi edustaja Hoskoselle sanoa, että itsellenikin tämä susikannan uusi hoitosuunnitelma, joka tähtää vahinkojen ennaltaehkäisyyn ja susien parempaan sietämiseen, oli kyllä pöyristyttävää luettavaa, ja itsekin kannan sitä huolta, mitä hänkin, että susista voi olla oikeasti vaaraa myös ihmisille, erityisesti pienille lapsille, jos niiden kanta käy liian suureksi.

Itse asiassa se, minkä takia pyysin tämän puheenvuoron, oli nimenomaan kotimaisen kalan saatavuuden takia. Edustaja Kalmari nosti esille, että kotimaisen kalan saatavuus on huono ja sitä käytetään vähemmän kuin aiemmin. Ongelma on tosiaan usein se, että ei sitä edes saa kaupoista, tai jos sitä saa, niin se on erittäin korkeasti hinnoiteltua. Sitten samaan aikaan sitä pitäisi kuitenkin syödä — ravintosuositukset ovat, että pitäisi käyttää kalaa. On monille perheille ihan rahallinen kysymys, kuinka usein kalaa voi käyttää ja syödä, tai sitten se on sitä norjalaista lohta tai jopa kauempaa tuotua lohta tai muuta kalaa, jopa Vietnammista saakka. Samoin tämä aiheuttaa haasteen myöskin julkisille ruuanjärjestäjille, kouluille ja päiväkodeille, joitten pitäisi hyvin kustannustehokkaasti saada ruokaa tuotettua — kotimainen kala on valitettavan kallista myös niille hankkijoille. Se, millä tavalla pystyt-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

täisiin parantamaan kalankasvatuksen olosuhteita ja edellytyksiä kotimaassa, on aivan ensiarvoisen tärkeä kysymys.

20.04 Janne Heikkinen kok: Arvoisa puhemies! Kalakeskustelu inspiroi pitämään tämän puheen. Kemijoki oli aikanaan Suomen mahtavin lohijoki, joka tunnettiin erittäin suurista saaliistaan ja puhtaasta luonnostaan. Sittemmin joki valjastettiin sähköntuotantotar-koitukseen kasvavaa energiankysyntää tyydyttämään. Kemijoen alkuperäinen lohikanta kuitenkin kuoli tämän seurauksena sukupuuttoon. Valtionyhtiö Kemijoki Oy on vaelluskalojen näkökulmasta käytännössä miinoittanut joen lukuisilla padoillaan. Vain noin 50 ki-lometrin osuus Sierilän paikkeilla virtaa enää vapaana.

Suomen vesienhoito on voimalaitoskäytössä olevissa joissa kaiken kaikkiaan retuperäl-lä. Erityisen kyseenalaista on, että vesivoiman lisärakentamista ajaa yhtiö, joka ei ole vuo-sikymmenten aikana saanut rakennettua vaelluskaloille kulkuväyliä velvoitteista huoli-matta. Patojen yhteyteen olisi mahdollista rakentaa luonnonmukaiset kalatiet, mutta tahto puuttuu, koska oikeanlaiset kannustimet luonnon turmelemisen ehkäisemiseksi puuttuvat. Niin sanotun aiheuttaja maksaa -periaatteen tulisi olla kantava periaate. Vesienhoidon ja kalakantojen suojelun kunnianhimoa tulee lisätä.

Arvoisa puhemies! Tämä Rinteen ja Marinin hallituksen linja on ohjelmassaan sisällyt-tänyt erinomaiset kirjaukset kalapolitiikan kunnianhimon lisäämiseksi. Kirjaukset ovat kuitenkin vain sanoja niin kauan kuin ne eivät näy teoissa. Tekojen ja sanojen välinen ris-tiriita on valitettavasti huutava. Edellisen hallituksen omistajaohjausministeri Sirpa Paa-tero linjasi vielä tänä kesänä, etteivät Sierilän padon rakentaminen ja hallituksen kalastus-politiikka ole ristiriidassa. Patoa Sierilään suunnittelee Kemijoki Oy, joka on valtionyhtiö. Onko millään kirjauksella enää mitään väliä, jos kaikki ne joustavat aina, kun jokin intres-siryhmä näin haluaa? Voisiko Marinin hallitus nyt oikaista tämän edellisen hallituksen vir-heen?

Arvoisa puhemies! Vesilaki tulee uudistaa siten, että vesivoimaloiden kalakannoille ja kalastukselle aiheuttamat haitat kompensoidaan. Lakimuutoksen tulee myös velvoittaa ra-kentamaan kalatiet, jos patoamisesta on syntynyt ongelma uhanalaisille kalakannoille. Hallituksen tulee myös ottaa tavoitteeksi pienvesivoimaloiden — eli alle 5 megawattia — toiminnan hallittu alasajo aloittaen minivesivoimaa tuottavista laitoksista.

Arvoisa puhemies! Pohjois-Suomen toivo lepää matkailuelinkeinossa. Meillä on myös velvollisuus jättää isänmaamme luonto paremmassa kunnossa jälkipolville kuin sen itse saimme. Sierilän patoa ei tule rakentaa ja vaelluskalaväylien rakentaminen tulee ulottaa kaikkiin Kemijoen patoihin.

20.07 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa puhemies! Susi ei todellakaan ole globaalissa tarkastelussa uhanalainen laji, mutta kun Euroopan unioni katsoo, että unionin alueella täy-tyy olla tietty määrä susia, niin kuin muitakin lajeja, ja EU:n alueella susien määrä on ra-jallinen — niitä on vain muutamassa maassa — niin siksi se on näin tiukasti EU:n suoje-luksessa, ja se muutos pitäisi saada siellä aikaiseksi, että me voisimme pitää järkevää susi-politiikkaa. Olen ajatellutkin, että kun Suomen EU-puheenjohtajuuskausi nyt päättyy, niin hallitus voisi lahjoittaa yhden susilauman Brysseliin EU:lle, niin saisivat tuntea sen siellä — ja miksei voisi Helsingin keskuspuistoonkin tuoda pari laumaa, niin näkisivät täälläkin ihmiset, miltä se tuntuu.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Herra puhemies! Minulla on täällä huomenna äänestykseen tuleva esitys 24: lisäys 200 000 euroa mustasotilaskärpästen ja hiilen dronentamisen tutkimustoimintaan Saarijärvellä toimivassa Biotalousinstituutissa. Mustasotilaskärpänen on hyvin mielenkiintoinen pieni eliö. Sen toukat ahmivat lähes mitä tahansa. Ne syövät homemyrkkystä, ongelmajätteitä, lääkkeitä, eivätkä kerää raskasmetalleja itseensä, sillä niiden elimistö puhdistaa ne tehokkaasti. Niitä voidaan siis käyttää jätteiden hävittämisessä todella tehokkaasti, ja sitten nämä toukat ja kotilot voidaan käyttää eläin- ja kalarehuina. Näissä mustasotilaskärpästen toukissa on paljon rasvaa ja proteiinia, jolloin ne ovat sitäkin kautta hyvää biopolttoaineen valmistusainetta. Eli mielenkiintoinen asia, ja kun olin yhteydessä tuonne Saarijärven Biotalousinstituuttiin, he olivat hyvin iloisia, että tähän asiaan kiinnitetään huomiota. Olisi hienoa, jos eduskunta antaisi tämän 200 000 tämän tarkoituksen viemiseen eteenpäin. Se on äärettömän mielenkiintoista. Tällaista me tarvitsemme. Samaten tuo hiilen dronentaminen, jota siellä tehdään, eli dronentamisen kautta tutkitaan hiilipitoisuuksia. Sitä nyt en osaa selittää sen tarkemmin, se on niin korkeaa tiedettä jo, että ei meikäläisen järki riitä. Tällaisia pieniä mutta erittäin arvokkaita kohteita meidän pitäisi täällä rahoittaa eikä pitäytyä ehkä aina niissä samoissa vanhoissa, niin kuin näissä mietinnöissä usein on.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Arvoisat edustajat! Totean vain, että meillä on oikeusministeriön hallinnonalan pääluokka käsittelemättä vielä, ja tiedän, että on useampia edustajia, jotka odottavat tähän keskusteluun pääsemistä. Että millään tavalla rajoittamatta kenenkään puheoikeutta vain totean tämän.

20.10 Kimmo Kiljunen sd: Arvostan, puhemies, että te ette rajoita puheoikeutta. — Tässä kohdassa edustaja Hoskosen puheenvuoro susikannasta pakottaa kysymään enemmän ymmärtääkseni kuin haastaakseni. Olen ymmärtänyt, että Metsähallituksen luokituksissa susi luokitellaan erittäin uhanalaiseksi lajiksi yhdessä ahman kanssa. Nämä ovat ainoita suurpetoja Suomessa, jotka on todettu erittäin uhanalaisiksi. Tätähän tarkastellaan joka vuosi, ja tämä erittäin uhanalaisuus tässä on tämän vuoden arvio, jos olen ymmärtänyt oikein. Arvioiden mukaan Suomessa on 250 lisääntymiskykyistä sutta, ja populaatio on vähentymässä. Siinä mielessä se uhanalaisuus liittyy siihen, että se olisi sukupuuttoon kuolemassa Suomesta, häviämässä kokonaan. Tämä olisi ilmeisesti se faktuaalinen pohja tässä taustalla.

Minä en lainkaan halua aliarvioida niitä pelkotiloja, joita suden läsnäolo ja läheisyys aiheuttaa, kuten nyt kerroitte tästä pikkulapsesta, joka liikkuu tilanteessa, jossa susia on lähellä — aikuinenkin, joka siinä liikkuisi, kokisi huolta, kun ei tiedä, kuinka se susi käyttäytyy — mutta haluaisin myöskin kysyä teiltä, edustaja Hoskonen, vaikka puhemies tässä halusikin, että tämä keskustelu pitäisi osata jo lopettaa johonkin vaiheeseen: onko meillä esimerkkejä siitä viime vuosilta, että susi olisi aidosti käynyt ihmisen kimppuun ja aiheuttanut henkilövahinkoja? Halusin ihan tätä kysyä, koska pelko on pelko, ja meillä on monenlaisia pelkoja erilaisiin asioihin, mutta miten tämä faktuaalinen pohja tässä asiassa on?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Hoskonen, vastaus tähän kysymykseen.

20.12 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia puheenvuorosta. — On ollut monia läheltä piti -tilanteita, jolloin susi on ollut lapsen lähellä,

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

mutta siinä on sattunut juuri sillä hetkellä aikuinen olemaan. En edes halua kuvitella, mitä olisi tapahtunut, jos ei se aikuinen ihminen olisi tullut paikalle omalla autollaan sillä hetkellä. Näitä tilanteita on todella paljon.

Nämä Metsähallituksen puheet, erätarkastajien ja muiden tiedemiesten puheet, että se on uhanalainen — eiväthän ne pidä paikkaansa. Jo pelkästään viime syksynä tekemäni tutkimuksen mukaan Ilomantsin, Lieksan, Nurmeksen, Juuan, Valtimon ja Kuhmon alueella on vähintään 150 sutta, ja koko Suomen susipopulaatio on 250. Jokainen järkevä ihminen tietää, että Luonnonvarakeskuksen tiedot ovat äärimmäisen vääristeltäviä. Ja he eivät salli sitä metsästäjien yhdessä tekemää lumijälkitutkimusta, jossa tämä paljastuisi. Ymmärrätte syyn. Kyllä sieltä selityksiä minä olen kuullut aivan väsymiseen asti. Mutta, arvoisat Suomen kansan edustajat, muistakaa, hyvät ystävät: se ei ole uhanalainen. 50 000 sutta on siinä populaatiossa, ja me olemme se pikkunen nurkka siellä läntisessä nurkassa ja sillä sipuli. Se ei ikinä kuole sukupuuttoon. Se on selvä asia. Me emme saa sitä tehtyä edes. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt tehdään sillä tavalla, että mennään eteenpäin.

20.13 Anne Kalmari kesk: Herra puhemies! Todellakin tähän keskusteluun voi palata myöhemmin, mutta mitä tulee tähän suden uhanalaisuuteen, niin viime hallituskaudella ensimmäistä kertaa tämä eduskunta enemmistöllä hyväksyi sen, että koetamme siirtää suden sieltä uhanalaisten luokasta tiukasti silmällä pidettäviin, ja meillä täytyi tietysti olla faktojen perusteet, että pystyimme näin valiokunnassa tekemään. Katsoimme, että suden populaatio on yhteydessä Venäjän populaatioon, kun sieltä koko ajan rajan yli tulee. Osa suomalaisista tutkijoista on sitä mieltä, että tätä vaihtoa ei tapahdu, mutta mielestäni esimerkiksi se dna-aineisto, jossa hajonta, heteroosi, oli Suomen kohdalla suurempi kuin Venäjän populaatiossa, osoittaa sen, että pakko on vaihtoa olla. Jos on 250 yksilön populaatio, on se vaikka suomenhevosta tai mitä, niin se heteroosi on hyvin pieni. Olemme vahvasti sitä mieltä, että sitä vaihtoa on. Totta kai silmillä sitä väki siellä itärajalla näkeekin, mutta tämä on niin kuin tieteellinen näyttö valiokuntamme näkökulmasta sille. En enempää tähän susikeskusteluun halua mennä.

Sen sijaan vielä tuohon metsäteemaan sillä tavalla, että haluaisin, että aina kun eduskunnassa käydään tätä metsienkäyttökeskustelua, niin nähtäisiin myös se merkittävä asia, että aina kun metsäteollisuuden investointeja jossain maassa on, niin se luo tällaisen yllykkeen, insentiivin, kasvattaa sitä metsää. Itse asiassa jos mietimme niitä maita, missä metsäkatoa eniten on, niin siellähän juuri metsällä ei ole mitään arvoa. Silloin metsä kannattaa vaikka vetäistä pelloksi tai sen voi tuhota tuosta vain polttamalla, kun ei sillä ole arvoa. Mutta Suomessa, missä metsäteollisuuden investointeja on ja metsää on aina kestävästi käytetty — meillähän on metsien inventointi ja Metsäkeskuksen laatimat kestävä metsänhakuun suositukset olleet kautta aikain — meillä on insentiivi kasvattaa sitä metsää ja meillä jokaisen kaadetun puun tilalle istutetaan neljä puuta.

Se, mistä olen erittäin mielissäni, on se, että nyt niitä täällä esimerkiksi edustaja Holopaisen kaipaamia investointeja nimenomaan uusiin tuotteisiin on ruvennut tulemaan. Meidänkin maakunnassamme toteutuu nyt aika pian se minun unelmani, että Anne voisi mentyä mekossa tulla tänne eduskuntaan edustamaan. On komposiittia, ja sekin on oikeastaan jo aika arkipäiväinen tuote, kohtuullisen huokeahintainen, mutta sen lisäksi eristekuituja ja

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

monenlaista aina silmän verkkokalvoa myöten tehdään puupohjaisesti. Mielestäni tämä on juuri sitä kehitystä, mitä pitää tehdä sen puurakentamisen ohella. Puukerrostalon päästöt-hän ovat 40 prosenttia pienemmät kuin betonikerrostalon, ja uskon, että meillä kaikilla on yhteinen tahtotila myös tätä kehittää.

Kiitän hyvistä keskustelusta ja lupaan, että en enää ota mitään kokoomapuheenvuoroa. Ajattelin, että aika loppuvaiheessa sen pidän, mutta nyt päätän omalta osaltani tämän hy-vän keskustelun. Kiitoksia. Nämä on tallennettu omiinkin papereihini ja aivokoppaani, että sitten siellä valiokunnassa näitä asioita voi eteenpäin viedä.

Vielä Sirénille toteaisin, että nyt olemme jo paljon lähempänä toisiamme, vaikka kyllä ilmastopäästöjäkin 3 prosenttia siellä maatalouden puolella vähennettiin. [Puhemies ko-puttaa] Olisi hyvä, jos asenne meillä kaikilla olisi juuri tämäntyyppinen, että emme syy-listä maa- ja metsätaloussektoria vaan kannustamme vielä uusille kierroksille. [Puhemies: Kiitoksia!] Voitte kuvitella, miltä siellä sektorilla on tuntunut tässä vaiheessa kun pelkkää negatiivista tulee, koko ajan lunta tupaan.

20.17 Saara-Sofia Sirén kok: Arvoisa puhemies! Juuri näin rakentavalla otteella ja ke-tään syyllistämättä ne ratkaisut tältä toimialalta tai näiltä toimialoilta löytyvät.

Edustaja Heikkinen piti erinomaisen puheenvuoron tästä Sierilän padosta, ja siihen on hyvin helppo yhtyä. Toivoisi, että hallitus kuulisi tätäkin viestiä ja pohtisi vesilain avaa-mista näitten vaelluskalakantojen elpymistä edistääkseen. Todellakin näitä vanhoja kalata-lousvelvoitteita on tarpeen katsoa uudestaan.

Mutta tähän loppuun vielä kehu hallitukselle siitä, että biokaasun potentiaali on nyt vah-vasti esillä niin hallitusohjelmassa kuin myös tässä budjettiesityksessä. Biokaasun käyt-töön liikenteessä liittyy valtavasti potentiaalia, ehkä erityisesti siellä raskaan liikenteen puolella mutta myös henkilöliikenteessä. Itsekin olen tässä jo pari vuotta biokaasuautolla ajanut. Kotimainen polttoaine, joka pohjautuu kiertotalouteen, on hieno mahdollisuus Suo-melle ja hieno mahdollisuus myös vähentää päästöjä. Ymmärtääkseni nyt tässä budjettiesi-tyksessä biokaasuohjelman mukainen toiminta kohdistuu erityisesti investointitukiiin. Se on oikein positiivinen asia, ja sitäkin varmasti tarvitaan, mutta ihan samalla tavalla tarvi-taan rakenteellista kiertotalousajattelua myös syvemmin siihen, millä tavalla pystytään hyödyntämään esimerkiksi eläintalouden lantoja nykyistä paremmin ja korvaamaan neit-seellisiä ja uusiutumattomia raaka-aineita orgaanisissa lannoitteissa. Tämä on iso, laaja ko-konaisuus, josta on aivan mahdollisesti paljon hyötyjä saatavissa irti niihin isoihin ympä-ristö- ja ilmastohaasteisiin, joita meillä edessämme on.

Myös omasta puolestani oikein lämpimät kiitokset tästä keskustelusta. Jatketaan raken-tavalla otteella näiden yhteisten teemojen parissa sitten ensi vuoden puolella. Oikein hy-vää joulua kaikille!

20.20 Janne Heikkinen kok: Arvoisa puhemies! Tämä susikeskustelu toi mieleeni sen, että moni maatalouselinkeinoa säätelevä laki on luonteeltaan melkoinen susi. Siitä tuli mieleeni puhua myös vähän ruuantuotannosta ja siihen liittyvästä lainsäädännöstä vielä tässä kohtaa.

Ruuantuotannon kestävänsä tulevaisuuden kannalta on olennaista, että maataloutemme kannattavuus ja tuottavuus kasvaisivat. Mitä parempi on tuotteesta saatava hinta, sitä ter-veempi ja elinvoimaisempi markkinaympäristö alalle sen seurauksena syntyy. Pidän tär-keänä sitä, että maataloustukia maksettaessa keskitytään aitoon tuotantoon eikä minkään-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

laiseen näennäisviljelyyn, ja tältä osin valvontajärjestelmää tulee asiassa vielä edelleen kehittää.

Arvoisa puhemies! Maatalouselinkeinon hallinnollista byrokratiataakkaa tulee myös keventää. Keskeistä on se, että norminpurkutalkoot jatkuisivat niin maatalouselinkeinon ympärillä kuin myös muualla yhteiskunnassa. Valitettavasti Rinteen—Marinin hallitus ei ole ollut halukas jatkamaan Sipilän hallituksen aloittamaa mainiota norminpurkutyötä. Toivoisin ja vetoaisinkin, että keskustavaikuttajat hallituksen sisällä voisivat pitää sen jatkumisesta huolta myös nykyisin.

Arvoisa puhemies! Suomalaisesta maataloustuotannosta on tehtävä yrittäjämäisempää ja houkuttelevampaa erityisesti nuorille toimijoille. Tähän liittyy myös sukupolvenvaihdoksien helpottaminen, ja näkisin, että perintöveron poistaminen ja korvaaminen luovutusvoittoverolla olisi askelia oikeaan suuntaan.

20.21 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! En halua yhtään pitkittää tämän asian käsittelyä, mutta halusin yhden asian tarkentaa, kahdella lauseella oikeastaan, joka liittyy tieteelliseen näyttöön siitä, mikä on Venäjän suuremman susikannan ja Suomen pienen susikannan välinen suhde ja onko siinä vuorovaikutusta. Siitä voi olla erilaisia arvioita, mutta mitä minä olen ymmärtänyt kirjallisuudesta tässä kohdassa, niin tieteellinen näyttö on ollut se, että suomalainen pieni susikanta on taipuvainen vähenemään Venäjän suuntaan enemmän kuin että sieltä tulisi susia tänne suuntaan. Miksi? Siksi, että se suurin tekijä, joka vähentää susikantaa ja mikä aiheuttaa sen uhanalaisuuden Suomessa, on pyynti, ja pyynti on Suomessa aidosti tehokkaampaa kuin Karjalan ikimetsissä ja tuolla rajan toisella puolella. Tästä syystä sudet ovat taipuvaisempia siirtymään enemmän Venäjän puolelle kuin tulemaan tänne. Tämä on ilmeisesti se peruste, jota on käytetty, mutta tieteellinen näyttö kyllä puhuisi, että se liike olisi enemmän toiseen suuntaan kuin toiseen suuntaan. Mutta kuunnelkaa asiantuntijoita.

20.22 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa puhemies! On jälleen koittanut se aika budjettiviikola maa- ja metsätalousministeriön pääluokassa, että täällä salissa on tähän asti puhuttu jo kaloista ja susista ja taitaa olla karpäsetkin mainittu mutta yksi puuttuu, ja on kutun eli vuoden aika saapua tänne huolen ja ilon aiheeksemme.

Tiedoksi kaikille meille ensikertalaisille budjettikeskustelijoille, että kysehän on vuosikymmenten perinteestä, jonka jo vuonna 83 aloitti nykyisestä Sastamalasta Pirkanmaalta kotoisin oleva SDP:n kansanedustaja Timo Roos. Ensinnäkin tervehdin ilolla ja syvään nöyryyteen kumartuen sekä pirkanmaalaisella ylpeydellä tätä arvokasta tehtävää. Tosin pitkäaikainen puhemies, keskustan Mikko Pesälä totesi aikoinaan kuttupuheen aikana, että kutusta ei tosin ole kiinnostunut muu kuin pukki, mutta kaikenlaiset sananmuunnokset olen kuitenkin jättänyt tällä kertaa pois.

Selailin vähän aikaisempia puheita, jotta ymmärtäisin hieman syvällisemmin, mistä tässä kuttuisassa perinteessä on kyse, ja vähän tuli tunne, että mitä lähempänä ollaan budjettiviikon viimeisiä hetkiä, sitä kutumpaa asiaa jo puhujat ja edustajat alkavat kyllä kaipaamaan. Piti ihan kerrata, mistä tässä on kyse, kun lähdetään sieltä vuohesta, vuohipukista, kilipukista, kutusta liikkeelle, etteivät mene myöskään ihan sukupuolet sekaisin. Ehkä tässä talossa kuitenkin meille kaikille tutuin on se syntipukki, ja täällä tänäänkin on aika lailla oltu sarvet vastakkain, mutta ajattelin kuitenkin jättää nämä asiat sivuun.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Istun tuolla suuressa valiokunnassa, ja täällä on moneen otteeseen harmiteltu sitä, että EU:n alkuaikoina kutuillekin oli oma tukensa maatalousbudjetissa kansallisissa tukiratkaisuissa, oma pääluokka kuttujen kansalliselle tuelle. Nythän tällaista ei enää ole, mutta kuten tiedätte, viime aikoina, viime viikkoina olemme käyneet kiivasta keskustelua ja neuvotteluja EU:n tulevasta rahoituskehysneuvotteluissa erityisesti maatalouden osalta, uskallan silti esittää, että voisiko Suomi ja pirkanmaalainen pääministeri Marin tässä joulunpyhinä viime metreillä selvittää, josko EU:n budjettipohjan repisi sittenkin vielä auki ja sinne saataisiin oma kohta tämän elinvoimaisen kotieläimen parhaaksi. Onhan täällä aiempina vuosina monenlaisia kuttuinnovaatioita väläytelty ilmoille, joten ehkä myöskin EU:n kilpailukyky- ja innovaatorahoituksesta tai strategisten investointien rahoituksesta löytyisi jonkinlainen toimintalinja tukemaan kutun hyvää tulevaisuutta. Pelkään vain tosin, että siellä ovat monet Etelä-Euroopan pukit kaalimaan vartijoina eikä tämä ole niin helppoa neuvotella.

Arvoisa puhemies! Minulla on viestiä myöskin maan hallitukselle. Viime vuosina on kutun viisaudesta haettu ratkaisua polttaviin poliittisiin ja muihin elämän umpisolmuihin. Sinänsä olen huolissani, kun kutun elinikä on tunnetusti noin kymmenen vuotta ja vanhimmat ja viisaimmat yksilöt elävät jopa 20 vuotta, että moni kuttu on jo kuollut sotea odotellessa, on siirtynyt vehreämmille nurmimaille.

Mutta en minä hae syntipukkia, minä haen toivonkipinöitä, ja samanlaisia toivonkipinöitä haluaisin myöskin välittää pääkaupunkimme päättäjille. Tässä taannoin käytiin niin kutsuttua maitosotaa, jossa Helsingin kaupunginvaltuusto päätti puolittaa liha- ja maitotuotteiden kulutuksen kaupungissa vain muutaman vuoden varoajalla, ja olenkin ajatellut, että se voisi olla monelle kuttutilalliselle mahdollisuus. Sanotaankin, että kuttu on köyhän miehen lehmä. Maitoakin lypsää viitisen litraa päivässä. Uskon, että voisimme pormestari Vapaavuoren kanssa painaa asiat villaisella ja ottaa kutunmaidon käyttöön korvikkeena.

Aivan lopuksi, arvoisa puhemies: Ei tule kuttua ilman pukkia, ja niin kuin tiedetään, tämä vuosi on jo ollut todellinen Pukin vuosi. Suomi taisteli tiensä ensimmäistä kertaa historiassa EM-kisoihin. Uskon, että ensi vuosi on todellinen mahdollisuus jokaiselle pukille. Toivonkin koko heimon puolesta varsinaista pukkihuumaa ympäri Suomen. Uskon, että osaltaan se pukkihuuma lisää myös kuttuhuumaa, ja tilastoista se jo näkyy: kuttujen määrä on Suomessa kasvussa.

Näin loppuun, arvoisa puhemies, haluan kiittää hallitusta, edustajakollegoita, puhemiesthistä, virkamiehiä ja koko eduskunnan väkeä kuluneesta tapahtumarikkaasta vuodesta. Toivotan kaikille rauhallista joulua. Tulkoon pukka kaikkien kotiin!

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia, arvoisa edustaja Ovaska, tästä monivivahteisesta ja tunteita herättävästä puheesta.

Yleiskeskustelu päättyi ja pääluokan käsittely keskeytettiin.

2.9. Pääluokka 25 Oikeusministeriön hallinnonala

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Esitellään oikeusministeriötä koskeva pääluokka 25. Pääluokan yleiskeskusteluun varataan tässä yhteydessä 45 minuuttia.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Keskustelu

17.48 **Tarja Filatov sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valiokunta toteaa, että talousarvioesitykseen sisältyy oikeusministeriön hallinnonalalla useita myönteisiä ja tärkeitä määrärahalisäyksiä ja ne parantavat hallinnonalan toimintaedellytyksiä. Niistä voisi nostaa esiin rikosvastuun toteutumisen parantamisen ja rikosprosessin käsittelyaikojen lyhentämisen, johon on ehdotettu 5,2 miljoonan vuotuista lisärahoitusta, ja niiden lisäksi täällä on myös muita toimia. Esimerkiksi vuositasolla tulee 2,5 miljoonaa määrärahaa, joka osoitetaan väkivalta- ja seksuaalirikosten ennaltaehkäisyyn ja nuorten rikoksentekijöiden auttamiseen. Tässä tavoitteena on tietenkin se, että pystyisimme uusintarikollisuutta ehkäisemään.

Valiokunnassa keskusteltiin paljon, ja mietintöönkin todettiin se, että sinänsä nämä lisäraharesurssit tulevat tarpeeseen ja ne ensi vuotta helpottavat. Mutta kun täällä pohjalla on nämä JTS-säästöt, miljardin säästöt, niin nämä lisärähat ikään kuin ensi vuonna korvaavat näitä säästöjä, mutta sitten tulevana vuosina elämme vähän riskipitoisemmissa tilanteissa, joissa monessa kohtaa rahoitus menee alaspäin. Totesimme, että tätä asiaa on tarkkaan seurattava ja katsottava, että kuitenkin hallinto pystyy toimimaan. Se on oikeusvaltioperiaatteen mukaista, ja varsinkin kun toimiala on hyvin henkilöstöpainotteinen.

Jos muutamia asioita täältä nostaa esiin, niin yksi toinen huoli liittyi siihen, että kun poliisin määrärahat nousevat, se tietysti tarkoittaa sitä, että tulee enemmän keisseyä myös prosesseihin, ja kun oikeusministeriön hallinnonalan resurssit pitkällä aikavälillä menevät alaspäin, niin siitä saattaa syntyä pullonkauloja. Ei ole tavallaan järkevää tässä kokonaisuudessa nostaa vain yhtä rahoitusosuutta, jos sitten se loppupää jää ikään kuin hoitamatta. Valiokunta piti välttämättömänä, että Aipa-hanketta viedään eteenpäin, ja oli myös huolestunut sen resursseista, mutta on tärkeätä, että nämä säästövelvoitteet ja resurssitarpeet arvioidaan ja pidetään huoli siitä, että oikeusturva varmistuu.

Jos täältä nostaisi joitakin osioita:

0.3 Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot: Siellä on kahden vuoden siirtomääräraha, ja on myönteistä, että siihen liittyy tämä naisiin kohdistuvan väkivallan raportoinnin valmistelu — mihin itse asiassa ministeri taisi tuossa kyselytunnillakin viitata — ja ihmisoikeuksien raportointiin ja ongelmiin puuttumiseen 100 000 euron lisärahoitus. Myös tietosuojavaltuutetun resursseja lisätään. Sitä pidettiin hyvänä asiana, koska tietosuojavaltuutetun toiminta on muuttunut. Hänelle on tullut lisää tehtäviä. Tiedusteluvaltuutettu on nyt uusi elin, ja hänen toimistoonsa on tullut resursseja, ja sitä pitää seurata, koska me emme itse asiassa tiedä, millaiseksi tämä tiedusteluvaltuutetun toiminta tulee, ja valiokuntakin on eduskunnassa uusi. Valiokunta on myös tyytyväinen siitä, että talousarvioesityksessä on varauduttu vanhusasiavaltuutetun tehtävän rahoittamiseen ja toimiston perustamiseen.

No sitten on Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot: Sinne on tehty vuotuinen tasokorotus, ja siellä on myös paikattu näitä rahatarpeita tilapäisin toimin. Määräraha näyttäisi nyt olevan kohtalaisen hyvä, mutta se alenee myös kehyskauden loppuun mennessä ja sieltä nousee esiin huoli. Valiokunta piti tärkeänä, että lainvalmisteluvaiheessa arvioidaan huolellisesti ne kustannukset, joita muutoksista tulee. Kun Oikeusrekisterikeskus tulee, sen pitää toimia ajantasaisesti ja luotettavasti.

Avustusmäärärahoissa valiokunta lisäsi momentille 400 000 euroa lähisuhdeväkivallan ehkäisyä edistävälle järjestöille. Sitten talousarviota täydentävässä esityksessä rauhanjär-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

jestöille tuli 200 000 lisää, ja valiokunta lisäsi sen myös käyttösuunnitelmaan. Lisäksi valiokunta pitää tärkeänä sitä, että Pakolaisneuvonnan määrärahat turvataan, ja tähän tilanteeseen on ponsikin.

Sitten tuomioistuimet ja oikeusapu: tällä hallinnonalalla siis lisätään 5,2 miljoonaa rahoitusta, ja siitä kiitos hallituksen valmistelulle, mutta täällä, kuten tuossa aikaisemmin sainoin, on se tulevaisuuden ongelma, joka nousee esiin. — Aika kuluu niin, että koetan muutamia tärkeimpiä täältä nappasta. — Ylivelkaantumisen vähentäminen on myös merkittävä rahoitus, ja sitä määrärahaa korotetaan 2,9 miljoonalla. Tästä valiokunta oli tyytyväinen ja piti sitä perusteltuna.

Sitten ehkä Syyttäjälaitoksen toimintamenot on syytä mainita. Syyttäjälaitoksen resursseja vahvistetaan 2,4 miljoonaa euroa, mutta siellä tilanne on ollut se, että on ollut siirtyviä määrärahoja, joita on voitu käyttää henkilöstöön, ja vaikka sinne tulee lisärahoitusta, niin näyttää siltä, että syyttäjien määrä vähenee jatkossa, ja näinhän ei saisi olla. Tästä valiokunta esittää huolensa ja on esittänyt myös lausumaehdotuksen, että 2020 lisätalousarviossa otetaan huomioon Syyttäjälaitoksen toimintaan tarvittavat lisäresurssit.

17.54 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson: Värderade talman, arvoisa puhemies! Haluan kiittää valtiovarainvaliokunnan kunta- ja terveysjaostoa sekä lakivaliokuntaa oikeusministeriön hallinnonalan talousarvioletyistä koskevasta perusteellisesta työstänne.

Oikeusministeriön hallinnonalalle määrärahoja ehdotetaan 962 miljoonaa euroa, ja kun vuosittain vaihtelevia vaalimenoja ei oteta huomioon, hallinnonalan määrärahataso on 23 miljoonaa euroa suurempi kuin kuluvana vuonna. Tämä on hyvin tärkeää, ja vihdoin kehitys on oikeansuuntainen. Meillä ei ole enää varaa säästää oikeusvaltion perustoiminnoista.

Suomi on turvallinen, vakaa, vapaa ja ihmisten perusoikeuksia suojeleva maa, minkä säilyttämisessä riippumattoman oikeuslaitoksen merkitys on keskeinen. Meidän on huolehdittava turvallisuudesta ja oikeusvaltioperiaatteen noudattamisesta, ja tämä edellyttää esimerkiksi riittäviä voimavaroja oikeuslaitokselle. Hallituksen yhtenä tavoitteena on ehkäistä rikollisuutta ja rikosten uusimista sekä huolehtia rikosvastuun toteutumisesta. Tällä budjetilla turvataan oikeuslaitoksen toimintaedellytykset.

Poliisien määrää lisätään, ja se tarkoittaa, että meidän myös täytyy huolehtia koko muun rikosketjun voimavaroista. Hallitusohjelman mukaisesti rikosvastuun toteutumiseksi ja rikosten käsittelyaikojen nopeuttamiseksi lisätään syyttäjien ja tuomioistuinten voimavaroja. Lainvoimaisen tuomion jälkeen täytyy myös huolehtia Rikosseuraamuslaitoksen ja vankiloiden resursseista. Tästä syystä esitetään oikeusministeriön hallinnonalalle rikosasioiden käsittelyyn 5 miljoonan euron lisärahoitusta.

Yhteiskunnan ja yksilön kannalta ennaltaehkäisy on kannattavampaa ja inhimillisempää, ja sen takia panostetaan väkivalta- ja seksuaalirikoksista tuomittujen sekä nuorten rikosentekijöiden auttamiseen, jotta he eivät uusisi rikostaan. Tähän osoitetaan kolmelle seuraavalle vuodelle 2,5 miljoonan euron vuotuinen avustus.

Värderade talman! En reform som har medborgaren i centrum och som andas framtidstro är nu att mottagande av bevisning vid rättegångar koncentreras till tingsrätten, där bevisningen i framtiden bandas för eventuell fortsatt behandling i högre instans, det vill säga våra tingsrätter kommer att moderniseras med en ny utrustning. Det betyder att vittnen och målsägande i allmänhet inte behöver delta i hovrättens huvudförhandling för att igen höras

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

i ärenden som de redan har berättat om i tingsrätten. De behöver inte heller möta svaranden på nytt. På det här sättet förbättrar vi också brottsoffrets ställning.

Eli käräjäoikeuksissa tullaan myös uudistamaan laitteistoa niin, että käräjäoikeuksissa pystytään tallentamaan kaikki siellä esitetyt lausunnot, ja näin ollen voidaan myös rikosuhrien asemaa helpottaa, kun ei tarvitse enää toistamiseen sanoa samaa asiaa, mitä käräjäoikeudessa on kertonut.

Ylivelkaantuminen on kasvava ja hälyttävä yhteiskunnallinen ongelma. Yhä useammalla on yhä suurempia velkaongelmia. Tähän etsitään ratkaisuja useilla keinoilla. Tarvitsemme esimerkiksi lainsäädäntömuutoksia, positiivista luottorekisteriä sekä muita lisäpanostuksia. Tavoitteena on edistää eri viranomaisten ja kolmannen sektorin välistä yhteistyötä siten, että kansalainen saa nykyistä kattavammin ohjausta ja yksilöllistä apua oman taloutensa hoitamiseen. Ennalta ehkäisevään talousneuvontaan kohdistetaan oikeusapu- ja edunvalvontapiireille melkein miljoonan euron lisämääräraha, joka hallituskauden puolivälissä kasvaisi 1,5 miljoonaan euroon vuodessa.

Arvoisa puhemies! Hallitusohjelman mukaisesti laaditaan uudistettu kansalliskielistrategia, joka turvaa kaikkien oikeuden saada palvelua kansalliskielillä ja parantaa kieli-ilmapiiiriä — ainakin tämä on se tavoite. Käytännössä meillä on edelleen ongelmia. Strategia vastaa Kotimaisten kielten keskuksen huoleen kansalliskielten asemasta muuttuvassa kieliympäristössä, ja tämän lisäksi laaditaan kielipoliittinen ohjelma, jossa otetaan huomioon muut Suomessa puhutut kielet, erityisesti saamen kielet, romanikieli, karjalan kieli ja viittomakielet. Myös tähän on varattu lisämäärärahaa.

Ensi vuonna perustetaan naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijan tehtävä, ja uskon myös, että tämän raportoijan tehtävästä tulee tärkeä vahvistus pyrkimyksissämme vähentää naisiin kohdistuvaa väkivaltaa Suomessa.

Arvoisa puhemies! Saamme jatkaa myöhemmin, kun keskustelu jatkuu. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Sitten mennään debattipuheenvuoroihin.

17.59 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän ministeriä tästä ketjuajattelusta, eli että kaikille ketjun osapuolille tulee rahaa, ja kiitän valtiovarainvaliokuntaa ja jaostoa siitä, että olitte lukeneet huolellisesti lakivaliokunnan lausunnon. Teimme aika paljon töitä sen eteen.

Olisin oikeastaan kysynyt ministeriltä: Miten te aiotte niin sanotusti taistella tämän JTS-tavoitteen eli tämän tuottavuustavoitteen puolesta? Kuten näistä kaikista lausunnoista ja selvityksistä ja kuulemisista ilmenee, niin tämä tuottavuustavoite uhkaa tätä alaa, tuomioistuimia ja syyttäjälaitosta ja koko ketjua, siinä mielessä, että tämä tavoite karkaa koko ajan kauemmaksi ja kauemmaksi. Miten te koette, että te saisitte sinne loppuvuosille riittävästi rahaa, ja mitä konkreettista siellä voitaisiin tehdä?

18.00 Sandra Bergqvist r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen erittäin tyytyväinen siitä, että tämä hallitus ottaa vastuunsa maan kaksikielisyydestä. Ruotsinkielisenä minulla on ja tulee olla samat oikeudet kuin suomenkielisillä. Juuri sen takia olen iloinen siitä, että tämä hallitus on viestissään selkeä: Suomi on kaksikielinen maa. Tämän takia hallitus uudistaa kansalliskielistrategian, joka turvaa kaikkien oikeuden saada palvelua kansalliskielillä ja parantaa kieli-ilmapiiiriä.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Ärade talman! Arbetet med nationalspråksstrategin handlar dels om att kunna stärka servicen på Finlands två nationalspråk men också om att förbättra språkklimatet i vårt land. Jag vill därför fråga minister Henriksson: hur ser arbetet med nationalspråksstrategin ut och finns det speciella områden som ni särskilt kommer att fästa uppmärksamhet kring?

18.01 Matias Mäkynen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toivon, että me kaikki tässä salissa olemme oikeusvaltion puolustajia ja luotamme suomalaisiin viranomaisiin. Suomalaiset nimittäin luottavat viranomaisiin. Poliisi, tuomioistuinelaitos ja muut lainsoveltajat nauttivat kansan vankkaa luottamusta. Ikäväksemme olemme saaneet huomata viime vuosina, että tuota luottamusta on pyritty murtamaan myös jopa tässä salissa toimivien puolesta. Lainsäätäjiltä on kuultu kommentteja viranomaisten ratkaisuksista, ja ilman vahvistusta olevia huhupuheita levittämällä on pyritty horjuttamaan luottamusta viranomaisiin ja näin heikentämään suomalaisen yhteiskunnan vakautta.

Yksittäisen kansalaisen uskoa oikeudenmukaisuuteen horjuttavat myös pitkittyvät oikeusprosessit ja kokemus siitä, että omaa asiaansa ei saa kohtuullisessa ajassa ratkaistavaksi. Olemme saaneet useita tuomioita Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelta pitkittyneistä oikeudenkäynneistä. Hallitus on panostamassa rikosvastuun toteutumiseen. Poliisille ja Syyttäjälaitokselle osoitetut lisäresurssit saattavat aiheuttaa ruuhkautumista tuomioistuihin. Arvoisa oikeusministeri Henriksson, mitä hallitus aikoo tehdä, jotta ihmisten luottamus viranomaisiin pysyy Suomessa vahvana ja että jokainen saa asiansa käsitellyksi viranomaisen toimesta kohtuullisessa ajassa?

18.02 Pihla Keto-Huovinen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainvaliokunta on mietinnössään tehnyt oikeusministeriön talousarvioesitykseen syyttäjien toimintamäärärahoihin lausumaehdotuksen, jossa edellytetään, että vuoden 2020 lisätalousarviossa otetaan huomioon Syyttäjälaitoksen toimintaan tarvittavat lisäresurssitarpeet ja varmistetaan henkilöstön riittävyys. Tämä lausuma osoittaa, että valiokunta on havainnut sen, että nämä riittämättömät määrärahat johtavat pullonkauloihin, käsittelyaikojen pitkittymiseen ja kansalaisten oikeusturvan vaarantumiseen.

Jos eduskunta tekisi nyt päätöksen, että oikeusministeriön hallinnonalan talousarviota nostetaan ja se kohdennetaan Syyttäjälaitokselle, tulisivat rahat jo ensi vuoden alusta kokonaisuutena käyttöön. Mikäli lisäys tulee vasta lisätalousarviossa, tulee se mahdollisesti määrällisesti voimaan vain sen mukaisesti, miten suurta osaa vuodesta se koskee, eli jos se annetaan puoleksi vuodeksi, niin se tarkoittaa puolta tästä määrärahasta.

Kysynkin ministeriltä: miten tämä asia aiotaan hoitaa ja kuinka pitää huolta Syyttäjälaitoksen resurssien riittävydestä?

18.04 Jouni Ovaska kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On ilo toisaalta katsoa tätä pääluokkaa siltä osin, että nyt myönteiset muutokset ja määrärahan lisäykset koskevat tätäkin pääluokkaa, ja olemme lakivaliokunnassa erittäin tyytyväisiä olleet siihen. Mutta kuitenkin kokonaisuutta ajatellen, mikä tässä esittelyssäkin nousi esiin, koko tästä ketjusta pitää huolehtia, että jos poliisit, syyttäjät ja muut saavat rahaa, niin meidän pitää huolehtia, että ei synny pullonkauloja vaan että myöskin käräjäoikeuksille ja muille tuomioistuimille on tarpeeksi resursseja. Nyt niitä ei ole tarpeeksi, ja se on myöskin lakivaliokunnassa huomioitu. Oikeastaan kysyisin vielä: millä tavalla aiotaan jatkossa huolehtia, että meillä on tarpeeksi resursseja nimenomaan näissä?

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Puheenvuoroni lopuksi haluan myös kiittää lakivaliokunnan puheenjohtajaa erittäin hienosta työstä tänä syksynä, koska pääsimme näin hienoon tulokseen myöskin näiden osalta. [Leena Meri: Kiitos!]

18.05 Saara Hyrkkö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oikeusvaltio ei ole vain sanoja ja julistuksia, vaan se on periaatteiden lisäksi myös ihan käytännön elämää, tekoja ja toimintaa, tietoa ja turvaa. Tieto omista oikeuksista on ihan keskeinen osa oikeusvaltiota ja oikeusturvaa, ja sen täytyy tietysti kuulua kaikille. Tämän varmistamisessa valtiollalla on iso rooli, mutta rinnalla tärkeää työtä tekee myös aktiivinen järjestökenttä. Yksi merkittävä toimija tällä saralla on Pakolaisneuvonta, jonka toimintaedellytyksistä on kannettu laajasti huolta. Valtiovarainvaliokunta hyväksyi tärkeän lausuman Pakolaisneuvonnan rahoituksen ja toiminnan turvaamisesta ensi vuonna. Kysyisin vielä ministeriltä: miten varmistetaan, että tämä tärkeä toiminta turvataan myös pitkäjänteisesti?

Arvoisa puhemies! Tämä on siitä hieno hallinnonala, että täällä me puolustamme kaikkien niidenkin ihmisarvoa ja oikeuksia, jotka joskus joutuvat ohi katsotuiksi tai yhteiskunnan marginaaliin. Voimaa ministerille siihen tärkeään työhön, ja meille kaikille.

18.06 Matti Semi vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille hyvästä esittelystä. On erittäin hyvä, että hallitus on ottanut sen linjan, että rikoksien tutkinta ja koko vyyhti käydään läpi, kaikkiin prosesseihin lisätään voimavaroja ja saadaan se prosessi menemään eteenpäin paremmin.

Meillä on hallitusohjelmassa erittäin hyvä kirjaus sitten tästä toisesta, tästä uhrin puolesta, ja jän pohtimaan, missähän vaiheessa mennään. Voidaan ajatella, että vähävaraiset saavat oikeusapua eli he saavat taloudellista tukea siihen ja toisaalta sitten rikkailla on paljon parempi mahdollisuus käydä oikeutta, koska heillä on enemmän varaa, mutta keskituloiset jäävät aina vähän niin kuin nopen osalle. Heillä pitää todella hyvä, varma tapaus olla, että he uskaltavat lähteä nostamaan syytettä ja viemään kannetta eteenpäin. Kirjauksessa on otettu tämä huomioon, ja kysyisin nyt ministeriltä: millä aikataululla tässä edetään sitten?

18.07 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olisin halunnut kysyä ministeriltä tästä käräjäoikeusuudistuksen jatkosta. Viime kaudella yhdessä ministerin kanssa olimme huolestuneita sekä kielellisten että alueellisten oikeuksien toteutumisesta. Nyt nostaisin erityisesti tuon Pohjois-Savon tilanteen esille. Siellä näitä päätöksiä ei voida enää perustella sen kummemmin terveellä järjellä kuin niillä säästöillä, mitä alun perin lähdettiin hakemaan. Eli Kuopion oikeustalon tilanne on se, että siellä on sisäilmaongelmia ja sinne eivät mahdu Varkauden ja Iisalmen käräjäoikeuden kanslioitten lakkautuksesta tulevat henkilöstösiirrot. Tällä hetkellä väistötilojakin Kuopiossa on liian vähän, koska siellä on sekä oikeusministeriön että sisäministeriön alaisilla toimijoilla tilojen ahtautta. Tästä päätöksestä, että tällä käräjäoikeusuudistuksella oltaisiin siirtämässä näitä henkilöitä sinne Kuopioon, ei tule säästöjä valtiolle vaan päinvastoin lisää kuluja. Iisalmessa ollaan valmiita jopa alentamaan niitten tilojen vuokraa, jotta käräjäoikeuden kanslia voisi siellä jatkaa. Tiedän, että ministeriin on vedottu Iisalmesta ja käsittääkseni myös Varkaudesta, ja olisin halunnut kuulla: tuleeko ministeri linjaamaan tässä nyt uudestaan, ja miten tässä tilanteessa mennään eteenpäin, kun ihmiset eivät mahdu sinne?

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

18.08 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Lakivaliokunnassa tosiaan teimme huolellista työtä, ja myös minun puoleltani kiitos valiokunnan puheenjohtajalle, edustaja Merelle. Kiitos myös ministereille, että ollaan herkällä korvalla kuunneltu ja keskusteltu näistä yhteisistä tarpeista.

Kiinnittäisin nyt huomiota erityisesti oikeuslaitoksen henkilöstön jaksamiseen, joka nousi monessa kuulemisessa esille eri hallinnonaloilla. Tuomioistuinlaitoksen perusrahoitus myös huolestutti, se, että siihen saataisiin semmoinen kestävä, pitkäjänteinen ratkaisu. Monta vuotta ollaan nyt supistettu oikeuslaitoksen varoja ja resursseja, ja se johtaa kyllä siihen, että oikeusturvan taso Suomessa laskee. Kysyisinkin oikeusministeriltä: onko mahdollisesti tulossa tämmöistä kokonaisarviota ja selvitystä, vaikka kymmenen vuoden ajalta, miten tämä tilanne on muuttunut?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Henriksson, 3 minuuttia paikalta. [Anna-Maja Henriksson: Saako mennä pönttöön?] — Vapaa valinta.

18.09 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson: Arvoisa puhemies! Täältä on jotenkin helpompi puhua. — Kiitos ensinnäkin teille kaikille erittäin hyvistä puheenvuoroista. Aloitan lakivaliokunnan puheenjohtaja Leena Meren kysymyksellä siitä, miten aiomme taistella, jotta meillä tulevaisuudessakin olisi riittävästi resursseja koko rikosketjuun — siis tuomioistuimille, syyttäjille ja vankeinhoitoon. Sehän on äärimmäisen tärkeätä, että samalla kun poliisin resursseja lisätään, niin muistetaan, että jotta oikeusturva toimisi, tarvitaan määrärahoja myös näihin muihin osiin. Sen takia tämä hallituksen esitys on ilman muuta nyt askel oikeaan suuntaan, ja se on parempi esitys kuin moneen vuoteen.

Kun katsotaan, miten muita ministeriöitä kohdellaan, niin tässä on nyt tehty niin, että ollaan myös hallituksessa ymmärretty, että kun puhutaan oikeusministeriön hallinnonalasta, puhutaan oikeusvaltion ydintehtävistä. Niin kuin tässä tuli hyvin esille, pääosa kustannuksista menee henkilöstökuluihin, ja sen takia tämä JTS-miljardi ei tule rokottamaan oikeusministeriötä samalla vahvuudella kuin muita. Tästä yritän itse myös pitää huolta. On myös niin, että me olemme oikeusministeriössä tavallaan säästäneet rahaa ja saaneet myös näihin siirtyviin määrärahoihin sellaista kertymää, että sillä on tarkoitus kustantaa näitä tietojärjestelmähankintoja. Jos meitä kohtaan kohdistettaisiin samantyyppisiä leikkauksia tämän JTS-miljardin suhteen, niin se tietäisi meille myös vaikeuksia toteuttaa nämä tietotekniikan Aipa-hankkeet ja muut. Sen takia tästä tulen olemaan erityisen tarkka tulevissa neuvotteluissa, ja toivon, että me myös onnistumme saamaan ymmärrystä tähän.

Syyttäjien osalta on totta, että syyttäjillä on hankala tilanne, mutta se paranee kuitenkin tämän talousarvion myötä. Viime vuonna meillä oli 520 syyttäjää, ensi vuoden talousarviossa henkilöstön määrä on 534 elikkä 14 suurempi. Mutta on myös niin, että Syyttäjälaitoksessa ollaan käytetty sellaista määrärahaa, siirtyvää määrärahaa, jota ei voida tulevaisuudessa käyttää. Sen takia henkilöstö on ollut tänä vuonna siellä vähän isompi kuin miltä edellisvuoden budjettikirjassa näyttää. Tämähän ei ole sellainen linja, joka on kestävä. [Puhemies koputtaa] Haluan myös korostaa, että hallitusohjelmassa on sitouduttu oikeusturvaan ja oikeuden toteutumista parantaviin toimenpiteisiin, ja tästä tullaan pitämään huolta. — Palaan vielä näihin muihin hyviin kysymyksiin.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Jatketaan debattia.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

18.13 Eeva-Johanna Eloranta sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaikkein tärkeintä oikeusministeriön hallinnonalalla on tietenkin huolehtia siitä, että meillä on riittävät voimavarat kansalaisten laadukkaan ja riittävän oikeusturvan varmistamiseksi. Sekä poliisi että syyttäjä- ja tuomioistuinlaitokset tarvitsevat riittävät määrärahat. Niin kuin ministeri sanoi, tässä ollaan ihan oikeusvaltion ytimessä, josta ei pidä tinkiä.

Merkittävä osa tuomioistuinten tuomareista ja muusta lainkäyttöhenkilöstöstä on tällä hetkellä määräaikaisessa virkasuhteessa ja siten riippuvainen määräaikaisesta lisärahoituksesta. Tämä aiheuttaa siellä jaksamis- ja rekrytointiongelmia ja asioiden käsittelyn hidastumista. Kysyisinkin ministeriltä: millä tavoin hallitus aikoo pitää huolen siitä, että tuomioistuimissa osaaminen ja hyvinvointi saadaan pidettyä korkealla tasolla näistä haasteista huolimatta?

Lopuksi haluaisin vielä kiittää siitä, että olemme saaneet lisäpanoksia muun muassa väkivalta- ja seksuaalirikosten ennaltaehkäisyyn, nuorten rikoksentekijöiden auttamiseen ja uusintarikollisuuden vähentämiseen. Nämä ovat hienoja asioita.

18.14 Mari Rantanen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on käynyt ilmi sekä sisäministeriön että oikeusministeriön osalta tämä jatkuva gäppi näissä rahoissa. 2,5 miljardia vuodessa 57 miljardin budjetista tässä toimintaympäristössä — ehkä sitä tulisi pohtia.

Olisin kysynyt ministeriltä oikeastaan kahta asiaa:

Ensimmäinen on nuorten ylivelkaantuminen ja siihen liittyvät keinot. Se on huolestuttavaa olemassa, ja meillä ainakin täällä Helsingissä Helsingin nuorisovaltuusto toivoisi kovasti tällaista taloustaito-opetusta. Onko tämä sellainen, mitä hallitus voisi edistää? Ja toinen kysymys liittyy pikavippeihin: onko niihin tulossa jotakin muutosta, jotta tämä asia ei pahene?

Sitten toinen kysymys: kun budjetin sivulla 155 todetaan, että monikulttuuristuminen aiheuttaa tuomioistuinten toiminnalle suuria haasteita, onko esimerkiksi pakkoavioliittoihin ja kunniaväkivaltaan tulossa jotakin oikeusministeriöstä?

18.15 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Viime vaalikaudella kovan työn ja sangen suuren yhtenäisyyden vallitessa perustuslakiakin muutettiin, kun tehtiin ja saatiin tiedustelulait. Se oli kova ponnistus. Siinä on kaksi näkökulmaa: toisaalta tarve turvata suomalaisten turvallisuus, joka on perustuslaissakin taattu, mutta toisella puolella on myös sitten yksityisyydensuoja, viestien salaisuus, tämäntyypiset asiat. Nyt kun nämä tiedustelulait ovat käytössä, niin miltä tilanne oikeusministerin näkökulmasta vaikuttaa? Onko tämä vaativa lakipaketti vastannut teidän näkemyksenne mukaan niihin tarpeisiin? Onko siellä ilmennyt jotain muutostarpeita tai tarkennustarpeita tällä lyhyellä voimassaoloajalla? Ja sitten vielä resursseista: Esimerkiksi Helsingin käräjäoikeus käsittelee näitä lupa-asioita. Ovatko resurssit myös sillä puolella riittävät?

18.16 Hanna Huttunen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Budjettiesityksessä on todellakin paljon hyvää. On hienoa, että Syyttäjälaitos, tuomioistuimet, oikeusapu ja Rikosseuraamuslaitos saavat lisää rahaa. Toivottavasti tämä joustavoittaa nyt kaikkia prosesseja.

Olen kuitenkin huolissani ulosoton suojaosasta. Ulosoton suojaosa on pitkään ollut matalalla tasolla, ja olen tehnyt yhdessä kollegani Jouni Ovaskan kanssa teille kirjallisen ky-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

symyksen tästä ulosoton suojaosan korottamisesta. Toki sitä nostetaan nytten indeksikorotuksen verran, mutta mielestäni suojaosatasoa kannattaisi ihan oikeasti katsoa ylöspäin. Tiedänkin, että hallitusohjelmaan on tämänsuuntaisia kirjauksia tehty, ja haluaisinkin kysyä nyt ministeriltä: missä vaiheessa tämä uudistus on tulossa käsittelyyn?

Muuten haluan vielä itsekkin sanoa, että hyvää joulua ja kiitokset meidän valiokunnan puheenjohtajalle ja koko meidän valiokunnan jäsenille. Meillä on loistava yhteishenki siellä valiokunnassa. [Eduskunnasta: Samaa mieltä!]

18.17 Paula Werning sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Syyttäjälaitokselle osoitetut 2,4 miljoonan euron lisämäärärahat tulevat todellakin tarpeeseen. Syyttäjälaitokselta saadun selvityksen mukaan valitettavasti panostus on kuitenkin riittämätön. Miten hallitus aikoo varmistaa, että Syyttäjälaitoksella on riittävät voimavarat ja mahdollisuus huolehtia henkilöstön jaksamisesta kaikkien säästöpainneiden keskellä?

18.18 Sami Savio ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille esittelystä. Kuten edustaja Semi tässä aiemmin mainitsi, niin eräs keskeinen ongelma oikeusturvan toteutumisessa on mittaviksi nousevat oikeudenkäyntikulut ja erityisesti riski joutua maksamaan myös vastapuolen kulut, jos oikeudenkäynnissä tuomitaan hävinneeksi osapuoleksi. Näitä ongelmia aiheutuu erityisesti silloin, kun vastakkain ovat yksityishenkilö ja suuryritys juristiarmeijoineen. Oikeudenkäyntikuluja tulisikin kohtuullistaa erityisesti keskituloisten kansalaisten osalta, ja mielestäni hallituksen tulee ehdottomasti puuttua tähän asiaan ripeästi suomalaisten oikeusturvan varmistamiseksi.

Arvoisa puhemies! Toinen tärkeä asia, jonka haluan nostaa esiin, on se, että rikoksista tuomittavien rangaistusten tulee olla selkeässä yhteydessä tekojen vakavuuteen. Tämä koskee erityisesti lapsiin kohdistuvia mutta myös muita seksuaali- ja väkivaltarikoksia, joista annettavat tuomiot ovat mielestäni nykyään varsin lyhyitä. Kysynkin ministeriltä: aikooko hallitus ryhtyä lainsäädännöllisiin toimenpiteisiin seksuaali- ja väkivaltarikosten rangaistusten [Puhemies koputtaa] kiristämiseksi ja erityisesti rangaistusasteikon alapään nostamiseksi?

18.19 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itsekin haluaisin oikeusministerille kertoa huolen tuolta Pohjois-Savosta. Vaikka se nyt oma vaalipiiri onkin, niin kyllä täytyy todeta, että viime eduskuntakaudella tehtiin kyllä olettamien varassa isoja päätöksiä ja nyt näyttää, niin kuin silloin epäiltiin, että nämä olettamat olivat vääriä.

Näin se vain on, että Kuopiossa on edessä poliisi- ja oikeustalon iso remontti. Ei ole päästy vielä sopimuksen, kuinka iso, mutta jos se toteutetaan, niin ne talousluvut, millä edellinen eduskunta on tehnyt käräjäoikeusverkoston karsimispäätöksiä, ovat todella olleet vääriä, sillä totta kai vuokratasot nousevat, jos iso remontti joudutaan tekemään.

Kyse on a) taloudesta, mutta kyse on myös b) siitä, pääsevätkö ihmiset oikeuteen ja kuinka pitkä matka tulee ja miten se sitten heijastuu poliisin työhön ja keskeytyykö joskus istuntoja sen takia, että ihmisiä ei saada paikalle. Eli pääsy oikeuteen saattaa olla aivan vaakalaudalla. Samaan lopputulokseen ovat tulleet Itä-Suomen tutkijatkin. [Puhemies koputtaa] Toivon, että te, ministeri, hallituksessa tutkitte uudelleen tämän asian, että onko mahdollista vähän ottaa pakkia.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

18.20 **Iiris Suomela vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Monet esille nostetuista kysymyksistä ovat olleet sellaisia, että itsekkin niitä pohdin. Kiitos ministerille hyvistä vastauksista niihin.

Ihmiskaupan tunnistaminen ja ihmiskauppaan puuttuminen on tuotu esiin hallitusohjelmassa monessa kohdassa. Kyseessä on luonnollisesti poikkihallinnollinen asia, mutta oikeusministeriöllä on tässä merkittävä ja ymmärtääkseni myös koordinoiva rooli. Miten varmistetaan, että jatkossa ihmiskauppa tunnistetaan paremmin, että lainsäädäntö on oikeudenmukainen ja suojelee ihmiskaupan uhreja ja että toisaalta myös palvelut ovat kunnossa, jotta nämä todella haavoittuvassa asemassa olevat ihmiset pääsevät varmasti elämässä eteenpäin?

Toisena kysymyksenä tahtoisin lyhyesti kysyä: kun hallitusohjelmassa on hyvät kirjaukset siitä, miten autetaan seksuaalisen väkivallan ja lähisuhdeväkivallan sekä sukupuolittuneen väkivallan uhreja, ja halutaan erityisesti panostaa matalan kynnyksen palveluihin, ja niihin on nyt lisää rahaakin laitettu, [Puhemies koputtaa] niin mitkä ovat ne sisällölliset askeleet eteenpäin näiden palveluiden ja varsinkin järjestöyhteistyön kehittämisessä?

18.21 **Eva Biaudet r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman, arvoisa puheenjohtaja! Viime vuosina Euroopassa on hyvin tullut tutuksi se, miten on tärkeätä, että ei ota itsestään selvänä oikeuslaitoksen toimivuutta, ja miten tärkeätä on panostaa siihen, ja sen takia on tosi tärkeää, että olemme nyt ottaneet ensi askeleita. Tarpeita tulee varmaan edelleen siihen, että turvataan varsinkin alimpien oikeusasteiden toimivuus ja pystytään purkamaan ruuhkia.

Täällä onkin otettu hyvin esille esimerkiksi henkilöstön jaksaminen, ja siitäkin kannan tosi paljon huolta. On myös uudentyyppistä maalittamista, joka kohdistuu henkilöstöön ja niin edelleen ja joka rasittaa heitä.

Valiokunta on nostanut esille ja myöskin hallitus budjettiesityksessään on nostanut esille rikosprosessin käsittelyaikojen lyhentämisen. Haluaisin kiinnittää huomion myöskin siviilipuoleen, esimerkiksi lapsia koskevien siviilipuolen prosessien lyhentämiseen, joka varmasti olisi todella, todella tärkeä saada. Onko siinä nähtävissä, että voidaan tehdä jotain erityistä? [Puhemies koputtaa]

Sen lisäksi kiinnittäisin myöskin huomiota kielellisten oikeuksien toteutumiseen. Onko kielistrategiassa siihen tulossa uudistuksia?

18.23 **Raimo Piirainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaalan kunnassa sijaitsevan Pelson vankilan osalta on varmaan toistakymmentä vuotta väännetty peistä, että säilyykö se siellä vai poistuuko se. Nyt näyttää siltä, että se olisi mahdollista säilyttää ja siellä rakentaminen alkaisi — tai onko jo alkanut. Tätä kysyisin ministeriltä: missä tilanteessa Pelson vankila on tällä hetkellä menossa?

18.23 **Sakari Puisto ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pyrkimyksenä on ottaa käyttöön positiivinen luottorekisteri, ja kysyisin ministeriltä: voitaisiinko tässä samassa yhteydessä samaan järjestelmään integroida myös maksuton luottokieltojärjestelmä identiteettivarkauksien ehkäisemiseksi? Ideana olisi siis se, että jos henkilö itse ilmoittaa itsensä tähän järjestelmään, sinä aikana kukaan ei pysty ottamaan hänen nimissään esimerkiksi pikavippejä.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

18.24 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Myöskin minun kysymykseni liittyy tähän pikavippiasiaan ja ennen kaikkea niitten ennalta ehkäisyyn. Edellinen eduskunta teki hyvin laajalla enemmistöllä lakialoitteen, jossa pikavippien markkinointi kiellettäisiin, kuten on tehty Hollannissa, jossa paikallinen finanssivalvonta sitä valvoo ja järjestelmä on toiminut hyvin. Vaikka me olemme nyt saaneet pikavippeihin jo korkokattoa ja muuta hillintää, edelleen tämä on iso ongelma, ja nimenomaan se on iso ongelma, että sen ensimmäisen vipin ottaminen on niin helppoa ja siitä helposti lähtee sellainen kierre, että nuori ja moni muu, joka ottaa sen ekan kerran, ajautuu ylivelkaantumiseen. Tämä asia on nyt ollut siellä oikeusministeriössä varmaan jo reilun vuoden verran, ja kysynkin: onko asia nyt etenemässä, vai lähdetäänkö keräämään uutta aloitetta, että myöskin tästä eduskunnasta löytyisi enemmistö asian taakse?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Sitten vielä kaksi debattipuheenvuoroa.

18.25 **Jari Myllykoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että päästään tähän samaan yhteyteen. Kysyn myös: vieläkö meidän tarvitsee kerätä yli sata nimeä? Viime eduskuntakaudella yli oppositio- ja hallituspuoluerajojen kerättiin 138 nimeä, että maksuhäiriömerkintä poistuisi nopeammin kuin siinä kahdessa vuodessa. Tiedän, että hallitusohjelmassa on erittäin hyvät kirjaukset tältä osin ja sen pitäisi edetä, mutta minun pelkoni on nyt se, että siihen samaan yhteyteen yhdistetään positiivinen luottorekisteri ja sitten menee edustaja Satosen hyvä aloite vielä siihen samaan nippuun ja me tukehdumme, niin että ministeriössä ei kyetäkään tätä koko lakipakettia viemään eteenpäin. Yli 870 000 kansalaista oli välillisesti tässä lakialoitteessa takana, ja toivon todellakin, että ministeri ottaa tämän vakavasti ja erottaa sen koko paketista, että me voimme saman tien pelastaa ne ihmiset, jotka ovat velkansa maksaneet.

18.26 **Tarja Filatov sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on käyty hyvää keskustelua. Itse kiinnittäisin huomiota siihen, että nyt tulee tämä rahoitus tähän naisiin kohdistuvan väkivallan raportoinnin valmisteluun ja sitten samanaikaisesti jaosto itse asiassa päätti lisätä rahaa tänne sosiaali- ja terveysministeriön puolelle siihen, että meille tulisi vihdoin Istanbulin sopimuksen 10 artiklan edellyttämä koordinoituihin, jonka tehtävät ovat osittain vähän samaan liittyviä. Elikkä jos ajatellaan, että siinä kysymys on siitä, että näitä väkivallan muotoja ehkäistäisiin ja torjuttaisiin ja tämä elin yhteensovittaisi tätä toimintaa ja huolehtisi täytäntöönpanosta, seurannasta ja arvioinnista, niin kun tämä yhteensovittamiselin ei ollut ministeriön esityksestä, niin vain halusin sen tässä nostaa esiin, jotta se huolella valmisteltaisiin sillä tavalla, että nämä eri resurssit, jotka nyt ovat tulleet tavallaan samaan tarkoitukseen, olisivat mahdollisimman tehokkaassa käytössä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Sitten ministeri Henriksson. Teille on tullut niin paljon kysymyksiä, että 5 minuuttia.

18.27 **Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson:** Kiitos. — Arvoisa puhemies, värderade talman! Ledamot Bergqvist frågade om nationalspråksstrategin. Det arbetet har påbörjats och det är viktigt därför att vi i det här landet ska kunna trygga våra medborgares språkliga rättigheter på enahanda grunder. Det ser vi bland annat i Helsingfors stad i dag, att alla

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

barn inte kan få gå i dagvård på sitt modersmål svenska, och det här är oacceptabelt, som ett exempel.

Elikkä kansalliskielistrategiatyö on toteutumassa. Nyt on aika tehdä uusi kansalliskielistrategia — edellinen tehtiin vuonna 2012 — ja tässä on kyse siitä, että jokaisen suomalaisen äidinkielestään riippumatta pitäisi saada palveluja omalla äidinkielellään ja viranomaisten pitää miettiä, millä tavalla tämä pystytään toteuttamaan käytännössä paremmin kuin tänä päivänä.

Sitten on tullut monta kysymystä ylivelkaantumisesta. Talous- ja velkaneuvontahan on siirtynyt kunnilta oikeusaputoimistojen tehtäväksi, ja nyt ollaan kysytty ja koottu asiakkaitten kokemuksia palveluista ennen uudistusta ja on myös arvioitu kehittämiskohteita. Johtopäätöksiä on ollut muun muassa, että palveluun pääsyä on nopeutettava, tietoa talous- ja velkaneuvontapalveluista on jaettava monikanavaisesti, sähköiset asiointitavat pitää saada vaihtoehtoisiksi perinteisten asiointitapojen rinnalle ja talous- ja velkaneuvojille pitää saada myös lisäkoulutusta vaikeassa tilanteessa olevien asiakkaitten kohtaamisessa. Nämä kaikki ovat nyt sellaisia asioita, jotka ovat hyvinkin agendalla meidän oikeusaputoimistoissa.

Tässä tuli yhdessä puheenvuorossa esille tällainen talousneuvonta nuorille, ja juuri sitä me olemme myös hankkeistamassa. On tällainen yli ministeriörajojen oleva työryhmä, joka tulee miettimään näitä toimintatapoja, ja tähän tarvitaan myös kolmas sektori varmasti mukaan. On äärimmäisen tärkeää, että meidän kouluissa ja oppilaitoksissa opetellaan myös sitä, mitä on rahankäyttö, mitä tarkoittaa korko ja mitä tarkoittaa pitää huolta taloudestaan. Nämä eivät ole itsestäänselviä asioita. Sen takia tähän on panostettava, ja sitä nyt tämä hallitus myös tekee.

Näistä pikavipeistä on tullut monta kysymystä. Nythän on niin, että edellinen hallitus sääteli sen lain ja se on astunut voimaan vasta nyt syyskuussa. Nyt olemme joulukuussa, ja on aivan liian aikaista vielä sanoa, minkälaisista käytännön kokemusta tästä uudesta laista tulee, mutta tätä nyt seurataan oikeusministeriössä tarkasti, ja jos näyttää siltä, että edelleen on ongelmia, niin silloin on myös valmiuksia ryhtyä sääntelemään esimerkiksi kuluttajaluottojen markkinointia ja näin poispäin. Mahdollisia tapoja tiukentaa kuluttajaluottojen markkinoinnin sääntelyä on siis oikeusministeriössä myös alustavasti selvitetty. Siinä mielessä tämä asia on ollut ajankohtainen.

Sitten on kysytty tästä ulosoton suojaosuudesta ja perinnästä ylipäänsä. Ulosoton suojaosuushan nousee nyt hiukan vuodenvaihteessa, mutta ylipäänsä me katsomme nyt hallituksessa, minkälaiset ovat ne toimenpiteet, joilla me pystymme parantamaan ulosottovelallisten asemaa ja varsinkin niitten ulosottovelallisten asemaa, jotka ovat kaikista pienituloisimpia. Tämä hanke on nyt vireillä, ja tähän tullaan palaamaan ensi vuoden puolella. On myös niin, että kun ulosoton suojaosuutta korotetaan, myös ne velalliset, joilla on enemmän varoja, hyötyvät siitä, ja sen takia tässä tarvitaan tasapainoa ja tätä pitää tarkistaa kokonaisuutena.

Edustaja Kiuru kyseli tiedustelulaeista. Siinähan tilanne on myös sama: ne ovat olleet niin lyhyen ajan meillä voimassa, että on aivan liian aikaista vielä sanoa mitään. Mutta me seuraamme myös tätä resurssikysymystä, ja siinä pitää olla valmiutta tietysti, jos näyttää siltä, että resurssit eivät riitä.

Sitten on kysytty oikeudenkäyntikuluista. Se on hyvin tärkeä kysymys. On äärimmäisen tärkeää, että meillä on oikeusjärjestelmä, johonka myös keskitulaiset pääsevät mukaan.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Meillä ei voida lähteä siitä, [Puhemies koputtaa] että keskituloiset saavat jotenkin olla sivussa. Näin ei voi olla. Sen takia hallitus nyt on käynnistämässä hanketta, jossa mietitään, millä tavalla voidaan paremmin kuin tänään päästä siihen, että ihmisen ei tarvitse miettiä, onko hänellä varaa mennä oikeuteen, jos on todellinen syy viedä asia tuomioistuimeen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Niitä jatketaan myöhemmin tässä täysistunnossa.

Keskustelu keskeytettiin kello 18.33.

Keskustelua jatkettiin kello 20.28.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytettyä yleiskeskustelua pääluokasta 25.

20.28 Paula Werning sd: Arvoisa puhemies! Oikeusvaltion kehittämisen kannalta on ensisijaista, että oikeudenhoidon riittävät resurssit turvataan, oikeudenkäyntien kokonaiskestoa lyhennetään ja oikeudenkäyntien kustannuksia alennetaan.

Hallituksen budjettiesityksen yksi keskeinen tavoite on ehkäistä rikollisuutta ja rikosten uusimista sekä huolehtia rikosvastuun toteutumisesta. Rikosvastuun toteutumisen parantamiseen ja rikosprosessien käsittelyaikojen lyhentämiseen on ehdotettu 5,2 miljoonan euron vuotuinen lisärahoitus.

Pidän tärkeänä, että rikollisuuden ehkäisyä tehostetaan. Tähän tarkoitukseen on esitetty 2,5 miljoonan euron vuotuista määrärahaa. Rahat osoitetaan muun muassa naisiin kohdistuvan väkivalta- ja seksuaalirikollisuuden ennaltaehkäisyyn ja nuorten rikosentekijöiden auttamiseen. Erityisenä tavoitteena on myös uusintarikollisuuden vähentäminen.

Oikeudenmukaista on, että seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistus toteutetaan. Lähtökohtana ovat koskemattomuus ja seksuaalinen itsemääräämisoikeus. Raiskausmääritelmä muutetaan suostumuksen puutteeseen perustuvaksi. Tämä on tärkeä asia. Työn alla on lisäksi naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelman laatiminen.

Arvoisa puhemies! Rikosvastuun toteuttamisen kannalta välttämätön uudistus on, että turvataan Syyttäjälaitoksen asianmukaiset ja riittävät voimavarat. Syyttäjän yhä lisääntyvä työmäärä ja asioiden vaativuuden kasvu luovat riittämättömät resurssit henkilöstön jaksamiseen. Sama ongelma tiedostetaan myös tuomioistuimissa. Pidän perusteltuna näihin osoitettua 2,4 miljoonan euron vuosittaista lisämäärärahaa, sillä laadukas ja tehokas tuomioistuinlaitos on myös oikeudenmukainen ja kaikkia kansalaisia palveleva.

Huomioon otettavaa on myös harmaa talous ja sen ympärillä liikkuva niin sanottu pimeä raha. Harmaan talouden alla vellova rikollisuus on pysyväluonteista. Siksi onkin tärkeää tukea riittävästi talousrikollisuuden ja harmaan talouden torjuntaa. Poliisien määrää nostetaan 7 005 henkilötyövuoteen vuoteen 2022 mennessä. Tämä auttaa tukemaan osittain myös harmaan talouden torjuntaohjelman jatkumista ja talousrikostutkinnan suorituskyvyn varmistamista.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Ulosottolaitokselle on myös kohdennettu erillistä määrärahaa, joka on ollut viime vuonna noin 1,3 miljoonaa euroa. Tämän vuotuisen lisämäärärahan jatko on erittäin tärkeä myös vuodelle 2020.

Välttämätöntä on myös ottaa huomioon tuomioistuimen riittävät voimavarat turvapaikka- ja muissa ulkomaalaisasioissa. Asiamääriä ja käsittelyaikoja tulee seurata tarkoin, jotta voimavarojen oikea määrä voidaan arvioida. On tärkeää, että käsiteltävät tapaukset voidaan ratkaista kohtuullisessa ajassa kaikissa asiaryhmissä. Lisäksi on myös hyvä varautua mahdolliseen äkilliseen maahanmuuttoon liittyvään maailmanlaajuiseen muutokseen.

Arvoisa puhemies! Ylivelkaantuminen on viime vuosien aikana lisääntynyt huomattavasti. Olen tyytyväinen, että ylivelkaantumisen ongelmiin kiinnitetään huomiota jatkossakin panostamalla siihen 2,9 miljoonaa euroa ja ylivelkaantumista pyritään tulevina vuosina vähentämään.

Talous- ja velkaneuvonnan saatavuuteen ja näihin palveluihin ohjaamiseen panostetaan, ja niitä tehostetaan kohdentamalla 1 miljoona euroa lisämäärärahaa oikeusapu- ja edunvalvontapiireille.

Hyvänä asiana pidän myös sitä, että tietojärjestelmähankkeita viedään eteenpäin, erityisesti Aipa-hanketta, joka on ollut muutaman vuoden myöhässä. Yhtenä tavoitteena ovat tuottavuushyödyt.

Tärkeää on pitää huolta siitä, että voimavarat riittävät laadukkaan ja riittävän oikeusturvan varmistamiseen. Voin tyytyväisenä todeta, että kaikki mainitsemani tärkeät hankkeet ovat ensi vuonna budjettiesityksen mukaisesti toteutuskelpoisia. Tämä hallitus ratkoo asiat ripeästi, asiantuntevasti ja määrätietoisesti katsomalla kohti tulevaisuutta.

20.33 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Käsitlemme täällä oikeusministeriön hallinnon alaa. Oikeusministeri itse on valitettavasti jo lähtenyt. Minulla olisi ollut hänelle muutama kysymys, mutta kysyn ne tässä kuitenkin, ja toivottavasti niihin vastaukset tulevat sitten myöhemmin. Kokoomukselle vahva oikeusvaltio tarkoittaa sitä, että se on yhteiskunnan perusta, ja se on myöskin meidän kaikkien oikeus ja turva. Sen takia tämä oikeusministeriön hallinnon ala on todella tärkeä. Sillä, minkälaisia lakeja me säädämme, me määrittelemme myös turvallisuutta meidän yhteiskunnassa.

Olen tehnyt lakialoitteen jo edellisellä kaudella, ja uusin sen tällä kaudella liittyen lasten ja nuorten kanssa työskentelevien työntekijöiden rikostaustan selvittämiseen. Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä velvoittaa työnantajan selvittämään näiden henkilöiden rikostaustan ennen työsopimuksen solmimista, ja velvollisuuden laiminlyönti on rangaistavaa. Selvitys tapahtuu siten, että tehtävään valittu tai nimetty henkilö hankkii itseään koskevan rikosrekisteriotteen ja esittää sen työnantajalle nähtäväksi. Se on hyvin edullinen, muistaakseni reilu 10 euroa, eli kyse ei ole suuresta kustannuksesta.

Päiväkodeissa ja muussa lapsille ja nuorille järjestetyssä toiminnassa, kuten iltapäiväkerhoissa ja leireillä, työskentelee kuitenkin nykyisin paljon henkilöitä, joiden taustoja ei ole selvitetty riittävästi huomioiden lasten koskemattomuus ja turvallisuus. Syynä on se, että rikostaustan selvitysmenettelyä ei sovelleta päiväkotien työ- ja virkasuhteissa ja muissa työ- ja virkasuhteissa, jotka kestävät yhteensä enintään kolme kuukautta yhden vuoden aikana. On tietenkin ymmärrettävää, että voi tulla äkkitalanteita ja joudutaan lyhyisiin sijaisjärjestelyihin toisinaan, mutta yleensä sijaisetkin ovat tuttuja, joita käytetään usein. Lasten turvallisuudesta ei voida kuitenkaan joustaa, vaan lain on suojeltava alaikäisten koskemattomuutta ja turvallisuutta kaikissa tapauksissa. Toivonkin, että löytyy resursseja

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

viedä tätä lakialoitetta eteenpäin, koska käsittääkseni kyse ei ole suuresta asiasta vaan vain pienestä muutoksesta lakiin, kun tällä hetkellä rikosselvitysote vaaditaan pysyvissä työsuhteissa.

Toinen asia, mistä halusin puhua, oli tuomioistuinten ja hallinto-oikeuksien riittävä resursointi liittyen asioihin, jotka käsittelevät lasten huoltajuusriitoja ja huostaanottoihin liittyviä hallintovalituksia. Ne kestävät tällä hetkellä kohtuuttoman pitkään, ja kaikki voivat kuvitella, että kun odotetaan oikeuden päätöstä esimerkiksi huoltajuusriitaan liittyen, tilanne on erittäin raastava ja jännittynyt sekä lapselle että vanhemmille. Lapsen edun mukaista ei ole, että käsittelyajat ovat niin pitkiä. Käsittelimme sosiaali- ja terveysvaliokunnassa ihan tässä muutama viikko sitten jälkihuoltoa eli sitä, että lastensuojelun jälkihuoltovoitteen ikärajaa pidennetään, ja siinä yhteydessä tätä ongelmaa myös sivuttiin, ja myöskin meidän mietinnössä mainittiin siitä, että ministeriön pitäisi tähän asiaan tarttua, että resursseja lapsiin liittyviin oikeudenkäynteihin saataisiin lisättyä.

Nämä oikeastaan olivat asiat, mitä nyt tähän oikeusministeriön hallinnonalaan halusin tuoda, ja haluan kiittää vielä siitä, että hallitus on lisännyt rahaa naisiin kohdistuvaan väkivaltaan ja perheväkivaltaan liittyvään toimintaan. Tein siihen itse myöskin talousaloitteen tänään, että olisi siihen saanut vielä vähän lisärahoitusta. Se ei mennyt täällä salissa läpi, mutta pääasia, että asia kuitenkin etenee.

Ja haluan samalla vielä omasta puolestani toivottaa kaikille oikein hyvää ja rauhaista joulua!

20.39 Pihla Keto-Huovinen kok: Arvoisa puhemies! Vakava huolenaiheeni on oikeusministeriön hallinnonalan osalta se, että sinänsä myönteinen lisäresursointi ei ole ollenkaan riittävää. Tämä sama huoli on ilmennyt täällä useammassa puheenvuorossa niin hallituksen kuin opposition taholta. Toivonkin, että pääsemme yhdessä oikeusvaltion osalta hyvään lopputulokseen, sillä määrärahalisäykset eivät turvaa ensi vuoden toimintaa tuomioistuimissa ja Syyttäjälaitoksessa. Syksyn aikana saamiemme selvitysten perusteella on selvää, että niin syyttäjien kuin tuomarien määrä tulee vähenemään.

Arvoisa puhemies! Todellisuutta on se, että rikosasoiden kesto on jo tällä hetkellä kohtuuton, erityisesti uhrin näkökulmasta. Esimerkiksi raiskausasian käsittely kestää tapahtumasta kärjäoikeuden tuomioon puolitoista vuotta. Suomi myöskin on nykyisillä käsittelyajoilla saanut Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelta useita langettavia tuomioita liian pitkistä käsittelyajoista. Todellisuutta on myös se, että esimerkiksi syyttäjien pöydillä pinot ja jonot ovat täysin kestäättömällä tasolla ja syyttäjät venyvät oman hyvinvointinsa ja vapaa-aikansa kustannuksella saadakseen työnsä hoidettua. Sama koskee tuomareita.

Valtion työnantajana tulisi olla hyvinkin kiinnostunut tästä työmäärän ja henkilöstön epäsuhdasta, koska myös työsuojeluviranomaiset ovat kiinnittäneet huomiota oikeushallinnon työmääriin. Esimerkiksi syyttäjiä Suomessa on 370 ja vuosittain hoidettavia asioita yli 90 000, ja määrä vain kasvaa samalla kun asioiden vaativuus. Syyttäjälaitoksen osalta aliresursointi vaikuttaa siihen, ettei asioita kyetä viemään tuomioistuinkäsittelyyn, vaan syyttäjät tekevät entistä enemmän esitutinnan rajoittamispäätöksiä ja syyttämättäjäättämispäätöksiä. Esimerkiksi Etelä-Suomessa syyte nostetaan enää noin 50 prosentissa poliisilta syyttäjille tulevissa tapauksissa.

Jos Syyttäjälaitos saa nyt vain tuon reilun 2 miljoonan euron lisäyksen, mikä nyt on oikeusministeriön budjetissa, vähenee syyttäjien määrä ensi vuonna vähintään 20 henkilötyövuodella. Syyttäjälaitos on, kuten ministerinkin puheesta täällä kävi ilmi, käyttänyt siir-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

tyviä määrärahoja aiempina vuosina henkilöstön palkkaamiseen, jotta asiat saadaan hoidettua. Nyt nämä rahat on syöty. Jos Syyttäjälaitos saisi 4,5 miljoonaa euroa, pysyttäisiin tämän vuoden henkilöstömäärässä, joka tarvitaan, että tulevat asiat saadaan käsiteltyä edes jollain tavalla. Tällöinkään ei voida sanoa, että edes pää olisi vedenpinnalla. Tosiasiassa jos me haluamme nostaa syyttäjien määrän kahdeksaan syyttäjään 100 000:ta asukasta kohti, olisi korotuksen oltava 6 miljoonaa euroa. Pohjoismaiden syyttäjien keskimäärä on 10—12 syyttäjää 100 000:ta asukasta kohden, ja Euroopassakin keskiarvo on 11 syyttäjää.

Arvoisa puhemies! Toinen huolenaiheeni on oikeuslaitoksen yhteinen tietojärjestelmä-uudistus, niin sanottu Aipa-hanke, joka on nyt jo viivästynyt yli kolmella vuodella ja jonka kustannusarvio on ylittynyt roimasti. Se tulee maksamaan lähes 23 miljoonaa euroa enemmän kuin on arvioitu. [Antero Laukkanen: Kyllä!] Sen paremmin syyttäjä- kuin tuomioistuinlaitoksella ei ole muita tapoja vastata kasvaneisiin kuluihin kuin supistaa ydintoiminnastaan. Nämä lisäkustannukset tulevat halvaannuttamaan oikeudenhoidon, ja tähän asiaan on nopeasti löydettävä ratkaisu.

Arvoisa puhemies! Määrärahasoon on kiinnitettävä huomiota myös siitä syystä, että kehyskauden loppupuolella poliisin määrärahat kasvavat, kun taas oikeusministeriön hallinnonalan resurssit vähenevät. Oikeushallinnon alalla rikosoikeudellisen vastuun toteutumiseksi resursseja on vahvistettava ja henkilöstön jaksamisesta on huolehdittava.

Oikeushallinnon alalla tuloksia revitään tällä hetkellä henkilöstön selkänahasta. Viimeksi muutama viikko sitten eräs virkamies totesi, että kyllähän yli 80 tunnin viikkoja joi-tain kuukausia jaksaa mutta ei pidempään, ja vaihtoi työtä. Tämä ei suinkaan saa olla oikeusvaltion suunta, että kokenut ja osaava työvoima siirtyy muihin tehtäviin. Kysymys on oikeusvaltion ydintehtävistä, ja kyse on mitä suurimmassa määrin arvovalinnoista.

Omasta puolestani haluan kiittää lakivaliokuntaa erittäin hyvästä yhteistyöstä ja toivottaa kaikille täällä hyvää joulua.

20.44 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Täytyy sanoa, että edustaja Keto-Huovinen käytti erinomaisen puheenvuoron. — Oikeuslaitoksemme tämänhetkinen resur-sointi on niin alibudjetoitua, että ihmettelen, miten me tässä talossa, jossa lakeja säädetään, enää siedämme tätä tilannetta. Katsoin tässä vuosien 2017—2020 julkisen talouden suun-nitelmaa oikeuslaitoksen osalta, ja siellä on vain pelkkiä vähennyksiä. Tässä on se epäsuhta, juuri niin kuin Keto-Huovinen tässä totesi, että nyt me voimakkaasti kasvatamme poliis-sien määrää, mutta, no, jos ei ole sitten ketään, joka syyttää? Syyttäjälaitos sitten kävikin tuolla valiokunnassa kertomassa meille, että eduskunnan pitää nyt kertoa meille, mitkä asiat syytetään ja mitkä jätetään syyttämättä, koska ei heillä ole enää sitä mahdollisuutta, että he voivat kaikki asiat ottaa käsittelyyn.

Niin kuin on todettu täällä, myös EU on kiinnittänyt huomiota kokonaisarviossaan koko EU:n oikeuslaitoksen kestävyYTEEN ja siihen, miten eri EU-maissa oikeus toteutuu. Siellä Suomi saa jatkuvasti myös moitteita. Se ei ole meille mikään hyvä asia.

Ministeri Räsänen asettama parlamentaarinen työryhmä raportoi tuloksessaan näin: ”Työryhmä esittää, että sisäiselle turvallisuudelle ja oikeudenhoidolle on varattava riittä-vät resurssit ja niitä on kehitettävä voimakkaasti.” Sitten vuoden 2014 lopulla oli silloisen oikeusministeri Henrikssonin — ja nykyisen oikeusministeri Henrikssonin — työryhmän tuloksena se, että piti kerta kaikkiaan nostaa oikeudenhoidon koko toiminnan kuvaamista, luoda aivan uusi strategia ja perusta sille, miten oikeuslaitoksen resurssit yhdessä voitai-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

siin nostaa sellaiselle tasolle, että ne vastaisivat kansalaisten käsitystä toteutuvasta oikeusturvasta.

Tähän kun yhdistetään sitten käräjäoikeusuudistuksen tapahtumat viime kaudelta, jossa istuntopaikkoja vähennettiin merkittävästi, ja kun kaikkiaan on poistunut kymmenessä vuodessa melkein 70 istuntopaikkaa, niin kyllä meidän pitäisi ehdottomasti, arvoisa puhemies, jonkinlainen kokonaisarvio tästä tilanteesta saada. Me emme voi jatkaa tällä tavalla. Oikeuslaitos ei voi olla alisteinen taloussuhdanteille. Sen täytyy toimia kaikkina aikoina moitteettomasti ja riippumattomasti ja turvata ja taata kansalaisille mahdollisuus saada oikeutta kaikissa tilanteissa, kaikilla alueilla ja niillä kielillä, jotka ovat Suomessa virallisia kieliä.

Arvoisa puhemies! Tästä asiasta olisi niin paljon sanottavaa ja sydän niin täynnä, kun miettii, että neljä vuotta sitten, heti kun tähän tilanteeseen perehdyin lakivaliokunnassa ollessani, aloin havaita, mitä tässä on tapahtumassa. Silloin jo kerroimme, että tämä ei johda hyvään lopputulokseen. Nyt toivoisin, että uusi hallitus ihan oikeasti tarttuisi tähän ja tekisi vaikka sellaisen kuin nyt parlamentaarisessa liikennetyöryhmässä tehdään näitä 12 vuoden korjausliikkeitä, eli ulotettaisiin sama myös tänne oikeuslaitokseen, jolloin kaikki asiat tasapainoisesti etenisivät.

Nämä tietohallintaohjelmistot ja muut, joiden varaan on paljon tässä laitettu, että voidaan vähentää rahoja, ovat kerta toisensa jälkeen viivästyneet, eivät ole tuottaneet niitä tuloksia, mitä on odotettu, ja ovat olleet paljon kalliimpia kuin mitä on esitetty.

Arvoisa puhemies! Hyvää joulua puhemiehelle ja kaikille lakivaliokunnan jäsenille ja muille, jotka ovat jaksaneet valvoa vielä. — Kiitoksia.

20.49 Janne Heikkinen kok: Arvoisa puhemies! Vahva oikeusvaltio on yhteiskunnan perusta. Sisäisestä turvallisuudesta ja oikeusjärjestelmän toimivuudesta on syytä pitää kaikissa tilanteissa huolta. Tavoitteena tulee olla, että rikoksentekijät jäävät teoistaan kiinni. Kun poliisien määrää lisätään tuntuvasti, yhä useampi rikollinen joutuu vastuuseen. Tällöin myös tuomioistuimet ja muu oikeusjärjestelmä kuormittuvat ja käsittelyajat pitenevät ilman lisäresursseja. Kokoomus ei voi hyväksyä oikeusvaltion ja kansalaisten oikeusturvan heikentämistä. Ehdotamme siksi 4,5 miljoonan euron pysyvää lisäystä oikeusjärjestelmän budjettiin.

Arvoisa puhemies! Syyttäjälaitos ja tuomioistuimet ovat jo nykyisellään ylityöllistettyjä ja toimivat resursseihinsa nähden ääri rajoilla. Suomalaisten oikeusturvaa ei tule vaarantaa siten, että eri oikeusjuttujen käsittelyajat venyvät entisestään kohtuuttomiksi. Esimerkiksi rikosasioissa todistajien muistijälki heikkenee ajan kuluessa, ja vastaavasti esimerkiksi yritysten toimintaedellytykset voivat heiketä, kun ne eivät saa oikeusjutuistaan ratkaisuja tolkkulisessa ajassa.

Arvoisa puhemies! Vetoan tässä yhteydessä hallitukseen siinä, että se veisi maaliin Sipilän hallituksen oikeusministeri Antti Häkkäsen käynnistämän rikoslain 20 luvun kokonaisuudistuksen eli seksuaalirikoksien lainsäädäntöuudistuksen. Kriminaalipolitiikka tulee kokonaisuudessaan ylipäättänsä muuttaa rikoksentekijää paapovasta linjasta rikoksen uhrin näkökulmaa huomioivaksi. Rikosuhrimaksuja tulee nostaa tuntuvasti, moninkertaisiksi. Törkeissä rikosnimikkeissä tulisi luopua ensikertalaisen alennuksesta, ja rangaistusasteikkoa tulee nostaa kauttaaltaan. Oikeudenmukaisuuden ja turvallisuuden tunteen tulee olla asioita, joita suomalaisessa yhteiskunnassa vaalitaan jatkossakin. Oikeuden pitää toteutua yhä useammin, ja ratkaisujen tulee vastata paremmin ihmisten oikeustajua.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

20.52 Sofia Vikman kok: Arvoisa puhemies! Kokoomuksen vaihtoehtobudjetti vahvistaisi oikeusvaltiota ja ihmisten oikeusturvaa lisäämällä Syyttäjälaitoksen ja tuomioistuinten henkilöstömäärää ja lyhentämällä käsittelyaikoja. Kokoomuksen mielestä nimittäin on kestävämpiä, että Suomessa oikeusvaltioon panostetaan selkeästi vähemmän kuin muissa Pohjoismaissa. Pidemmällä aikavälillä tämä oikeuslaitoksemme resursointi on onnistuttavaa kirittää pohjoismaiselle tasolle. Nyt kuitenkin hallituksen politiikka ja budjetti johtavat käsittelyaikojen merkittävään pitenemiseen ja kansalaisten oikeusturvan heikkenemiseen.

Arvoisa puhemies! Kiinnittäisin edustaja Heikkisen tapaan huomiota vielä siihen, että hallituksen on määrätietoisesti vietävä maaliin oikeusministeri Antti Häkkäsen käynnistämä seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistus. Uudistus on toteutettava kunnioittaen sen alkuperäisiä, tärkeitä tavoitteita, joiden mukaan suostumuksen asema raiskauksen tunnusmerkistössä vahvistuu nykyisestä ja sukupuoliyhteys nuoren lapsen kanssa säädetään rangaistavaksi raiskausrikoksena. Häkkäsen asettaman kokonaisuudistusta valmistelevalle työryhmälle toivon, että tämän jälkeen hallitus tarttuu määrätietoisesti toimenpiteisiin kokonaisuudistuksen viemiseksi ripeästi maaliin.

20.54 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Olin viime vaalikauden kunta- ja terveysjaoston puheenjohtaja, ja siellä käsiteltiin oikeusministeriön pääluokan budjetti, ja joka ainoa syyskäsittely siellä asiantuntijoita kuullen, että oikeuslaitoksen voimavarat ovat täysin riittämättömät. Se on johtanut siihen, että käsittelyajat ovat kohtuuttoman pitkiä, niin kuin täällä on kuultu. Toisaalta myös ongelma on se, että oikeudenkäyntikulut ovat kuitenkin korkeat ja ne aiheuttavat joillekin ongelmia, varsinkin joissakin keskitulo- luokissa, ja tätä kautta johtopäätös on, että jopa Suomen oikeusvaltiomaine on vaarassa, ellei muutosta tapahdu. Joka syyskäsittely myös budjettimietintöön kirjoitettiin nämä vaatimukset lisärahoituksesta, mutta vielä ne eivät ole sillä tasolla kuin pitäisi olla. Siksi tämä huoli, mikä täällä on esitetty koko meidän järjestelmämme, tämän putken toimivuudesta, on aiheellinen ja syytä nostaa tässä yhteydessä esille — myös esimerkiksi tämä työsuojelullinen, työssäjaksamisen ongelmakenttä, joka tuolla oikeuslaitoksessa erityisesti tulee vastaan.

Arvoisa puhemies! Oikeusministeriön hallinnonalalla on sinänsä itsenäisinä toimijoina monta tällaista valtuutetun toimistoa: siellä on lapsiasiavaltuutettu, tasa-arvovaltuutettu, yhdenvertaisuusvaltuutettu, tietosuojavaltuutettu, tiedusteluvalvontavaltuutettu, ja nyt uutena on tulossa vanhusasiavaltuutettu. Sitten meillä on eduskunnan yhteydessä eduskunnan oikeusasiamies ja kaksi apulaisoikeusasiamiestä. Ja näitä valtuutettuja taitaa tulla vielä lisää, ainakin paineita on. Vuosi sitten siellä jaostossa teimme esityksen, että selvitetäisiin oikeusministeriössä, voitaisiinko nämä kaikki eri valtuutetut koota tietynlaiseksi oikeusturvataloksi, joka käyttäisi samoja tukipalveluja, eikä jokaisella olisi omaa konttoriaan sillä tavalla täysimittaisena kuin nykyisin on. Siitä saatettaisiin saada hyvinkin säästöjä aikaan ja tehokkuutta ja kansalaisten kannalta parempaa palvelua. Nytkin valiokunta merkitsi samanlaisen kannan tuonne toiveeksi. Toivottavasti se toteutuu.

Arvoisa puhemies! Kiitän teitä lämpimästi tästä turnauskestävyydestä, jota olette osoittaneet tämän budjetin käsittelyn yhteydessä, ja toivon teille oikein hyvää joulua ja lepoa ja rauhaa ja uutta intoa helmikuussa, kun aloitamme taas täällä keskustelut.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia, edustaja Kankaanniemi, kauniista sanoista. Toivotan myöskin teille rauhallista joulunaikaa.

20.57 Sofia Vikman kok: Arvoisa puhemies! Oikeusministeriön hallinnonalaan liittyen haluan vielä evästä sellaisessa asiassa, josta eduskunnan käsittelyssä on myös kansalaisaloite, nimittäin tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen kieltämisestä omana rikosnimikkeenä. Tämän kansalaisaloitteen tueksi olemme myös edustaja Sari Sarkomaan kanssa jättäneet lakialoittepakettin, kaksi erillistä lakialoitetta, jotka täydentävät tätä kansalaisaloitetta, jota ei ole lain muotoon vielä laadittu. Näillä allekirjoittaneen ja edustaja Sarkomaan lakialoiteilla on tarkoitus parantaa sukuelinten silpomisen ennaltaehkäisyä, parantaa tekojen viranomaisten tietoon tuloa sekä koventaa teoista määrättäviä rangaistuksia.

Toivon, että ensi vuoden aikana hallitus myös omalta osaltaan toimii siten, että tätä tärkeää lainsäädäntöä saadaan eteenpäin ja voimaan. Nimittäin tyttöjen ja naisten sukuelinten silpominen loukkaa ihmis- ja itsemääräämisoikeuksia ja heikentää naisten tasa-arvoa sekä aiheuttaa terveydellisiä, sosiaalisia ja seksuaalisia haittoja. Suomen on onnistuttava nykyistä tehokkaammin suojelemaan silpomisuhan alla eläviä tyttöjä ja ryhdyttävä toimiin näiden törkeiden ja epäinhimillisten rikosten torjumiseksi ja uhrien auttamiseksi sekä tekoihin syyllistyneiden saattamiseksi vastuuseen.

Arvioiden mukaan Suomessa elää jopa 3 000 tyttöä, joilla on riski joutua silvotuksi. Velvollisuutemme on heitä onnistua suojelemaan, ja siksi lainsäädäntömme on selkeästi viestittävä jyrkän kielteinen kanta silpomiseen ja rikosvastuu on saatava toteutumaan. Silpomisen kieltävä erillislaki olisi vahva viesti siitä, että tyttöjen silpominen on rikos Suomessa. Tällä hetkellä tekojen rangaistavuutta ei ole tuotu selkeimmällä mahdollisella tavalla esiin lainsäädännössämme ja silpomisen rangaistavuus ei aina ole tarpeeksi hyvin yleisessä tiedossa, vaikka teot ovat rikoslain vastaisia törkeänä pahoinpitelyinä.

Omalta osaltamme me edustaja Sarkomaan kanssa lakialoitteillamme haluamme erityisesti vahvistaa tietoa näiden törkeiden tekojen rangaistavuudesta ja korottaa teoista määrättäviä rangaistuksia ja parantaa syyllisten saattamista vastuuseen. Toivon, että tosiaan myös hallitus, kuten sanottua, ottaa tämän asian ensi vuonna edistettäväkseen ja että eduskunnan yhteisvoimin tämä tärkeä lainsäädäntö saadaan voimaan.

21.00 Pekka Aittakumpu kesk: Arvoisa puhemies! Pitkäkin saarna loppuu aikanaan, ja nyt alamme ilmeisesti niin sanotusti kaarratella kohti aamenta. Halusin itsekkin omalta osaltani vielä muutaman seikan nostaa esille oikeusministeriön hallinnonalalta.

On hienoa, että hallitus on monin tavoin puuttumassa maamme yhteen isoon ongelmaan, ylivelkaantumiseen. Suomen Pankin mukaanhan taloutemme keskeisiä uhkakuvia on kotitalouksien velkaantuminen ja ylipäättäänkin ylivelkaantuminen, joka koskee myöskin esimerkiksi yritys-elämää eri tavoin.

On arvokasta, että nyt oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenojen määrärahaa korotetaan 2,9 miljoonalla eurolla vielä ja että tästä korotuksesta kohdistetaan ylivelkaantumisen vähentämiseen. Hallituksen määrärahalisäyksen tavoitteena ja yleisenäkin tavoitteena on vähentää ylivelkaantumista. On hyvä, että kansalainen pystyisi saamaan nykyistä kattavammin ohjausta ja apua oman talouden hoitamiseen, ja tässä tullaan tietysti myös siihen, että myöskin meidän lapsille ja nuorille esimerkiksi koulussa olisi varmaankin yhä enemmän tuotava esiin taloustaitoja. Ja se, että hallitus on myöskin edelleen tarkentamassa esimerkiksi kuluttajaluottoihin ja pikavippeihin liittyvää

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

säätelyä, on erittäin, erittäin hyvä. Mehän hallitusneuvotteluissa silloin sovimme, että tarttumme toimeen ylivelkaantumisen vähentämiseksi.

Arvoisa puhemies! Myös perintäkulut tuntuvat usein kansalaisen ja myöskin etenkin pienyrittäjän kannalta kohtuuttomilta, ja on hyvä, että perintätoimien kohteena olevilta laskutettavien perintäkulujen määrälle säädetään euromääräiset ylärajat myös silloin, kun kyseessä on esimerkiksi yrittäjä.

Hallitus vahvistaa tällä tavalla huolenpitoa kaikenikäisistä, myös tässä oikeusministeriön hallinnonalalla. Kaikin tavoin hallituksen esitys on kokonaisuutena hyvä ja kannatettava.

Omalta osaltanikin toivotan oikein hyvää ja rauhallista joulua kaikille.

Yleiskeskustelu päättyi ja pääluokan käsittely keskeytettiin.

2.10. Pääluokka 36 Valtionvelan korot

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Esitellään valtionvelan korkoja koskeva pääluokka 36.

Keskustelu

18.33 **Sari Essayah kd:** Arvoisa puhemies! On äärimmäisen tärkeää, että meillä huolehditaan siitä, että koko ajan nämä valtion velkakirjat ovat mahdollisimman alhaisella korolla. Siksi tässä yhteydessä on syytä tarkastella näitten velkakirjojen kestoa eli maturiteettia ja toisaalta sitten sitä tasoa.

Suomellahan on äärimmäisen hyvä tilanne siinä mielessä, että me saamme tai voisi sanoa näinpäin, että meille lähestulkoon maksetaan siitä hyvästä, jos otamme ulkomailta velkaa. Siinä mielessä näitten velkojen korkokulujen hoitokustannukset ovat koko ajan pienemmät ja pienemmät. Täällä ei ole nyt valtiovarainministeriä vastaamassa asiasta, mutta tietysti täytyy tarkastella, onko meillä kenties joitakin aiemmin otettuja vanhoja velkoja, joitten kohdalla tämä korkotilanne ei ole niin hyvä. Tästä toivoisi ministerin siellä valtiovarainministeriössä huolehtivan.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 36 mietinnön mukaisena.

3. Suullinen kyselytunti

Vastaamassa olivat seuraavat ministerit
pääministeri Sanna Marin
valtiovarainministeri Katri Kulmuni
ulkoministeri Pekka Haavisto
oikeusministeri Anna-Maja Henriksson
perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru
työministeri Tuula Haatainen
elinkeinoministeri Mika Lintilä

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä
kuntaministeri Sirpa Paatero
puolustusministeri Antti Kaikkonen
pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministeri Thomas Blomqvist
sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen
opetusministeri Li Andersson
kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri Ville Skinnari
liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka
sisäministeri Maria Ohisalo
tiede- ja kulttuuriministeri Hanna Kosonen

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt jatketaan tänään kello 12 keskeytynyttä täysistuntoa.

Päiväjärjestyksen 3. asiana on suullinen kyselytunti.

Pyydän paikalla olevia ministereitä siirtymään — suurin osa onkin jo siirtynyt — ministeriaitioon. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen jollekin paikalla olevista ministreistä, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan.

Ministereille esitettiin seuraavat kysymykset:

3.1. Suullinen kysymys Suomi-radasta (Lulu Ranne ps)

Suullinen kysymys SKT 80/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Ranne.

Keskustelu

16.01 Lulu Ranne ps: Arvoisa puhemies! Kysymys liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakalle Suomi-radän linjauksesta ja hankeyhtiön myöhästymisestä helmikuun CEF-hausta. Koska uutta ratalinjausta ei voida maankäyttö- ja rakennuslain eikä ratalain mukaan vetää ilman maakuntakaavaa, Suomi-radalla ei ole kuin yksi linjausvaihtoehto, nykyinen päärata. Häme ei tule laatimaan vaihtoehtoista suoraa reittiä sisältävää maakuntakaavaa, koska pääradan varren kunnilla on kahden kolmasosan enemmistö maakuntavaltuustoissa. Turha vääntö linjauksista viivästyttää suunnittelun käynnistämistä ja EU-tukien hakemista. Kuntien näkökulmasta jokainen helmikuun CEF-haun saatavissa oleva miljoona olisi todella iso raha. Kysynkin ministeriltä: mihin toimiin aiotte ryhtyä, jotta ministeriössä tunnustetaan tosiasiat Suomi-radän kaavoitusjärjestelmän mukaisesta ainoasta linjausvaihtoehdosta ja hankeyhtiöasiassa päästään eteenpäin ja jotta hankeyhtiön myöhästytessä CEF-hausta liikenne- ja viestintäministeriö [Puhemies koputtaa] ja Väylävirasto hakevat kiireellisesti näitä rahoja?

16.02 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Monet kiitokset kysymyksestä, joka on hyvin ajankohtainen. Sekä tämän Suomi-radän että läntisen yhteyden osakassopimusneuvottelut ovat juuri nyt käynnissä, ja nii-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

tä on tarkoitus erittäin kiivaalla aikataululla käydä sitten myöskin heti ensi vuoden alussa. Tässä vaiheessa osakassopimuksissa pääradan osalta on vielä käsittelyssä useampi linjausvaihtoehto. Mitä tulee helmikuun lopun niin sanottuihin häntärahoituksiin, jotka siis liittyvät nyt jo päättymässä olevan rahastokauden ja budjettikauden viimeisiin rahoituksiin, niin käsittääkseni valtavan suurista summista ei ole kysymys. [Ilkka Kanerva: 50 miljoonaa!] Joka tapauksessa on tarkoituksenmukaista ja aito pyrkimys siihen, että nämä osakassopimukset molempien ratojen osalta, koska ne liittyvät toisiinsa, mahdollisimman nopeasti ja ripeästi saatetaan päätökseen.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt normaaleista kyselytunneista poiketen esitettävien kysymyksien ei tarvitse mitenkään liittyä edeltävään kysymykseen.

3.2. Suullinen kysymys ylivelkaantuneiden tilanteen helpottamisesta (Ritva Elomaa ps)

Suullinen kysymys SKT 81/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Elomaa.

Keskustelu

16.03 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Ylivelkaantuminen on vakava yhteiskunnallinen ongelma. Velkavaikeudet heijastuvat monin tavoin ihmisten arkeen ja henkiseen hyvinvointiin, terveyteenkin. Taas tänä jouluna kotitalouksien tuloerot korostuvat. Toisten joulupöydistä ei puutu mitään, monelta puuttuu. Toiset jonottavat Hakaniemessä ja monilla muillakin paikkakunnilla jouluateriaa eri tilaisuuksissa vähävaraisille. Ylivelkaantuneiden tilanteen helpottamiseksi tarvitaan purevia poliittisia toimia, ja se keskustelualoittekin odottaa siellä puhemiesneuvoston pöydällä. Ulosotossa olevien tilannetta voitaisiin helpottaa esimerkiksi nostamalla suojaosuuden määrää. Perinnän jatkuvaa lisäkulujen virtaa on myös ehdottomasti saatava rajattua lainsäädännön keinoin. Kysyn asianomaiselta ministeriltä: kannattaako ylivelkaantuneiden suomalaisten odottaa tulevalta vuodelta mitään parannuksia tilanteeseensa?

Tässä samalla toivotan kuitenkin rauhallista joulua puhemiehelle, kaikille salissa oleville ja myös tv-katsojille.

16.04 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Kiitos edustaja Elomalle tästä tärkeästä kysymyksestä. Sehän on niin, tämä hallitus haluaa auttaa niitä suomalaisia, jotka ovat ylivelkaantuneet, ja sen takia me panostamme velkaneuvontaan — velkaneuvonta tulee saamaan enemmän resursseja ensi vuonna — ja tehdään muita sellaisia toimenpiteitä, joilla itse ainakin uskon, että on positiivinen vaikutus tähän tilanteeseen. Hallituksen ministerityöryhmä on linjannut, että tähän maahan tulee positiivinen luottotietorekisteri. Se työ alkaa nyt seuraavana vuonna, ja se tulee kestäämään, mutta kun päästään siihen, se myös auttaa ylivelkaantumista vastaan tulevaisuudessa. Me teemme nyt myös tarkistuksen, mitä tulee ulosoton suojaosuuden alarajaan. On olemassa hanke, joka keskit-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

tyy siihen, että yritetään löytää keinoja, joilla ylivelkaantuneitten tilannetta parannetaan. [Puhemies koputtaa] Joten voidaan sanoa kyllä, että hallitus on tietoinen ja tekee myös toimenpiteitä.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.3. Suullinen kysymys varuskuntien sisäilmaongelmista (Pauli Kiuru kok)

Suullinen kysymys SKT 82/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kiuru.

Keskustelu

16.05 Pauli Kiuru kok: Arvoisa herra puhemies! Lukuisat varusmiespalveluksessa olevat oireilevat sisäilmaongelmien vuoksi. Myös Varusmiesliitolta tulee tätä palautetta runsaasti. Osa näistä nuorista varusmiehistä ja -naisista joutuu keskeyttämään palveluksen jopa muutaman viikon jälkeen. Varusmiespalveluksen aloittaminen edellyttää isoa henkistä valmistautumista ja on suuri sokki, jos se palvelus loppuu yllättäen tällaisen syyn takia. Jokaisella palveluksen aloittavalla on oikeus suorittaa palvelus sillä lailla, että terveys ei kärsi sisäilmaongelmien vuoksi. Sama koskee tietysti myös kantahenkilökuntaa. [Eduskunnasta: Kyllä!] Onko asiasta vastaavalla ministerillä tiedossa, kuinka monissa varuskunnissa näitä ongelmia on? Kuinka moni joutuu keskeyttämään? Ja miten hallitusohjelman kirjaus Senaatin uudelleenjärjestelystä Puolustusvoimien [Puhemies koputtaa] osalta mahdollisesti vaikuttaa tämän asian hoitamiseen?

16.07 Puolustusministeri Antti Kaikkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä kysymys on erittäin tärkeä. Tässä on kysymys paitsi varusmiesten terveydestä myöskin totta kai Puolustusvoimien henkilökunnan terveydestä, eliikkä tähän on suhtauduttava riittävän vakavalla tavalla. Niissä varuskunnissa, missä on saatu tietoja näistä, on jo ryhdytty toimenpiteisiin, mutta kun tästä edelleen palautetta tulee — ja tekin tämän asian täällä otitte esille — niin tässä vielä tekemistä on. Täsmällisiä numerotietoja itselläni ei ole näistä, mutta selvästi ongelma on olemassa. Sen voi todeta, että Puolustuskiinteistöt-hanke etenee, ja näkisin, että se voisi olla yksi väline myöskin puuttua tähänkin ongelmaan, eli voidaan entistä paremmin huolehtia Puolustusvoimien intresseistä, joihin totta kai kuuluu myöskin se, että meillä on terveet, hyvät tilat. — Kiitoksia hyvästä kysymyksestä.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.4. Suullinen kysymys lapsiperheiden tukemisesta (Jaana Pelkonen kok)

Suullinen kysymys SKT 83/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Pelkonen.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Keskustelu

16.08 Jaana Pelkonen kok: Arvoisa herra puhemies! Yksinäisyys on kansantauti, joka heikentää suomalaisten hyvinvointia ja terveyttä voimakkaammin kuin mikään muu yksittäinen tekijä. Yksinäisyys myös kerää ympärilleen muita ongelmia, kuten köyhyyttä ja huono-osaisuutta.

Joka viides suomalainen kärsii yksinäisyydestä ajoittain ja joka kymmenes jatkuvasti. Erityisesti juhlapyhät ovat yksinäisille vaikeita. Niinpä moni odottaakin lähestyvää joulua pelolla.

Erityisesti lapsiperheiden lisääntynyt yksinäisyys ja pahoinvointi ovat kipeitä ongelmia tämän päivän Suomessa. Kolmen sukupolven pihapiirin puuttuminen jättää liian monet lapsiperheet yksin lasten kasvatushaasteiden ja arjen murheiden kanssa.

Kokoomus esitti omassa vaihtoehtobudjetissaan joukon toimenpiteitä, joilla etenkin nuorten syrjäytymistä voidaan ehkäistä, perheitä tukea ja ongelmia lievittää. Kysyisin: miten hallitus aikoo toimia tässä asiassa?

16.09 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta on hienoa, että kaikki ryhmät ovat esittäneet toimia, joilla lasten, nuorten ja perheiden arkeen saadaan lisää sellaista positiivista virettä.

Yksinäisyys koskee itse asiassa niin lapsia ja nuoria kuin ikäihmisiäkin. Edustaja on aivan oikeassa siinä, että yksinäisyyskin on yksi sellainen iso suomalainen kestävyysvaje, josta kovin vähän puhutaan, yksinäisyys kun aiheuttaa paljon muita ongelmia, joilla on viime kädessä jopa taloudellisia vaikutuksia. Siksi sosiaalisen kestävyysvajeen pienentämiseksi toimet pitää tehdä niin, että me myöskin tunnustamme yksinäisyyden ilmiönä, jota pitäisi pystyä yhteiskunnassa enemmän torjumaan.

En lähde nyt yksityiskohtiin mutta totean, että meillä on merkittävä panos myös ensi vuodelle käytettävissä lasten, nuorten ja perheiden palveluihin, nimenomaan palveluiden parantamiseen, [Puhemies koputtaa] mutta myöskin koulupuolella on lasten ja nuorten osalta merkittäviä panostuksia tulossa. Eli perhepolitiikkaa tulee tehdä vahvasti, ja siitä on hyviä ehdotuksia nyt ilmassa.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.5. Suullinen kysymys Puolustusvoimien panssarivaunuhankinnoista (Peter Östman kd) Suullinen kysymys SKT 84/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Östman.

Keskustelu

16.10 Peter Östman kd: Arvoisa herra puhemies! Suomen kansa ei ole aina saanut viettää jouluansa rauhassa. Tänään on kulunut päivälleen 80 vuotta siitä, kun talvisodassa käytiin Pelkosenniemen taistelu, joka päättyi, voimme sanoa, suuren ihmeen ja monien rauhakouksien jälkeen suomalaisten voittoon.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Eilen saimme tietää, että keskustalainen puolustusministeri Kaikkonen on valtuuttanut Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen hankkimaan Leopard 2 -taistelupanssarivaunun ampuvarvikkeita. Nämä hankittiin Israelista, ja on hyvä uutinen, että asekaupat Israelin kanssa eivät lopu. Onhan Israel aseteknologian kehityksessä maailman kärkimaita, ja samalla se Lähi-idän ainoana demokratiana kykenee puolustamaan kansalaisiaan. [Välihuutoja] Turkin käymissä sodissa Isistä vastaan on havaittu, että Leopard 2 -panssarivaunut ovat kuitenkin varsin haavoittuvaisia. [Puhemies koputtaa] Kysyn puolustusministeriltä: olisiko lisäksi syytä ostaa Israelista Trophy-APS-omasuojausjärjestelmä vaunujen tueksi? [Eduskunnasta: Täsmällinen kysymys!]

16.11 Puolustusministeri Antti Kaikkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän aika täsmällisestä kysymyksestä. [Naurua] Puolustusvoimat tekee puolustustarvikehankintoja paitsi kotimaasta jonkun verran myös maailmalta, ja tässä hankinnassa, mihin viittasitte, tämä israelilainen toimittaja oli loppupelissä käytännössä ainoa, mikä täytti meidän kriteerimme, mitä haimme. Toimitukset tapahtuvat vuosien 20 ja 21 aikana. Tulevissa hankinnoissa vertaillaan totta kai, mitä meillä on kotimaassa tarjolla ja mitä maailmalla on tarjolla, ja pyritään aina tarkoituksenmukaisimpiin hankintoihin. Tässä vaiheessa en lähde vielä ottamaan kantaa siihen, mitä ostetaan ja mistä.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.6. Suullinen kysymys yksityisestä pysäköinninvalvonnasta (Kimmo Kiljunen sd)

Suullinen kysymys SKT 85/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kiljunen, Kimmo.

Keskustelu

16.12 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Minä kysyn 122 kansanedustajan puolesta. Me olemme tehneet lakialoitteen yksityisen parkkisakotusbisneksen saattamisesta kuriin. Pysäköinninvalvonta on muuttunut rahastukseksi, jota kaiken lisäksi ovat alkaneet hallita yhä enemmän ulkomaiset firmat ja sijoittajat. Asiallinen pysäköinninvalvonta on jäänyt toissijaiseksi, kun parkkifirman tavoite on maksimoida tulostaan. Kohtuusharkinnalla ei ole tilaa. Kysyn: siunaako hallitus näin joulun alla tämän 122 kansanedustajan tahotilan, että sakotusbisneksestä on päästävä eroon?

16.13 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Johtuen siitä, että meillä on ollut tässä talossa aika paljon muita asioita agendalla, en ole itse ehtinyt perehtymään vielä tähän teidän lakialoitteeseen.

Sen sijaan tämä asiahan ei ole ihan uusi. Muistan, että joitakin vuosia sitten tästä käytiin kiivastakin keskustelua, ja on olemassa myös perustuslakivaliokunnan kannanotto. Nyt kannattaisi katsoa sitten, miten se perustuslakivaliokunnan linjaus suhteutuu tähän teidän lakialoitteeseen.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Lähden siitä, että oikeusministeriössä meillä on joulupyhien jälkeen virkamiehiä, jotka myös pystyvät tekemään tämän arvion, ja saadaan sitten palata tähän asiaan. On tietenkin tärkeää, että pysäköiminen Suomessa olisi mahdollisimman helppoa ja oikeudenmukaista.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.7. Suullinen kysymys kotimaisen kulutuksen edistämisestä (Eeva Kalli kesk)

Suullinen kysymys SKT 86/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kalli.

Keskustelu

16.14 Eeva Kalli kesk: Arvoisa puhemies! Ensi viikolla Suomi rauhoittuu joulun viettoon. Kullakin meistä on omat perinteemme ja omat tapamme viettää joulua, ja hyvä niin. Tätä on syytä kunnioittaa ja pitää arvossa.

Joulu on kuitenkin merkittävä sesonki kaupalle ja koko palvelualalle. Joulun ympärillä kulutetaan paljon, erityisesti elintarvikkeita, kulutustavaroita ja monenlaisia palveluita. Tällä kaikella on ymmärrettävästi niin taloudellisia kuin ympäristövaikutuksia. On selvää, että vaikutukset ovat sitä myönteisemmät, mitä enemmän suosimme suomalaista. Kotimaisen ruuan ja juoman sekä lahjojen — olkoot ne aineettomia tai aineellisia — suosiminen on merkittävä teko suomalaisen työn ja yrittäjyyden puolesta ja palvelee samalla ympäristö- ja ilmastotavoitteita. Eli myös luonto kiittää kotimaisten tuotteiden ja palveluiden käyttäjiä.

Koska asiaan liittyvät vaikutukset ovat moninaiset, osoitan kysymykseni pääministeri Marinille: mitä hallitus voisi tehdä, [Puhemies koputtaa] että suomalaisten joulunvietto hyödyttäisi mahdollisimman paljon kotimaisia yrittäjiä ja yrityksiä, luontoa ja ympäristöä ja siten koko suomalaista yhteiskuntaa?

16.15 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on tärkeä kysymys, joka tässä esiin nostettiin. Tietenkin meidän yhteinen tavoitteemme on se, että Suomessa on tulevaisuudessakin menestyviä yrityksiä ja yrittäjiä aina maatalousyrittäjistä muihin yrittäjiin. Tietenkin meidän yhteinen tavoitteemme on myös se, että Suomessa suositaan lähituotantoa ja lähiruokaa ja kulutetaan tarvikkeita, jotka ovat myös ympäristönäkökulmasta kestäviä.

Hallitusohjelmassahan lähdetään erittäin vahvasti liikkeelle nimenomaan kestävän kehityksen ajatuksista, siitä että kehitämme yhteiskuntaa niin, että se on niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin ympäristön kannalta kestävä. Myös tähän tematiikkaan tämä esiin nostettu kysymys sopii oikein hyvin, ja voin vakuuttaa, että näidenkin asioiden parissa hallitus tekee hyvää yhteistyötä. [Mikko Savola: Hyvä vastaus!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Oliko edustaja Merellä jatkokysymys?

16.16 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin tuohon pysäköinninvalvonta-asiaan sen verran todeta, että minusta on tietysti harmillista, että hallitus-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

puolueen edustajat joutuvat lakialoitteiden kautta tuomaan asioita esille. Luulisi, että hallituksessa voi vaikuttaa. [Välihuutoja — Puhemies koputtaa] Todennäköisesti tämä asia tulee lakivaliokuntaan. Olen itse siinä puheenjohtajana ja olen vähän tutustunutkin siihen aiheeseen, ja se ei ole ihan yksinkertainen, ja me käsittelemme sen lakivaliokunnassa. [Kimmo Kiljunen: Erinomaista!] Siinä mielessä haluaisin sanoa, että se ei ole tällä hetkellä yksinomaan ministerin käsissä. Mutta toki vaikuttakaa hallituksen kautta ihmeessä. Se olisi paras paikka, kun te aina korostatte sitä, että teillä on nyt se valta.

Mutta haluaisin kysyä: Näin joulun alla on ollut paljon puhetta asuntomurroista, ja ihmiset pelkäävät, että heidän asuntoonsa murtaudutaan, kun lähdetään joulumatkoille. Hyvin paljon on kyseessä myös näitä ulkomaalaisia liigoja, jotka kiertävät ympäri Pohjoismaita. Olen nähnyt ohjeistusta, että hankkikaa valvontakameroita ja muuta, mutta eikö ole valtion tehtävä myös huolehtia turvallisuudesta? Miten hallitus aikoo huolehtia siitä, että ei jää yksinomaan yksityisten ihmisten varaan valvoa kotinsa turvallisuutta?

16.17 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset edustajalle hyvästä, tärkeästä kysymyksestä. Hallitushan on ohjelmassaan sitoutunut siihen, että arjen turvallisuudentunne paranee ihan kaikilla suomalaisilla ihan kaikkialla Suomessa. Kyse on siitä, että parannamme turvallisuutta kaikilla sektoreilla. Näemme turvallisuuden laajana käsitteenä. Emme ajattele, että turvallisuus syntyy pelkästään turvallisuusviranomaisten työstä, vaan myös esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden, koulutoimen, monien muiden yhteistyössä. [Sebastian Tynkkysen välihuuto] Olemme aloittaneet jo sisäisen turvallisuuden selontekotyön, jossa tulemme käymään läpi keskeisiä uusia uhkia, nousevia trendejä rikollisuuden saralla. Esimerkiksi kansainvälinen järjestäytynyt rikollisuus on, totta kai, yksi konkreettinen uusi meidän käsillä oleva riski, johon myös poliisi on aktiivisesti tarttunut. Se, että hallitus on päässyt jo nyt budjetissa lisäämään muun muassa poliisien määrää, on konkreettinen esitys siitä, että otamme arjen turvallisuuden tason parantamisen vakavasti tässä hallituksessa.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.8. Suullinen kysymys susien liikkumisesta asuinalueilla (Jari Koskela ps)

Suullinen kysymys SKT 87/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Koskela.

Keskustelu

16.18 Jari Koskela ps: Arvoisa puhemies! Mediassa on tämän vuoden aikana käyty osittain kiivastakin keskustelua susien määrästä sekä niiden liikkumisesta asuinalueiden läheisyydessä. Kansalaisten kotieläimet ja karja ja metsästäjien koirat ovat joutuneet eri puolilla Suomea susien saaliiksi. Kankaanpäässä susipari lähti seuraamaan koiranulkoiluttajaa luontopolulla. Myös valvontakamerat ovat tallentaneet aivan kaupunkimme keskustassa useita susihavaintoja. Menneellä viikolla jopa koulukeskuksen pihassa petoyhdyshenkilö todensi suden jäljet. Olemme Pohjois-Satakunnassa tilanteessa, missä ihmiset eivät uskal-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

la iltaisin liikkua luonnossa, lapset pitää kyyditä kouluun ja yleinen ilmapiiri on kireä ja myöskin vakava. Olimme ministeri Lepän kanssa Luonnonvarakeskuksen asiantuntijatilaisuudessa marraskuussa. Susiasiantuntijalta saimme kuulla uuden termin ”pihasusi” susista, jotka vierailevat pihossamme eri puolilla Suomea. Arvoisa maatalousministeri Leppä, te vastasitte samassa tilaisuudessa sanantarkasti: ”sutta ei tarvitse pihassa sietää”. [Puhemies koputtaa] Mitä vastauksenne tarkalleen ottaen tarkoittaa? — Ja hyvää joulua kaikille!

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ikkunoiden takaa löytyy myös susia.

16.20 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sanon edelleenkin sen saman asian: sutta ei kenenkään tarvitse pihassa sietää. Susi kuuluu suomalaiseen luontoon, mutta se ei kuulu pihaan. Sen ei kuulu aiheuttaa vaaraa, eikä sen kuulu aiheuttaa vahinkoa sen enemmän harrastuksille kuin kotieläintaloudellekaan, puhumattakaan siitä, että lapset joutuisivat vaaraan sen kautta.

Meillä on kaksi linjaa, millä me voimme tällä hetkellä susikantaan vaikuttaa. Toinen on poliisien poistoluvat, jotka ovat poliisin määräyksestä tehtäviä toimenpiteitä silloin, kun tilanne on siellä asti. Toinen on riistahallinnon antamat vahinkoperusteiset luvat, joilla poistetaan yksilöity vahinkoa aiheuttava susi. Me haluamme takaisin kannanhoidollisen metsästyksen, jolla me pystymme saamaan susikantaa rajoitettua niillä alueilla, joilla sitä on liikaa. [Juha Mäenpää: Eikö siitä voida päättää?] Meillä ei tällä hetkellä sitä mahdollisuutta ole, koska EU-tuomioistuimen päätöksen jälkeen, joka oli erittäin kova meidän kannaltamme, me odotamme nyt korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä tässä asiassa, [Puhemies koputtaa] ja sen jälkeen me pääsemme vauhtiin kannanhoidollisen metsästyksen jatkon selvittämisessä.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.9. Suullinen kysymys Kuopion biotuotetehtaan ympäristölupapäätöksestä (Janne Sankelo kok)

Suullinen kysymys SKT 88/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Sankelo.

Keskustelu

16.21 Janne Sankelo kok: Arvoisa puhemies! Tänään tulleen uutisen mukaan korkein hallinto-oikeus ei anna Kuopioon suunnitellulle biotuotetehtaalte ympäristölupaa. Tämä päätös on hämmäntävä, ja sillä on kansantaloudellista merkitystä. Se vie pohjaa pois Suomesta houkuttelevana investointimaana ja vesittää talouden kuntoonsaattamista. Uutinen on huono myös suomalaisille metsänomistajille.

Aluehallintoviraston tehtaalte jo myöntämä lupa oli ehdoiltaan tiukka. Se ei kuitenkaan riittänyt, vaan korkein hallinto-oikeus hylkäsi ympäristöluvan Kallaveden ekologiseen tilaan vedoten. [Mikko Savola: Äänestyspäätöksellä!] Vaikka suunnitellaan maailman puh-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

tainta tehdasta, se ei riitä. Päätöksen viesti on suomalaiselle teollisuudelle tyyli: lähtekää muualle.

Vesipuitedirektiivi uhkaa romuttaa koko Euroopan taloudellista pohjaa. Ratkaisulla on myös merkitystä tulevien ympäristöluvitusten kannalta. [Puhemies koputtaa] Kysynkin ministeri Lintilältä: onko Kuopion hankkeen eteen enää mitään tehtävissä, ja mikä on teidän arvionne, uskaltaako kukaan enää suunnitella Suomeen suuria teollisia investointeja?

16.22 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Sankelo, meillä on edelleen Suomessa vallan kolmijako-oppi olemassa. Oikeuslaitos on kertonut oman kantansa tilanteeseen korkeimman hallinto-oikeuden äänellä. Poliitikot älkööt tulko sitä päätöstä muuttamaan omilla toimillaan. Voi tietysti keskustella siitä, mutta en itse lähde kyseenalaistamaan missään nimessä korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä.

Elinkeinoministerinä totean: valitettavaa. Olisi ollut kyseessä iso investointi, työllistävä investointi, mutta toisaalta ei pidä nyt lähteä yleistämään tätä päätöstä. Luotan suomalaisen oikeusjärjestelmään ja oikeuslaitokseen, ja jokainen asia käsitellään omana kokonaisuutenaan. Nyt oli kyseessä tämä yksittäinen päätös, mutta ymmärrän hyvin sen, että tämä tulee ulkomaisia investoijia varmasti mietityttämään, mikä on Suomessa suhtautuminen. [Puhemies koputtaa] Mutta palaan takaisin siihen, että pidetään kiinni vallan kolmijako-opista.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.10. Suullinen kysymys hallitusohjelman talouspoliittisen linjauksen noudattamisesta (Wille Rydman kok)

Suullinen kysymys SKT 89/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Rydman.

Keskustelu

16.23 Wille Rydman kok: Arvoisa herra puhemies! Tuossa muutama viikko sitten meillä edellinen hallitus kaatui luottamuspulaan, mutta sitten ministerit ja varapuhemies vähän vaihtoivat paikkoja, ja yhtäkkiä luottamus jälleen löytyikin ja sama hallitus perustettiin uudestaan. No, kiertotaloutta kai tämäkin, ja jonkinnäköisenä kiertotaloutena voidaan kai pitää sitäkin, että hallitus lopulta päätti ottaa käyttöön pilkulleen saman hallitusohjelman kuin mitä edelliselläkin oli ollut käytössään. [Vasemmalta: Se on hyvä hallitusohjelma!] No jos ei siitä kerran mitään muutettu, niin sitten on tietysti hyvä huomata, että hallitus on todellakin linjannut, että ”hallitus seuraa taloustilannetta sekä työllisyys- ja tasapainotavoitteiden toteutumista jatkuvasti ja reagoi taloustilanteen edellyttämällä tavalla”, ja tätä hallitusohjelmaa on sitouduttu tarkastelemaan uudelleen, mikäli alkaa muodostua epäilyksiä, että talouspoliittinen linja ei uskottavasti toimi. No nyt kun sitä on epäillyt jo Euroopan komissiokin, olisiko nyt aika vihdoinkin toteuttaa sitä uusvanhaa hallitusohjelmaa myös

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

tältä osin? [Puhemies koputtaa] Tämä ei onnistunut valtiovarainministeri Lintilältä, mutta onnistuisiko se valtiovarainministeri Kulmunilta?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Valtiovarainministeri Kulmuni, onnistuuko?

16.25 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia edustaja Rydmanille kysymyksestä. Tämä pääministeri Marinin johtama hallitus noudattaa sitä samaa hallitusohjelmaa, joka periytyy Antti Rinteen johtamalta hallitukselta. Toki hallitusohjelmahan on varsin kunnianhimoinen monin osin, myös työllisyyden suhteen tai ilmastotavoitteiden osalta. Tietenkin valtiovarainministerinä minua kiinnostavat erityisesti ne työllisyystavoitteet ja myös pidemmän kaaren tilanne sen suhteen, että tämä maa on hyvässä julkisen talouden kunnossa myös seuraaville sukupolville. Eilen esimerkiksi, kun valtiovarainministeriö kertoi omista päivitetystä laskelmistaan, niin ne muutokset eivät itse asiassa ole kovinkaan suuria siihen nähden, mitä olemme jo aikaisemmin arvioineet. Se, että julkinen talous on tasapainossa vuonna 23, vaatii kyllä sen, että työllisyysasteessa päästään eteenpäin, ja niitä toimia hallitus tekee aivan aikataulunsa mukaan, ja ensi kevään kehysriihi ja syksyn budjettiirihi ovat tässä tietenkin aivan keskeisiä.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.11. Suullinen kysymys keinoista lisätä kansalaisten liikkumista (Marko Asell sd)

Suullinen kysymys SKT 90/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Asell.

Keskustelu

16.26 Marko Asell sd: Arvoisa puhemies! Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen tuore ja laaja tutkimus, jossa kartoitettiin suomalaisten liikuntatottumuksia, kertoi, että iso osa kansastamme ei harrasta vapaa-ajalla lainkaan liikuntaa. Jopa kolmasosa vastaajista vastasi näin.

Tämä on aika huolestuttava tieto, koska se tulee yhteiskunnallemme kalliiksi. Liikkumattomuuden on arvioitu tuovan eri laskutavoilla mitattuna 3—7 miljardin euron kustannukset. Kustannukset tulevat työikäisten sairauspoissaoloista ja työkyvyttömyyseläkkeistä ja monien eri elintapasairauksien tuomina kustannuksina myös.

Liikuntaa pitäisi sisältyä arjessamme riittävästi joka päivälle ja kaikenikäisille ihmisille. Se on yleisesti hyvinvointia lisäävä harrastus. Kysymys kuuluu: Miten saisimme ihmiset liikkumaan paremmin? Minkälaisia keinoja hallituksella tähän on? Esimerkin voima on tietysti iso, ja siksi olisi mielenkiintoista kuulla, miten esimerkiksi maailman kuuluisin suomalainen eli pääministeri Marin kunnostaan pitää huolta. [Naurua]

Ja hyvää joulua kaikille!

16.27 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä oli kysymys, jota en osannut ennakoida, mutta tietenkin omassa elämässäni niin kuin niin mo-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

nen meistä elämässä perheen läsnäolo tuo paljon hyvinvointia ja auttaa meitä kaikkia jakamaan. Itselläni on lähes kaksivuotias tytär, ja tietenkin hänen kanssaan vietetty aika tuo paljon niin henkistä hyvinvointia kuin myös sitä fyysistä hyvinvointia, nimittäin kaksivuotiaan kanssa temmeltäminen kyllä ottaa kunnon päälle.

Tietenkin aina silloin kun on mahdollista, myös liikun luonnossa niin kuin niin moni muukin suomalainen. Se on paitsi fyysisen kunnon myös henkisen hyvinvoinnin kannalta tärkeää. On hyvä, että me arvostamme tätä kaunista luontoa, joka meillä Suomessa on. Se on meille ylpeydenaihe, ja tehdään toimia sen eteen, että näin on vastaisuudessakin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Myös ministeri Kosonen haluaa kertoa omasta esimerkistään.

16.28 Tiede- ja kulttuuriministeri Hanna Kosonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Esimerkiksi portaiden kävely on erinomainen harrastus ja tapa, ja kuulkaa, eduskunnan portaissa on aika hiljaista, ja toivoisin näkeväni siellä enemmän meitä kumppaneita.

Liikkuminenhan pitää tehdä kaikille helpoksi. Se on meidän hallituksenkin tavoite. Eli esimerkiksi kävely- ja pyöriteiden pitää olla sellaisia, että niille on helppo mennä ja nähdä siellä sitä esimerkkiä. Samoin rakentamisessa juuri portaiden pitäisi olla semmoinen ensisijainen vaihtoehto, eikä hissi, eikä sillä tavalla, että niitä portaita täytyy etsiä jostakin.

Meillä on tulossa muun muassa virkistyskäyttöstrategioihin lisää rahaa ja näihin kävely- ja pyöriteihin lisää rahaa, ja sitten rakennamme sitä harrastamisen mallia Suomeen, eli siinäkin on liikunnalla osansa. Lasten ja nuorten iltapäiviin on tulossa jokaiselle lapselle ja nuorelle mahdollisuus muun muassa valita liikkumiseen liittyvä harrastus. Lisäämme seuratuksia. [Puhemies koputtaa] Kaikki tämä työ on sen eteen, että kaikki me liikkuisimme enemmän.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.12. Suullinen kysymys eläinten hyvinvoinnin edistämisestä (Mai Kivelä vas)

Suullinen kysymys SKT 91/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kivelä.

Keskustelu

16.29 Mai Kivelä vas: Arvoisa puhemies! Eläinten oikeudet ovat asia, joka helposti täällä eduskunnassa jää kaikkien muiden asioiden jalkoihin. Se, että eläinten hyvinvoinnin edistäminen unohtuu, ei kuitenkaan ole oikein eläimiä kohtaan, mutta se ei ole myöskään ihmisten tahdon mukaista. Niin Suomessa kuin laajasti koko Euroopassa ihmiset haluavat, että päättäjät toimivat eläinten hyvinvoinnin eteen. Eläinten hyvinvoinnin parantaminen onkin ollut yksi tämän hallituksen tavoitteista, ja se oli myös yksi tavoitteista EU-puheenjohtajamaana. Nyt alkuvuodesta EU:n neuvosto hyväksyi eläinten hyvinvointia koskevat päätelmät, jotka oli valmisteltu EU-puheenjohtajamaa Suomen toimesta. Tällä päätöksellä

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

me voimme edistää eläinten hyvinvointia koko Euroopan tasolla, ja Suomi sai tästä kiitosta eläinten asemaa ajavilta kansalaisjärjestöiltä, ja tästä haluan myös itse kiittää hallitusta. Haluaisin nyt kysyä hallitukselta: miten hallitus edistää tätä tavoitetta eläinten hyvinvoinnin edistämisestä?

16.30 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On totta, että maanantaina neuvoston kokouksessa saimme aikaiseksi päätelmät, yksimieliset sellaiset, ja tämä vie merkittävällä tavalla koko Euroopan alueella eläinten hyvinvointiasioita eteenpäin. Siinä on paljon tehtävää, se on ihan selvä, mutta eläinten hyvinvointi ei ole unohtunut kyllä yhtään mihinkään. Se on läsnä koko ajan omalla työpöydälläni, ja sen eteen töitä teemme. Me olemme sitoutuneet siihen, että Marinin hallituksen aikana pikimmiten uudistetaan meidän eläinten hyvinvointilakikokonaisuus. Se työ on pitkällä, ja toivon mukaan ensi vuonna me olemme täällä eduskunnassa tämän esityksen kanssa. En voi ihan tarkkaan luvata sitä, mutta se on meidän tavoitteemme.

Me olemme yhdessä Ruotsin kanssa eläinten hyvinvointimaina maailman johtavat maat, [Keskeltä: Kyllä! — Näin on!] katsottiin sitä millä mittarilla tahansa, mutta meilläkin on toki asioita, joita voimme tehdä vielä paremmin ja näyttää suuntaa muulle Euroopalle ja muulle maailmalle. [Puhemies koputtaa] Se on myöskin meidän kilpailukyvyyn kannalta äärimmäisen tärkeää — totta kai eläinten hyvinvoinnin kannalta mutta myös kilpailukyvyn kannalta.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.13. Suullinen kysymys lyijyhaulien kieltämisestä (Jari Ronkainen ps)

Suullinen kysymys SKT 92/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Ronkainen.

Keskustelu

16.31 Jari Ronkainen ps: Arvoisa puhemies! EU-komissio on parhaillaan harkitsemassa lyijyhaulien kieltämistä kosteikoilla. Määritelmä olisi niin tiukka, että Suomessa se kattaisi suurimman osan maastamme. Asiaa ollaan ujuttamassa saranapuolelta EU-komissiossa mahdollisesti ilman parlamentaarista käsittelyä. EU:n kaavailema ensimmäinen vaihe koskisi hauleja. Toisessa vaiheessa kiello koskisi myös lyijyluoteja. Esimerkiksi pienikaliiperisiin aseisiin ei lyijyä korvaavia vaihtoehtoja ole, lukuun ottamatta ehkäpä kultaa.

Toteutuessaan lyijyammuskielto vaikeuttaisi kohtuuttomasti niin metsästäjien, ampu-maharrastajien kuin reserviläistenkin toimintaa. Lisäksi hallaa koituisi Suomessa merkittävässä roolissa olevalle patruunateollisuudelle. Kysyisinkin hallitukselta: mihin toimiin te ryhdytte estääksenne EU:n kaavaileman lyijyammusten kiellon toteutumisen Suomessa?

16.32 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella tässä aika moni miettii, kenelle tämä asia kuuluu, ja niin se vain käsi nousee täältä, että se kuuluu minulle. — Selitys on, kuulkaa, hyvä eduskunta, että tässä on

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

kysymys omalta osaltaan myrkyllisistä aineista ja sitä kautta ihmisen terveydelle olennaisista asioista. Siltä osin olemme seuranneet tätä kysymystä sosiaali- ja terveysministeriössä, ja yllättävää kyllä, että vaikka kaikki eivät asiaa vielä tunne, se on noussut myös minun pöydälleni jo tällä lyhyellä ajalla.

Edustaja on ihan oikeassa siinä, että kyllä me joudumme näitä komission toimenpiteitä hyvin tarkasti nyt katsomaan. Tilanne on sellainen, että tämä komission tämänhetkinen toimintalinja ei välttämättä ole selkeästi Suomen pitkäaikaisen kannan mukainen. Syy on se, että aika tarkasti on lähdetty nimenomaan tässä rajoitusehdotuksessa siitä, että lähdetään hakemaan aika tiukkaa linjaa. [Puhemies koputtaa] E-kirjeellä emme ole vielä eduskuntaa informoineet, koska komission täydellinen kanta on ollut epäselvä, mutta tulemme sen tekemään, jos tämä tilanne tällaisena jatkuu. Asiasta tullaan lähiaikoina päättämään.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.14. Suullinen kysymys ministereiden suhtautumisesta huumeidenkäytön rangaistavuuteen (Kalle Jokinen kok)

Suullinen kysymys SKT 93/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Jokinen.

Keskustelu

16.34 Kalle Jokinen kok: Arvoisa herra puhemies! Huumausaineiden käyttö ja huumerikollisuus on kasvava ja vakava ongelma yhteiskunnassamme, mutta erityisesti se on henkilökohtainen tragedia niille, jotka huume koukkuun joutuvat. Viime vuonna Suomessa huumeisiin kuoli enemmän ihmisiä kuin liikenteessä: 261 ihmistä kuoli huumeisiin viime vuonna Suomessa. Ministerit Ohisalo, Andersson ja Pekonen ovat julkisesti käyttäneet huumemyönteisiä lausuntoja ja kertoneet, että huumeiden käytön rangaistavuudesta tulisi luopua. [Jussi Saramo: Se on eri asia!] Ministerien puheet ovat aina myös tekoja. Ne eivät ole vain henkilökohtaisia mielipiteitä. Kysyn pääministeri Marinilta: onko mielestänne sopivaa, että teidän hallituksenne ministerit käyttävät huumemyönteisiä lausuntoja julkisuudessa, ja miten arvioitte, vaikuttaako se mahdollisesti nuorten kiinnostukseen huumeiden käyttöön?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Taas on ministeri Kiurulla käsi pystyssä, mutta annetaan nyt pääministeri Marinille.

16.35 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse en tulkitse ministereiden puheenvuoroja huumemyönteisinä tai päihdemyönteisinä. [Oikealta: Ohhoh!] Totean tässä myös sen, että hallitusohjelmaan ei sisälly miltään osin huumelainsäädännön tai meidän päihdelainsäädännön löysentämistä tai sitä, että tätä pitkää linjaa muutettaisiin. Sitä ei ole hallitusohjelmassa, ja totean, kuten edeltäjänikin on todennut, että tältä osin tämä asia ei tällä hallituskaudella etene.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.15. Suullinen kysymys eduskuntaryhmien välisestä yhteistyöstä (Harry Harkimo liik)

Suullinen kysymys SKT 94/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Harkimo.

Keskustelu

16.36 Harry Harkimo liik: Arvoisa puhemies! Pääministeri Marin, sanoitte tiistaina välikysymyskeskustelussa, että opposition ja erityisesti kokoomuksen pitäisi hävetä. Ilmeisesti tarkoittitte sitä, kun he ovat samassa välikysymyksessä perussuomalaisten kanssa. Näin ainakin käsitin. Ainoa, jonka minun mielestäni pitäisi hävetä, on ulkoministeri Haavisto, joka ei vastannut kaikkiin kysymyksiin.

Liike Nytin mielestä kaikkien kanssa pitää pystyä tekemään yhteistyötä. Näin joulun alla kysyn teiltä: mitkä ne kriteerit teidän mielestänne ovat, kenen kanssa voi tehdä yhteistyötä?

16.36 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minun ymmärtääkseni ulkoministeri Haavisto oli tässä salissa iltamyöhään asti vastaamassa [Paavo Arhinmäki: Yömyöhään!] — korjaan — yömyöhään asti vastaamassa kansanedustajien yksityiskohtaisiin kysymyksiin, eli oion tämän virheellisen väitteen tässä. [Sari Sarkomaa: välihuuto]

Mitä tulee tähän asiaan: Omassa lausunnossani en viitannut siihen, onko oppositiolla mahdollisuus tehdä välikysymystä vai ei, vaan viittasin siihen, että pidän erittäin harmillisenä ja valitettavana, että kokoomus, perinteinen sivistyspuolue, puheenjohtajansa suulla on todennut, että näitä lapsia ei pidä auttaa, jos se voisi tarkoittaa näiden äitien auttamista. [Kokoomuksesta: Ei!] Toinen asia, johon viittasin, oli se, että täällä kyseenalaistettiin kokoomuksen riveistä erittäin vahvasti meidän oikeusvaltion perusperiaate, vallan kolmijako-oppi, [Oikealta: Ohhoh!] se, että hallitus ja eduskunta vastaavat politiikan tekemisestä mutta me emme vastaa yksilöitä koskevista päätöksistä. Tästä pitää pitää kiinni. [Puhemies koputtaa] Se on viranomaisten tehtävä. Olen pahoillani siitä, että kokoomus on lähtenyt tälle tielle. [Välihuutoja]

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.16. Suullinen kysymys lähisuhdeväkivallan torjumisesta (Jenni Pitko vihr)

Suullinen kysymys SKT 95/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Pitko,

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Keskustelu

16.38 **Jenni Pitko vihr:** Arvoisa puhemies! Arjen turvallisuus on osa hyvää ja onnellista elämää, mutta valitettavasti monessa kodissa elää pelko, varsinkin nyt kun joulun pyhät lähestyvät. Yksi suurista arjen turvallisuushuhtista on kotona tapahtuva väkivalta. Joulun aikaan nämä väkivaltatilanteet usein lisääntyvät, kun ihmiset viettävät paljon aikaa kotona. Onkin niin, että joka kolmas nainen on Suomessa kokenut lähisuhdeväkivaltaa — joka kolmas.

Sukupuolittuneeseen väkivaltaan ovat kansalaisyhteiskunnan toimijat toivoneet jo pitkään konkreettisia tekoja. Avun hakeminen on koettu vaikeaksi, ja alueellisesti palveluita on ollut vaikeasti saatavilla. Hallitus onkin luvannut puuttua lähisuhdeväkivaltaan. Haluan kysyä hallitukselta: mitä tämän asian eteen tullaan tekemään pian?

16.39 **Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Pitko ottaa esille erittäin tärkeän aiheen. Se on toki niin, se on varmasti niin, että me kaikki ymmärrämme sen, että jouluna pitäisi saada olla joulurauhaa joka perheessä ja naisten ja tyttöjen ja lasten pitäisi pystyä turvallisesti viettämään joulua. Näin valitettavasti ei tässä maassa kuitenkaan ole.

Hallitus on tietoinen siitä, että Suomessa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa esiintyy paljon, aivan liian paljon, ja sen takia hallitus laatii nyt naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelman. Meille tulee myös naisiin kohdistuvan väkivallan raportoija. Se virka on nyt perustettavissa, ja ensi vuonna meillä tulee olemaan henkilö, joka tulee seuraamaan, miten tämä kehitys jatkuu, ja tulee varmasti myös esittämään toimenpiteitä. Joten tämä asia on sellainen, jossa toivon, [Puhemies koputtaa] että kaikki suomalaiset tekevät kaikkensa, jotta kaikilla olisi jouluna ja muutenkin hyvä olla ja että saadaan väkivalta pois tästä hyvästä maasta.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.17. Suullinen kysymys ympäristölle haitallisista yritystuista (Ville Kaunisto kok)

Suullinen kysymys SKT 96/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kaunisto.

Keskustelu

16.40 **Ville Kaunisto kok:** Arvoisa puhemies! Minulla on huoli lastemme ja nuortemme tulevaisuudennäkymistä, ja tätä huolta korostavat ne monet, monet viestit, mitä saan isovanhemmilta heidän lastenlastensa huonoon oloon liittyen. Minun mieltäni oikeastaan rauhoittaa se, että tiedän, että tässä salissa me kaikki jaamme tämän murheen.

Yksi suurimmista ellei suurin asia, mitä voimme nuortemme eteen tehdä, on ilmastonmuutoksen torjunta. Tehokkailla ilmastotoimilla teemme lastemme ja nuortemme tulevaisuudennäkymistä turvallisempia ja varmistamme, että näkymä tulevaisuuteen ylipäänsä on olemassa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei muuta kuin vihreitten riveihin!] Nyt onkin te-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

kojen aika. Hallituksen toimet ilmastonmuutoksen torjunnassa ovat olleet valitettavan pieniä. Hallituksen ensi vuoden budjetti jopa korottaa ympäristölle haitallisia yritystukia 100 miljoonaa euroa, samalla kun kokoomuksen vaihtoehtobudjetti laskee niitä 500 miljoonaa euroa.

Arvoisat ministerit, [Puhemies koputtaa] ympäristölle haitallisissa yritystuissa on 3,6 miljardia euroa mahdollisuuksia toimiin. [Puhemies: No niin, aika täynnä!] Miksi te ette toimi? [Jussi Saramo: Te esittelette niiden kasvattamista!]

16.41 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia edustajalle kysymyksestä. Yritystukikeskusteluhan on ollut tässä maassa varsin pitkään ja useamman vaalikauden ajan, ja kannattaa ehkä muistaa, että meillä on olemassa noin miljardi euroa suoria yritystukia — siis miljardi euroa suoria tukia — mutta kuten edustajakin tässä nosti esille tämän suuremman, yli 3 miljardin euron potin, niin siinä on aika paljon erilaisia veroetuja tai alempia verokantoja. Kun me menemme käymään ruoka-kaupassa tai apteekissa, me saamme tuotteet hieman alemmalla arvonlisäverokannalla. Koetteko te saavanne yritystukea? Epäilen.

Se linjaus, mikä hallituksella on, liittyy siihen, että me olemme tehneet yritystuista 100 miljoonaa euroa säästöä — valitettavasti monikaan hallitus ei ole siihen pystynyt — ja edelleenkin me aiomme myös käydä läpi, onko olemassa vielä ympäristölle haitallisia tukia, joista voisi mahdollisesti löytää säästöjä. Tätä työtä tullaan tekemään, mutta hallitus on ne hallitusohjelman mukaiset yritystukisäästöt jo todellakin tehnyt.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.18. Suullinen kysymys rajat ylittävästä rikollisuudesta (Olli Immonen ps)

Suullinen kysymys SKT 97/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Immonen.

Keskustelu

16.42 Olli Immonen ps: Arvoisa puhemies! Suomen keskusrikospoliisi, suojelupoliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos julkistivat hiljattain Suomen valtiojohdolle PTR-tilannekatsauksen rajat ylittävästä rikollisuudesta. Siitä käy ilmi, että maahanmuuton ja vapaan liikkuvuuden mukanaan tuoma rikollisuus kuormittaa Suomea monin tavoin. Maahamme on muutaman viime vuoden aikana muun muassa levittäytynyt kansainvälisesti toimivia rikollisryhmiä, joiden väkivaltakapasiteetti on merkittävä. Kysyisinkin asianosaiselta ministeriltä: mihin konkreettisiin toimiin hallitus aikoo nyt ryhtyä rajat ylittävän rikollisuuden torjunnassa? Tämä on äärimmäisen vakava asia, ja hallitukselta vaaditaan nyt konkreettisia ja vaikuttavia toimenpiteitä.

16.43 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset edustaja Immoselle tärkeästä kysymyksestä. On juuri näin, että eurooppalaisittainkin tiedetään, että rajat ylittävä kansainvälinen järjestäytynyt rikollisuus on todella kasvava il-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

miö. Se on tunnistettu myös täällä Suomessa, mutta on myös niin, että emme ole sellaisessa tilanteessa, missä ehkä moni muu maa tällä hetkellä on, ja tämän takia meidän on erittäin tärkeää oppia niistä kokemuksista, mitä muun muassa muualla Euroopassa on. Tämä tarkoittaa jatkuvaa tiedonvaihtoa muun muassa Europolin yhteistyön kautta. Suomalaisia asiantuntijoita on siellä, ja he tuovat jatkuvasti myös Suomen päähän tietoa. Ylipäättään järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan tarvitaan toki sitä poliisihenkilöiden määrän lisäämistä jatkuvasti täällä, että myös tutkintapuolella on tarpeeksi ihmisiä ja myös kansainväliseen aspektiin voidaan panostaa.

Tarvitsemme laajalti turvallisuusviranomaisia. Kuten mainitsit hyvin PTR-yhteistyöstä, ei ole kyse vain poliisista, vaan täytyy vahvistaa kaikkien meidän turvallisuusviranomaisten kykyjä — ja tässä muun muassa Rajavartiolaitoksen resurssipula, josta he ovat pitkään kärsineet. [Puhemies koputtaa] Siinä missä helposti puhumme julkisuudessa poliisien resurssipulasta, niin Rajalla on samanlainen tilanne, [Puhemies koputtaa] ja tämä on erityisessä fokuksessa hallituksella myös ensi vuoden aikana.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.19. Suullinen kysymys kotimaisesta sianlihan tuotannosta (Sari Essayah kd)

Suullinen kysymys SKT 98/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Essayah.

Keskustelu

16.45 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Joulun juhlimiseen kuuluvat meillä useimmilla perinteiset suomalaiset jouluruuat, ja toivottavasti mahdollisimman monen pöydästä löytyy lähiruokaa ja erityisesti kotimaista ruokaa.

Suomalaiset sianlihantuottajat ovat olleet pitkään kannattavuuskriisissä, ja tiedämme, että tällä hetkellä afrikkalainen sikarutto on aiheuttanut sen, että muun muassa Kiinaan on avautunut reitti suomalaisen sianlihan viennille. Toisaalta täällä Euroopassa tällä hetkellä meille ei juurikaan tule muista Euroopan maista sianlihaa.

Olisinkin kysynyt vastaavalta ministeriltä: millä tavalla varmistetaan ensinnäkin se, että sikarutto ei leviä Suomeen, ja sitten toisaalta se, että meillä todellakin kaikkien joulupöydästä löytyy tarpeeksi kinkkua elikkä että meillä riittää kotimainen tuotanto siihen kysyntään, mitä tällä hetkellä on niin kotimaassa kuin toisaalta sitten viennin kautta myöskin ulkomailla?

16.46 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Yhdyn tuohon, mitä edustaja Essayah totesi, että toivottavasti kaikilla suomalaisilla on joulupöydässä suomalaista ruokaa.

Afrikkalainen sikarutto on viheliäinen tauti. Se on tappava tauti sioille. Sille ei ole olemassa lääkettä. Ainoa keino on mahdollisimman hyvä hygienia ja se, että taudinaiheuttajat, sen enemmän eläimet kuin lihatuotteet kuin myöskään matkailu, eivät levitä tuota tautia. Sen vuoksi ne toimet, joita me täällä Suomessa olemme tehneet niin äsken puhutussa

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Rajavartiolaitoksessa, Tullissa, lentoasemilla, satamissa kuin myöskin matkustajaohjeissa alleviivaavat sitä, että sitä ei vahingossakaan tähän maahan tuoda. Toinen asia on tietojenvaihto niin kuin äskeisessäkin aiheessa. Meillä on erittäin hyvä ja kattava Euroopan laajuisen tietojenvaihto tilanteesta. Samoin myöskin Euroopan unionin lähialueen maiden kanssa me vaihdamme koko ajan viranomaistietoja siitä, mikä on tilanne.

Sitten tämä kauppapolitiikkaosa, [Puhemies koputtaa] joka tähän myöskin liittyy: on valitettavaa, että tällä hetkellä elintarvikemarkkinat Suomessa eivät toimi oikeudenmukaisella ja reilulla tavalla, ja siihen tämä hallitus haluaa tehdä muutoksen, ja sitä työtä me teemme koko ajan.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.20. Suullinen kysymys saariston toimintaedellytysten parantamisesta (Sandra Bergqvist r)

Suullinen kysymys SKT 99/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ledamot Bergqvist.

Keskustelu

16.47 **Sandra Bergqvist r:** Ärade talman! Under det senaste året har det hänt mycket som drabbat skärgården hårt. För det första har skattemyndigheterna på tvivelaktiga grunder chockhöjt fastighetsskatterna på mark som i praktiken är utan värde. Samtidigt har Posti meddelat att delar av skärgården ska få post bara en gång i veckan, trots att det är just dessa områden som är mest beroende av leveranser från fastlandet.

Ely-keskuksen suunnitelma lauttayhteyksien huonontamisesta talvisaikaan pidentää huomattavasti matka-aikoja. Työ- ja koulumatkat kärsivät eniten tästä muutoksesta. Kyläkaupakokeilun kriteerien suunnittelemisen siten, että saaristolaiskyläkaupat eivät sovellu kokeiluun ja tuen piiriin, on myös esimerkki vuoden aikana tehdyistä toimista, jotka ovat vaikuttaneet saariston toimintaan.

Arvoisa puhemies! Mitä vastaava ministeri aikoo tehdä saariston toimintaedellytysten parantamiseksi?

16.48 **Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia edustaja Bergqvistille kysymyksestä. Toivon ja uskon, että en ole saariston asioista ainoana vastaava ministeri, mutta kysyitte postipalveluista ja lauttayhteyksistä. Juuri äskettäin, itse asiassa olin ollut päivän nykyisessä tehtävässäni, kun sain jo ensimmäistä kertaa näyttää vihreätä valoa sille, että saariston lauttayhteyksiin kiinteästi liittyviin laiturirakennelmiin myönnetään lisää määrärahoja, niin että aika harvaan asutuilla saaristokunnilla on entistä paremmat edellytykset palveluihin.

Tämä tarkoittaa yleisellä tasolla sitä, että kyllä saariston asia on hallituksen mielessä, ja Postin yleispalveluvuorot koskevat myös saaristoa. On selvää, että kun puhumme siitä, että kaikki Suomen alueet pitää pitää asuttuina, niin usein ajattelemme Pohjois-Suomea

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

ja Itä-Suomea, kaukaisia alueita, mutta se tarkoittaa myöskin sellaisia haastavien kulku-
matkojen takana olevia alueita kuten suomalaista saaristoa.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.21. Suullinen kysymys valtion talousarvioon tehdyistä muutosehdotuksista (Pekka Aittakumpu kesk)

Suullinen kysymys SKT 100/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Aittakumpu.

Keskustelu

16.49 **Pekka Aittakumpu kesk:** Arvoisa puhemies! Olemme tällä viikolla käsitelleet valtion talousarvioesitystä, joka jo keltaisella värillään mutta ennen kaikkea sisällöllään luo koko kansallemme toivoa ja valoa. Hallitus vahvistaa nyt huolenpitoa kaikenikäisistä ihmisistä koko maassa, tuemme yrittäjyyttä ja maataloutta, lisää rahaa tulee perusväylänpitoon. Olemme tällä viikolla myös äänestäneet talousarviota koskevista muutosehdotuksista.

Eduskunnan tietopalvelun laskelman mukaan kokoomuksen edustajien ehdottamat muutokset valtion talousarvioon lisäisivät valtion menoja jopa lähes 2 miljardilla. [Vasemmalta: Ohhoh!] Opposition kansanedustajien esittämistä muutosehdotuksista monet ovat hyviä ja kannatettavia, [Välihuutoja] mutta kuitenkin on tärkeää pysyä hallituksen vastuullisessa ja tarkoin harkitussa talousarvioesityksessä. Kysyn asiasta vastaavalta ministeriltä: mitä pitäisi ajatella tällaisesta talouslinjasta, että tässä vaiheessa valtion [Puhemies koputtaa] tarkoin harkittuun budjettiin ehdotetaan tällaisia menonlisäyksiä? [Eduskunnasta: Vastuutonta!]

16.50 **Valtiovarainministeri Katri Kulmuni** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia edustaja Aittakummulle kysymyksestä. Tänään kun olemme äänestäneet ja huomenna vielä jatkamme monia äänestyksiä, kuten koko viikon aikana, kieltämättä puolueelta, joka on perinteisesti korostanut vastuullista valtiontaloutta, onhan se ollut hieman yllättävää, että menolisäyksiä on näinkin runsaasti tehty, että lähes 2 miljardia verrattuna tähän, mitä hallitus lopulta esittää. [Välihuutoja] No, ajattelen kuitenkin, että on erittäin tärkeää, että edustajat ovat aktiivisia, mutta ehkäpä sitten kokoomus omalta osaltaan kertoo, mitä tavoittelevat tällä, koska julkisen talouden kestävyys kannalta se on tietenkin aivan mahdollon ajatus, kun hallitus tavoittelee sitä, että julkinen talous olisi tasapainossa vuoteen 23 mennessä. Siihen me tähtäämme sillä, että työllisyys nousee ja menoja saadaan kohdenneustusti tehtyä siten, että ne sitten auttavat tämän maan kasvua. Talouden tasapaino on erittäin keskeinen tälle hallitukselle.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.22. Suullinen kysymys nuorten mielenterveyspalveluiden parantamisesta (Pihla Keto-Huovinen kok)

Suullinen kysymys SKT 101/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Keto-Huovinen.

Keskustelu

16.51 Pihla Keto-Huovinen kok: Arvoisa puhemies! Mielenterveyden häiriöistä kärsii noin 20 prosenttia nuorista eli joka viides nuori. Tämä tarkoittaa 30 oppilaan luokassa, että siellä on noin kuusi nuorta, jotka kärsivät eriasteisista mielenterveyden häiriöistä. Kaikista ikäryhmistä nimenomaan nuoruusikäisten eli 12—18-vuotiaiden keskittyminen erikoissairaanhoidon kasvaa tällä hetkellä eniten, ja nuorten osuus onkin kahdeksankertaistunut. Suomessa mielenterveyden häiriöiden kokonaiskustannukset ovat 11 miljardia vuodessa, eli kysymys on isosta kansanterveydellisestä ongelmasta. Tästä huolimatta mielenterveyspalvelut ovat pahasti retuperällä. Yksi keino tilanteen parantamiseksi olisi kokoomuksen lämpimästi kannattama muun muassa hoitoonpääsyä nopeuttava terapiatakuu, jolle vaihtoehtobudjetissamme on varattu rahoitus. [Puhemies koputtaa] Kysyisin nyt hallitukselta: miten me kaikki täällä salissa yhdessä voimme mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti parantaa nuorten mielenterveyspalveluita? Jos jotain joululahjaa täällä voi toivoa, niin tämän osalta yhteistyötä.

16.53 Opetusministeri Li Andersson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhtenä hallituksen tavoitteena koulutus-, sivistys- ja nuorisopolitiikan osalta on se, että suomalaiset lapset ja nuoret voisivat paremmin, ja juuri kuten edustaja toteaa, niin mikäli haluamme ajoissa päästä kiinni nuorten pahoinvointiin ja tarjota sitä tukea, mitä lapset ja nuoret myöskin ansaitsevat, kouluissa tapahtuva ennalta ehkäisevä työ, yhteisöllinen oppilas- ja opiskelijahuolto, on siinä aivan keskeisen tärkeässä asemassa. Tämä hallitus on suuntaamassa 29 miljoonaa lisärahoitusta oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistamiseen tämän hallituskauden aikana, ja olemme luvanneet, että samassa yhteydessä säädämme myöskin sitovista mitoituksista oppilas- ja opiskelijahuoltoon niin peruskoulun kuin toisen asteen osalta. Tällä hetkellä meillä ei ole mitään sitovia mitoituksia oppilas- ja opiskelijahuollon ennalta ehkäisevien palveluiden osalta, ainoastaan kansallisia suosituksia.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.23. Suullinen kysymys pikavippiyhtiöiden toiminnasta (Hussein al-Tae sd)

Suullinen kysymys SKT 102/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja al-Tae.

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

Keskustelu

16.54 Hussein al-Tae sd: Arvoisa puhemies! Nyt näin joulun alla, kun kuulen, että aseita pitäisi ostaa Israelista, [Perussuomalaisten ryhmästä: Oikein!] toivon, että vastaava ministeri pitää myöskin huolta siitä, että näitä aseita ei valmisteta missään siirtokunnissa eikä osteta niistä. Se olisi erittäin tärkeätä ihmisoikeuksien näkökulmasta.

Sitten varsinaiseen kysymykseen: Pikavippiyhtiöistä haluaisin kysyä. Nyt on käynyt niin, että olemme rajoittamassa pikavippiyhtiöitten korkoja siihen 15 prosenttiin, mutta moni pikavippiyhtiö kykenee jyvittämään tappionsa konsernin sisällä, jolloin lasku tulee veronmaksajille. Haluaisin kysyä valtiovarainministeriltä: mitä nyt voitaisiin tehdä, jotta veronmaksajat eivät joutuisi maksamaan näitten pikavippiyhtiöitten tappioita? — Kiitoksia.

16.55 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastaan, vaikka en ole valtiovarainministeri, kun pikavippiasiat kuuluvat oikeusministerin pöydälle. — Meillä on hallitusohjelmassa linjaus siitä, että Finanssivalvonta on tulevaisuudessa se elin, joka myös tulee seuraamaan meidän pikavippiyhtiöitä. Tämä muutos tulee vaikuttamaan myös siihen, että pystymme paremmin kuin tänä päivänä huolehtimaan ja seuraamaan, minkälaista toimintaa nämä yritykset käytännössä harjoittavat. Se on tärkeätä.

Edellinen hallitushan teki hyvän lakimuutoksen, jossa rajattiin se korko, mitä pikavippifirmat saavat tuotteistaan pyytää, ja nyt hallitus seuraa, miten tämä lainsäädäntö toimii käytännössä, ja jos on aihetta, niin tullaan myös harkitsemaan, voidaanko pikavippien markkinoinnille [Puhemies koputtaa] tehdä jotain vielä enemmän kuin tänä päivänä.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.24. Suullinen kysymys pääministeri Marinin kannanotosta (Petteri Orpo kok)

Suullinen kysymys SKT 103/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Molemmille kahdelle suurimmalle oppositiopuolelle myönnän vielä kysymykset. Esittäkää hyvät, jouluisat kysymykset. — Edustaja Orpo.

Keskustelu

16.56 Petteri Orpo kok: Arvoisa herra puhemies! Minusta on kohtuullista, että saa puheenvuoron, jos puoluetta kohtaan hyökätään näin puolivillaisilla asioilla.

Ensinnäkin keskustalle: kokoomus on tehnyt vastuullisen vaihtoehtobudjetin, joka ottaa vähemmän velkaa kuin hallituksen esitys.

Arvoisa rouva pääministeri, mielestäni teidän asemastanne, pääministerin paikalta, ei pitäisi antaa puolilotuoksia. Minusta se on tyylitöntä. Kokoomus on alusta lähtien ollut sitä mieltä, että lapsia pitää auttaa. Me oikeasti iloitsemme siitä, että kaksi pientä lasta on matkalla kotimaahan. Se on erinomaista. Me olimme Sipilän hallituksessa jo viime keväänä te-

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

kemässä päätöstä siitä, että lapsia autetaan mutta itse sinne lähteneitä aikuisia ei. Jos on niin, että aikuinen ei halua lastansa luovuttaa, pitää jatkaa neuvotteluja paikallisten kanssa, miettiä, voiko huostaanoton tehdä. Minusta on tyyliä, että te annatte sellaisen kuvan, että me emme halua auttaa lapsia.

Arvoisa puhemies! Ehkä on hyvä, että tulee joulutauko. [Puhemies koputtaa] Toivon, että rauhoitutaan ja levätään ja palataan siihen yhteistyön käteen sitten ensi vuonna paremmalla mielellä. — Hyvää joulua!

16.58 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä luin tarkkaan sen haastattelun, jonka Demokraatti julkaisi, jossa teiltä... [Välihuutoja kokoomuksen ryhmästä] Niin, arvoisa kokoomus ja arvoisa edustaja Orpo, lehti haastatteli teitä tästä asiasta ja kysyi teiltä, että jos lasten auttaminen — näiden lasten, jotka ovat alle viisivuotiaita, suurin osa vauvoja, taaperoita, päiväkotikäisiä — vaatii sitä, että myös aikuisia on autettava, niin oletteko te siihen valmiita. Ja teidän viestinne oli se, että siinä tapauksessa nämä lapset pitää jättää leirille näihin kauheisiin oloihin, jotta aikuisia ei vain missään tapauksessa tulla auttaneeksi. [Välihuutoja kokoomuksen ryhmästä] Tämä on minun mielestäni järkyttävää, ja tämä on teidän sanomanne tässä haastattelussa, ja siihen omassa puheenvuorossani viittasin. Toivon, että olette tulleet nyt toisiin aatoksiin.

Kysymyksen käsittely päättyi.

3.25. Suullinen kysymys joulupukin toimivaltuuksista (Ville Tavio ps)

Suullinen kysymys SKT 104/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Viimeinen jouluihin kysymys, perussuomalaisten eduskuntaryhmän puheenjohtaja, edustaja Tavio.

Keskustelu

16.59 Ville Tavio ps: Arvoisa puhemies! Vuosi sitten eduskuntavaalien alla kaikki vaikuuttivat olevansa kilttejä. Sittenmin on satanut syytöksiä, että joku olisi ollut tuhma. Opposition mielestä hallitus on ollut tuhma, ja hallituksen mielestä oppositio on ollut tuhma. Koska tästä asiasta on epäselvyyttä, esitänkin, että tuhmisuuden mittaaminen ulkoistetaan Lappiin sijoitettuun huippuluokan tiedustelukeskukseen, jolle myönnetään jälleen valtion varoista valtavan kokoinen salainen budjetti. Tuon Korvatunturille sijoitettavan salaisen tiedustelukeskuksen toimintamalliksi esitän yhä, että massiivinen joukko tontuiksi kutsuttavia agentteja jalkautuu ihmisten ikkunoiden taakse ja silmä- sekä kuulohavainnoin selvittää kansalaisten käytöstä. Korvatunturin valvonta-alueeksi esitän jatkossakin koko maapalloa. Tiedustelun loppuraportin antaa vuosittain suoraan seuratuille kohdehenkilöille tiedustelukeskusta johtava pukki, ja hän palkitsee hyväkäytöksiset ihmiset runsain lahjoin. Toivotamme rauhallista joulua koko eduskunnalle, ja kysyn hallitukselta: annatteko täydet toimivaltuudet erityistehtävää suorittavalle joulupukille? [Naurua — Kokoomuksen ryhmästä: Hiljainen hyväksyntä!]

Pöytäkirja PTK 86/2019 vp

17.00 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällä kyselytunnilla on esitetty paljon erittäin tärkeitä kysymyksiä, ja ne ovat käsitelleet tärkeitä teemoja. Lisäksi haluan totta kai kiittää kansanedustaja Taviota tästä mainiosta viimeisestä kysymyksestä, jonka uskon kiinnostavan suomalaisia lapsia ja lapsenmielisiä.

Kysyjä nosti esille joulupukin toimivaltuudet, ja voin vakuuttaa, että vaikka hallitusohjelmassa näistä ei ole erillistä kirjausta, hallitus tulee pitämään joulupukin toimivaltuuksista täysimääräisesti kiinni. Tässä yhteydessä on hyvä mainita myös hallituksen hyvät infrainvestoinnit, jotka omalta osaltansa tukevat joulupukin toimintaa täällä.

Vakuutan kysyjälle myös, että meillä ei ole tavoitteena muuttaa esimerkiksi joulun värimaailmaa. Joulupukin nuttu siis pysyy tulevaisuudessakin punaisena ja kuusi vihreänä. [Naurua]

Toivotan hallituksen puolesta oikein hyvää joulua oppositiolle ja koko eduskunnalle!

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näihin toiveisiin on helppo päättää tämä kyselytunti.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

4. Ilmoituksia

4.1. Muut ilmoitukset

Mari Rantanen ja 9 muuta edustajaa ovat 19.12.2019 jättäneet perustuslakivaliokunnalle osoitetun perustuslain 115 §:n mukaisen muistutuksen ulkoministeri Pekka Haaviston virkatoimen lainmukaisuuden tutkimisesta (M 4/2019 vp).

5. Seuraava täysistunto

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ennen kuin totean seuraavan istunnon ajankohdan, niin totean, että kiitoksia tästä hyvästä keskustelusta. Mukavaa ja rauhallista joulunaikaa kaikille!

Eduskunnan seuraava täysistunto on perjantaina 20.12.2019 klo 10.00. Täysistunto lopetettiin klo 21.03.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen